

Memòria gener 1998/setembre 1999: de la creació de la càtedra al final del curs 1998- 99

Jordi de Cambra i Bassols

OCTUBRE 1999

UNIVERSITAT DE VIC
Càtedra UNESCO

UNIVERSIDAD DE LA HABANA
Cátedra UNESCO

Desenvolupament Humà Sostenible
Desarrollo Humano Sostenible

MEMÒRIA GENER 1998 / SETEMBRE 1999:
DE LA CREACIÓ DE LA CÀTEDRA AL FINAL DEL CURS 1998/99

Dr. Jordi de Cambra i Bassols
Responsable de la Càtedra

Vic, 1 d'octubre de 1999

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Comissió per a Universitats i Recerca

Centre d'Estudis de Catalunya

Fundació Catalana d'Investigació i Innovació

AGENCIA ESPAÑOLA DE COOPERACIÓN INTERNACIONAL

CADCA CATALUNYA

AJUNTAMENT DE STA. CRISTINA D'ORI

Consell
Empresarial

ÍNDEX

Presentació	3
Relació de membres de la Càtedra	4
El Programa <i>UNITWIN</i> i de Càtedres UNESCO	5
La Càtedra Internacional UNESCO Universitat de Vic - Universidad de La Habana "Desenvolupament Humà Sostenible: Equitat, Participació i Educació Intercultural" i la Xarxa UNESCO/ <i>UNITWIN</i> "Medeuraamèrica per al Desenvolupament Humà".....	6
Gestions per a la creació de la Càtedra i de la Xarxa	8
Fonts de finançament	11
Docència	11
Recerca	12
Plans d'actuació	13
Organització de congressos, seminaris i conferències	14
Participació en congressos, seminaris i conferències	16
Biblioteca	18
Publicacions	19
Promoció i repercussió mediàtica	20
Annexos	21
1. Conveni entre la UNESCO i les Universitats de Vic i La Habana	
2. Nomenaments dels responsables de la Càtedra	
3. Conveni entre la Generalitat de Catalunya i la Universitat de Vic	
4. Adhesions dels membres de la Xarxa	
5. Discursos de l'acte de presentació de la Càtedra	
6. Projecte de Recerca "Desenvolupament Humà a Catalunya"	
7. Programes de les activitats congressuals organitzades	
8. Programes de les activitats congressuals externes	
9. Recull de premsa	

PRESENTACIÓ

Aquesta és la memòria de la nostra gestació, del nostre naixement i de les nostres primeres passes. Inclou, doncs, celebració, recollida de passat i esperança de futur. L'aportació de la Càtedra s'orienta en quatre direccions: en primer lloc, les relacions internacionals, en les quals l'agermanament de la Universitat de Vic amb la Universidad de La Habana, la creació de la Xarxa UNESCO/UNITWIN "Medeuramèrica per al Desenvolupament Humà" i les activitats congressuals ja han començat a col·laborar en la inserció d'ambdues universitats en la comunitat científica internacional; en segon lloc, els estudis de tercer cicle, amb el disseny en curs d'un programa de doctorat que permeti la formació integral i multidisciplinària de recursos humans d'alt nivell i amb reconeixement internacional; en tercer lloc, la investigació transdisciplinària, amb la constitució interuniversitària del Grup d'Investigació del Desenvolupament Humà, el disseny del projecte d'investigació "Desenvolupament Humà a Catalunya" i la posada en marxa de les tres línies bàsiques d'investigació, que tenen un enfocament transdisciplinària i que s'imbricaran en el programa de doctorat a través del període d'investigació tutelada; i, finalment, l'aportació de les universitats seus de la Càtedra i de la Xarxa als seus entorns socials, amb activitats d'extensió universitària i amb l'aplicació dels programes d'investigació a plans d'actuació que permetin col·laborar a resoldre els seus problemes específics.

Tot això ens ha portat a desplegar una activitat, de vegades frenètica, que ha permès concretar la realització dels objectius fixats en el nostre projecte que va ser aprovat per la UNESCO. De les activitats ressenyades en aquesta memòria, voldríem destacar el I Congrés "Desenvolupament Humà", celebrat a la Universitat de Vic del 19 al 21 de maig del 1999. I no només per la qualitat i la varietat dels seus continguts científics, sinó sobretot perquè va aglutinar els esforços de professores i professors de tots els centres, d'acord amb unes fórmules d'organització i de gestió participatives, que cal perfeccionar, però que van generar un entramat de relacions el qual sens dubte és un bon embrió d'actuacions futures més ambicioses. Així mateix, l'organització de la Conferència Internacional "Sociologia, Desenvolupament Humà i Societat: Balanç de Fi de Segle", celebrada a la Universidad de La Habana del 7 al 9 de juliol de 1999, és un exemple de com la voluntat humana pot superar la manca de mitjans i aconseguir un resultat de relleu internacional. D'altra banda, l'àmplia participació en activitats congressuals externes ha permès col·laborar a promoure la projecció de les dues universitats seus de la Càtedra. Finalment, cal remarcar la importància de la constitució de la Xarxa Temàtica de Docència "Ordenació Territorial, Turisme, Patrimoni Cultural i Desenvolupament Sostenible", que ha consolidat la col·laboració entre sis universitats membres de la Xarxa UNESCO/UNITWIN "Medeuramèrica per al Desenvolupament Humà": Vic, Girona, Murcia, Nacional de Misiones (Argentina), Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul (Brasil) i Columbia (Paraguay).

Ja hem nascut i hem començat a caminar. I sembla que amb bon peu. És un honor per a nosaltres que la UNESCO hagi avaluat el nostre projecte de forma tan

positiva. Francine Fournier -Sotsdirectora General de la UNESCO per a les Ciències Socials i Humanes-, en el seu discurs en l'acte de presentació de la Càtedra el dia 19 de maig de 1999, va afirmar que la nostra Càtedra UNESCO és “una elecció que sintetitza perfectament els imperatius inscrits en els plans d'actuació internacionals nascuts a l'empara de les grans conferències del sistema de les Nacions Unides als anys noranta. No cal dir que una elecció com aquesta posiciona també la universitat del futur”. I va concloure amb les paraules següents: “En l'avaluació que el meu Sector ha efectuat de la proposta sotmesa per les Universitats de Vic i de La Habana, figura la recomanació de transmetre aquest projecte de Càtedra UNESCO, com exemple d'excel·lència, a altres institucions que expressin el desig de crear aquestes Càtedres”. Aquesta avaluació, a més de ser motiu de satisfacció per a tots, ha de ser interpretada com un repte: aconseguir que la realització del projecte es converteixi també en un exemple d'excel·lència. Els responsables de la Càtedra assumim el nostre compromís i estem convençuts que podrem seguir comptant amb la col·laboració de dues comunitats universitàries que també faran seu el repte. Si es posen a la nostra disposició els mitjans necessaris, no ens manquen il·lusió ni motivació per treballar amb tenacitat per un futur ple de realitzacions molt beneficioses per a totes dues universitats.

RELACIÓ DE MEMBRES DE LA CÀTEDRA

- **Responsable de la Càtedra**
Jordi de Cambra i Bassols
- **Cap de Projecte per la Universitat de Vic**
Joan Bou i Geli
- **Cap de Projecte per la Universidad de La Habana**
Ernel González Mastrapa
- **Comissió de Direcció**
Jordi de Cambra i Bassols
Joan Bou i Geli
Ernel González Mastrapa
Fèlix Martí i Ambel, Director del Centre UNESCO de Catalunya.
- **Secretària**
Dèlia Díez i Tejerina

EL PROGRAMA UNITWIN I DE CÀTEDRES UNESCO

És un pla d'acció a favor de la solidaritat universitària a escala mundial que la UNESCO inicià l'any 1991 amb l'objectiu de potenciar la cooperació entre les universitats i, especialment, donar suport a l'ensenyament superior en els països en desenvolupament. L'objectiu és constituir centres d'exel·lència destinats als estudis de tercer cicle i a la recerca avançada amb l'ajut de la comunitat internacional i es dóna prioritat a la creació d'estratègies i mecanismes adients per aconseguir una transferència ràpida i eficaç dels coneixements i la seva aplicació a les condicions i necessitats específiques a escala internacional, nacional i local. El Programa es basa en dos tipus d'activitats íntimament relacionats i interdependents: les Càtedres Internacionals UNESCO i les Xarxes Interuniversitàries UNESCO/UNITWIN.

- **Les Càtedres Internacionals UNESCO** són mecanismes flexibles de cooperació entre universitats que associen places universitàries creades per les institucions hostes en el marc de les seves estratègies de desenvolupament i programes d'ensenyament i recerca amb un enfocament multidisciplinar i amb una dimensió i un suport internacionals. La dimensió internacional s'aconsegueix gràcies a:
 - la participació en les tasques de la Càtedra de professors i investigadors d'anomenada pertanyents a les institucions hostes o a institucions de l'estranger;
 - l'adjudicació de beques a joves estudiants i investigadors perquè puguin portar a terme els seus estudis de tercer cicle en el marc del Programa;
 - la creació de programes d'ensenyament que responguin a problemes específics del desenvolupament del país o la regió hostes i que, alhora, siguin prou amplis perquè els estudiants puguin adquirir una formació reconeguda internacionalment.
- **Les Xarxes Interuniversitàries UNESCO/UNITWIN** procuren crear o enfortir les capacitats de formació i recerca d'alt nivell i contribuir al desenvolupament global i a la millora de la qualitat de les institucions d'ensenyament superior. Les xarxes són un mitjà eficient per promoure el desenvolupament institucional, compartir recursos i facilitar l'intercanvi de coneixements, experiències, professors i estudiants a nivell internacional.

LA CÀTEDRA INTERNACIONAL UNESCO UNIVERSITAT DE VIC – UNIVERSIDAD DE LA HABANA “DESENVOLUPAMENT HUMÀ SOSTENIBLE: EQUITAT, PARTICIPACIÓ I EDUCACIÓ INTERCULTURAL” I LA XARXA UNESCO/UNITWIN “MEDEURAMÈRICA PER AL DESENVOLUPAMENT HUMÀ”

Foren creades el desembre del 1998 mitjançant un conveni¹ entre la UNESCO i ambdues universitats. El Responsable de la Càtedra fou nomenat conjuntament per la UNESCO i pels Rectors de les Universitats de Vic i de La Habana, i els caps de projecte de cada universitat foren nomenats pels respectius Rectors². El seu finançament inicial procedeix de les aportacions de les dues universitats amb la col·laboració del Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, que va subscriure el corresponent conveni³ amb la Universitat de Vic.

Les característiques i els objectius de la Càtedra comporten la necessitat que la Xarxa no es limiti exclusivament a institucions universitàries sinó que inclogui també diferents actors dels seus entorns socials. Com es pot veure en la relació de membres de la Xarxa ressenyada a continuació, en formen part -a més de setze institucions universitàries de nou països-, quatre ONGs, quatre ajuntaments, una xarxa de biblioteques i una xarxa d'investigació. Fins al moment de redactar aquesta memòria, han manifestat la seva adhesió a la Xarxa les següents institucions⁴: Càtedra UNESCO “Tecnologia, Desenvolupament Sostenible, Desequilibris i Canvi Global” de la Universitat Politècnica de Catalunya, Càtedra UNESCO “Pau i Drets Humans” de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Departament de Sociologia de la UAB, Grup d'Estudis sobre Treball i Vida Quotidiana (QUIT) de la UAB, Departament de Política Econòmica i Estructura Econòmica Mundial de la Universitat de Barcelona (UB), Grup d'Anàlisi de la Transició Econòmica (GATE) de la UB, Grup de Recerca d'Economia Mundial (GREM) de la UB, Unitat de Sociologia del Departament d'Empresa de la Universitat de Girona, Escola de Economia e Gestao de la Universidade do Minho (Portugal), Universidad Nacional de Misiones (Argentina), Universidade Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul (Brasil), Universidad Autónoma del Estado de México (México), Universidad Nacional Autónoma de Nicaragua en León (Nicaragua), Universidad Columbia del Paraguay (Paraguay), Cátedra UNESCO en Comunicación y Facultad de Ciencias Sociales y Comunicación de la Universidad Católica Dámaso Larrañaga (Uruguay), Centre UNESCO de Catalunya, Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO, Amics de Tossa-Club UNESCO, Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina de Catalunya (CEALC), Medamèrica (Xarxa de Recerca Mediterrani/Amèrica Llatina), Xarxa de Biblioteques Associades a la UNESCO i els Ajuntaments de Centelles, Manlleu, Manresa i Vic.

¹ Annex 1: Conveni entre la UNESCO i les Universitats de Vic i de La Habana.

² Annex 2: Nomenaments dels responsables de la Càtedra.

³ Annex 3: Conveni entre la Generalitat de Catalunya i la Universitat de Vic.

⁴ Annex 4: Adhesions dels membres de la Xarxa.

S'ha treballat bilateralment o multilateralment amb aquestes institucions i s'han aconseguit finançaments extrapressupostaris que han permès desenvolupar un conjunt de diverses activitats que es reflecteixen en apartats posteriors d'aquesta memòria.

S'estan realitzant gestions per tal d'ampliar la Xarxa amb fundacions i organismes governamentals, intergovernamentals i no governamentals, que esperem que donin els seus fruits el proper curs.

- **Objectius:** Establir i consolidar la cooperació entre la Xarxa d'universitats llatinoamericanes, europees i de la ribera mediterrània, i crear estudis de tercer cicle en Desenvolupament Humà en relació íntima amb programes de recerca aplicats a plans d'actuació d'acord amb les condicions i necessitats específiques dels respectius entorns. Això ha de permetre una transferència ràpida i eficaç de coneixements i la interrelació universitat/societat mitjançant activitats d'extensió universitària amb accions comunitàries per assolir un Desenvolupament Humà que involucri els actors locals i que tingui en compte la seva diversitat cultural i ètnica. No es tracta només de divulgar les activitats desenvolupades per la Càtedra, sinó també -i sobretot- d'establir canals de diàleg entre la societat civil i les administracions públiques i crear espais i estructures que permetin la concreció de processos de participació comunitària per a la presa de decisions en els quals els actors socials (conscienciats i capacitats mitjançant una metodologia d'Investigació-Acció Participativa) puguin transformar la seva realitat de forma autodirigida. En definitiva, es tracta de constituir, a llarg termini, un centre d'excel·lència avançat d'estudis i recerca aplicada en l'àmbit del Desenvolupament Humà a partir dels criteris de la UNESCO i del PNUD.
- **Camps o disciplines:** La Càtedra inicialment inclou 25 disciplines de diferents àrees de coneixement de les humanitats, les ciències socials i les tecnociències, les quals prenen com a referència les dimensions del Desenvolupament Humà conceptualitzades d'acord amb els Informes del Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD). Per promoure endògenament el Desenvolupament Humà són essencials la formació integral i multidisciplinària de recursos humans d'alt nivell i l'enfocament transdisciplinari dels programes de recerca aplicats a la resolució interrelacionada i global dels problemes culturals, socials, econòmics i ambientals que afecten els entorns en els quals es portaran a terme les activitats de la Càtedra i de la Xarxa.
- **Centres o departaments involucrats:**
 - A la Universitat de Vic: les Facultats de Ciències Jurídiques i Econòmiques, Educació, i Ciències Humanes, Traducció i Documentació, i les Escoles Politècnica Superior i de Ciències de la Salut.
 - A la Universidad de La Habana: el Departament de Sociologia de la Facultat de Filosofia i Història i el Centre d'Investigació de l'Economia Internacional (CIEI).

- **Resultats esperats:**

- Promoure una més gran i més eficaç i responsable aportació de les universitats als entorns socials en els quals desenvolupen les seves tasques docents i investigadores.
- Contribuir al desenvolupament institucional i a la millora de la qualitat de les universitats en el marc de les seves estratègies, incrementant les seves capacitats docents i investigadores d'alt nivell relatives al Desenvolupament Humà i ampliant i aprofundint la seva inserció en la comunitat científica internacional.
- Fomentar un esperit de solidaritat interuniversitària transnacional que respecti la diversitat cultural, propiciï compartir recursos, faciliti la transferència i l'intercanvi de coneixements, tècniques, experiències, professors i estudiants i que permeti combatre la dependència científicotècnica dels països anomenats "en desenvolupament".
- Dotar les joves generacions de professors, investigadors i professionals d'una formació humanística i una capacitat tècnica que, guiades per l'equitat, estiguin al servei de la millora de les condicions d'existència i de l'ampliació de les capacitats de l'ésser humà.

GESTIONS PER A LA CREACIÓ DE LA CÀTEDRA I DE LA XARXA

El gener del 1998, Jordi de Cambra va presentar la proposta de creació de la Càtedra i de la Xarxa a Fèlix Martí -Director del Centre UNESCO de Catalunya-, que la va acceptar i recolzar. Uns dies més tard, Jordi de Cambra va presentar la proposta a Josep Burgaya -Degà de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la Universitat de Vic-, amb l'assistència de Joan Bou -professor de la mateixa Facultat- i d'Onno Serroo -representant del Centre UNESCO de Catalunya-. Josep Burgaya va acceptar i recolzar la proposta.

El mes de febrer, Fèlix Martí va presentar la proposta a Ricard Torrents -Rector de la Universitat de Vic-, que la va rebre molt favorablement.

El mes de març, Fèlix Martí i Ricard Torrents van presentar la proposta a Federico Mayor -Director General de la UNESCO-, que va fer públic el seu recolzament amb ocasió de la conferència que va pronunciar a la Universitat de Vic el dia 13.

Els mesos de març i abril, Jordi de Cambra i Ernel González van realitzar diverses gestions a la Universidad de La Habana, que van culminar amb la presentació de la proposta al seu Rector, Juan Vela, amb la col·laboració d'Euclides Catá -Director del Departament de Sociologia- i de Rubén Zardoya -Degà de la Facultat de Filosofia, Història i Sociologia-. Juan Vela va manifestar la seva adhesió al projecte en carta dirigida a Ricard Torrents amb data 3 d'abril.

El mes de **maig**, es va constituir la Comissió Pro-Càtedra UNESCO, integrada per Ricard Torrents -Rector-, Ramon Coy -Vicerector de Recerca i Relacions Internacionals-, Enric López -Vicerector d'Ordenació Acadèmica i de Professorat i Director de l'Escola Politècnica Superior-, Josep Burgaya -Degà de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques-, Antoni Tort -Degà de la Facultat d'Educació-, Anna Bonafont -Directora de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut-, Martha Tennent -Degana de la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació- i Fèlix Martí -Director del Centre UNESCO de Catalunya-. En la reunió d'aquesta Comissió, celebrada el dia 21 i amb l'assistència de Jordi de Cambra i Joan Bou, es van acordar diferents aspectes relatius a l'elaboració del projecte definitiu i als seus responsables. Aquest mateix mes, Ricard Torrents i Ramon Coy es van reunir amb Teresa Muñoz -professora de la Universidad de La Habana-, Jordi de Cambra i Joan Bou, i es van concretar diferents aspectes relatius a l'elaboració del projecte definitiu i a la col·laboració entre ambdues universitats.

El mes de **juny**, Jordi de Cambra i Joan Bou van celebrar reunions informatives i col·loquis a tots els centres de la Universitat de Vic. Ernel González va fer el mateix als centres involucrats de la Universidad de La Habana. En aquestes reunions es va sol·licitar al professorat que presentés les seves aportacions al projecte. El mateix mes, Ramon Coy es va reunir amb Artur Bladé -Sotsdirector de Recerca del Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya- per a informar-lo del projecte.

El mes de **juliol**, Jordi de Cambra, Joan Bou i Ernel González van rebre les aportacions del professorat d'ambdues universitats, les quals van ser incorporades al projecte.

Des del mes de **juny fins al mes d'octubre**, Jordi de Cambra, Joan Bou i Ernel González van realitzar diverses gestions per a la constitució de la Xarxa a universitats, organitzacions no governamentals, fundacions i ajuntaments.

Els mesos d'**octubre, novembre i desembre**, Ramon Coy, Jordi de Cambra i Joan Bou van realitzar diverses gestions a la Direcció General de Recerca de la Generalitat de Catalunya per a la signatura d'un Conveni entre el Comissionat per a Universitats i Recerca i la Universitat de Vic que contribuís al manteniment de la Càtedra.

El mes d'**octubre**, Jordi de Cambra es va entrevistar a Barcelona amb Juan Vela -Rector de la Universidad de La Habana- per tal de concretar diversos aspectes de la redacció del projecte. També en aquest mes, va redactar la Proposta de Projecte, document que va ser signat pels rectors de les dues universitats el dia 30.

El mes de **novembre**, d'acord amb el procediment establert per la UNESCO, Jordi de Cambra va presentar a Madrid la Proposta de Projecte a Carlos Spottorno -Secretari General de la Comissió Nacional d'Espanya de la UNESCO-, obtenint

dictamen favorable d'aquesta Comissió, la qual va trametre el document a Marco Antonio Dias -Director de la Divisió d'Educació Superior de la UNESCO a París-. Paral·lelament, Enel González va presentar la mateixa Proposta a la Comissió Nacional de Cuba de la UNESCO, la qual també va dictaminar favorablement i va remetre el document a la Divisió d'Educació Superior de la UNESCO a París. El mateix mes, Joan Bou va realitzar gestions davant la Secció de Cooperació Interuniversitària de la Divisió d'Educació Superior de la UNESCO a París per a la signatura del conveni entre la UNESCO i les universitats de Vic i de La Habana.

El dia **23 de desembre de 1998**, Federico Mayor Zaragoza -Director General de la UNESCO- va signar el Conveni⁵ entre la UNESCO, la Universitat de Vic i la Universidad de La Habana pel qual es va constituir la Càtedra UNESCO "Desenvolupament Humà Sostenible: Equitat, Participació i Educació Intercultural" i la Xarxa UNESCO/UNITWIN "Medeüramèrica per al Desenvolupament Humà". L'endemà, Joan Albaigés i Ricard Torrents van signar el Conveni⁶ entre el Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya i la Universitat de Vic per a contribuir al manteniment de la Càtedra.

El dia **13 de gener de 1999**, els dos Rectors van signar protocolàriament el Conveni de constitució de la Càtedra i de la Xarxa durant l'acte d'inauguració de la Càtedra celebrat a la Universidad de La Habana, en el qual van intervenir Juan Vela, Ricard Torrents, Jordi de Cambra i Enel González, i al qual va assistir una àmplia representació acadèmica, política i diplomàtica.

El dia **19 de maig de 1999**, es va celebrar l'acte de presentació de la Càtedra a la Universitat de Vic, en el qual van intervenir Ricard Torrents, Enel González -en representació de Juan Vela-, Francine Fournier -Sotsdirectora General de la UNESCO per a les Ciències Socials i Humanes-, Andreu Mas-Colell -Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya-, Fèlix Martí i Jordi de Cambra⁷. Aquest mateix dia, es va constituir la Comissió de Direcció de la Càtedra, integrada per Jordi de Cambra, Joan Bou, Enel González i Fèlix Martí.

⁵ Annex 1: Conveni entre la UNESCO i les Universitats de Vic i de La Habana.

⁶ Annex 3: Conveni entre la Generalitat de Catalunya i la Universitat de Vic.

⁷ Annex 5: Discursos de l'acte de presentació de la Càtedra.

FONTS DE FINANÇAMENT

- **Recursos pressupostaris**

Aportacions de: Universitat de Vic, Universidad de La Habana i Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya.

- **Recursos extrapressupostaris**

- Aportacions de: Ajuntament de Santa Cristina d'Aro, Caixa de Catalunya, Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina de Catalunya (CEALC) i Consell Empresarial d'Osona.

- Ajuts i Beques de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (AECI) del Ministerio de Asuntos Exteriores espanyol:

- Concessió d'un ajut d'intercanvi del Programa de Cooperació Interuniversitària per a l'establiment de la Xarxa Temàtica de Docència "Ordenació Territorial, Turisme, Patrimoni Cultural i Desenvolupament Sostenible" (ORTUDES) entre les Universitats de Vic -coordinadora-, Girona, Murcia, Nacional de Misiones (Argentina), Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul-UNIJUÍ (Brasil) i Columbia del Paraguay (Paraguay). Data de concessió: 15-12-98. Període d'aplicació: 1999 al 2001.
- Concessió d'una beca d'intercanvi acadèmic Amèrica Llatina/Espanya a Antonio Romero (UH). Data de concessió: 01-12-98. Període d'aplicació: 27-02 al 27-03-99 a la UV.
- Concessió de dues beques d'intercanvi acadèmic Espanya/Amèrica Llatina a Josep Burgaya (UV) i Teresa Calzada (UV). Data de concessió: 23-06-99. Període d'aplicació: respectivament, 01 al 15-08-99 a les tres universitats llatinoamericanes de la Xarxa ORTUDES i 24-09 al 08-10-99 a la Universidad Autónoma del Estado de México.

S'estan fent gestions per a l'obtenció de més recursos pressupostaris i extrapressupostaris que esperem que donin els seus fruits en el proper exercici.

DOCÈNCIA

- Doctorat en Finances de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la UV:

- Jordi de Cambra imparteix una lliçó de l'assignatura d'Economia Internacional (Vic, 28-04-99).

- IV Universitat d'Estiu 1999 de la UV:

- Jordi de Cambra i Joan Bou participen en la Plataforma Cultural (Vic, 21-06-99).

- Joan Bou imparteix el curs "Les claus tecnològiques i econòmiques de la fallida de la Perestroika" (Vic, 12-07-99).

- Màster en Sociologia de les Universitats de La Habana i Autònoma de Barcelona:
 - Jordi de Cambra realitza tutories i correcció i revisió de treballs monogràfics de les assignatures d'Història i Crítica del Pensament Social Clàssic, Teories Contemporànies en Sociologia i Sociologia del Coneixement (La Habana, 28-12-98 al 15-01-99 i 05 al 09-07-99).
- Xarxa Temàtica de Docència ORTUDES:
 - Joan Bou imparteix l'assignatura de Polítiques de Desenvolupament (Ijuí (Brasil), 22 al 26-07-99; Posadas (Argentina), 27 al 31-07-99; i Asunción (Paraguay), 02 al 05-08-99).
- Postgrau en Estudis Internacionals proposat per la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació de la UV i en el qual també col·labora la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques:
 - Jordi de Cambra i Joan Bou aporten un bloc temàtic sobre Desenvolupament Humà.

RECERCA

- Posada en marxa de les línies fonamentals de recerca de la Càtedra:
 - Problemes Teórico-Conceptuals i Pràctics del Desenvolupament Humà.
 - Polítiques Culturals, Socials, Econòmiques i Mediambientals per al Desenvolupament Humà.
 - Aspectes Metodològics i Tècnics de l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH).
- El projecte d'investigació “Desenvolupament Humà a Catalunya: Reconceptualització i Elaboració d'Indicadors” i la constitució del Grup d'Investigació del Desenvolupament Humà (GRINDESHU)⁸.
 - El projecte d'investigació s'emmarca en les línies fonamentals d'investigació de la Càtedra. Aquestes són, alhora, un dels eixos del Programa de Doctorat que està previst començar a impartir el curs 2000/01. D'altra banda, la incorporació al grup d'investigació de professors de tots els centres implicats de les dues universitats seus de la Càtedra, s'emmarca en l'estratègia d'ambdues universitats per al foment i desenvolupament de la investigació transdisciplinària d'alt nivell. En aquesta estratègia hi juga un paper transcendental la col·laboració de les diferents institucions universitàries que constitueixen la Xarxa. El projecte és, doncs, una proposta d'investigació imbricada en la docència de doctorat i té un caràcter transdisciplinari, interuniversitari i internacional.
 - El grup d'investigació encarregat de la realització del projecte (el qual és obert a noves incorporacions) és coordinat pel Responsable de la Càtedra i té

⁸ Annex 6: Projecte de Recerca “Desenvolupament Humà a Catalunya”.

las següents característiques generals: format per 36 membres de la Càtedra i de la Xarxa, pertanyents a les universitats de Vic (18), La Habana (6), Autònoma de Barcelona (3), Barcelona (4), Girona (3) i Politècnica de Catalunya (2); pertanyents a 16 àrees de coneixement -amb perfils diferenciats dins de cada àrea- de les humanitats, les ciències socials i les tecnociències, i, en 8 casos, amb doble o triple formació acadèmica; 24 doctors; 3 Responsables de Càtedres UNESCO; 2 Caps de Projecte de Càtedres UNESCO; 2 Catedràtics d'Universitat; 7 Titulars d'Universitat; 1 Catedràtic d'Escola Universitària; 2 Titulars d'Escola Universitària.

- El procés de formació del grup i redacció del projecte va seguir els passos següents:
1. Ramon Coy (Vicerector de Recerca i Rrelacions Internacionals de la Universitat de Vic) sol·licita a Jordi de Cambra l'elaboració d'un projecte d'investigació (01-06-99).
 2. Jordi de Cambra, Joan Bou i Ernel González s'entrevisten amb els degans/directors dels centres implicats de les Universitats de Vic i de La Habana (02 a 14-06-99).
 3. Jordi de Cambra s'entrevista amb els responsables de la Xarxa de les Universitats Autònoma de Barcelona, Barcelona, Girona i Politècnica de Catalunya (02 a 14-06-99).
 4. Reunió de Ramon Coy, Jordi de Cambra i Joan Bou amb els degans/directors de tots els centres de la Universitat de Vic (Anna Bonafont, Josep Burgaya, Martha Tennent, Antoni Tort i Josep Turet) (15-06-99): es fixen els criteris pressupostaris relatius al professorat de la Universitat de Vic d'acord amb les directrius de la gerència d'aquesta universitat.
 5. Jordi de Cambra redacta el projecte i Joan Bou elabora el pressupost (16 a 27-06-99).
 6. Jordi de Cambra lliura el projecte a Ramon Coy, que s'encarregarà de trametre'l a la Direcció General de Recerca de la Generalitat de Catalunya (28-06-99).

PLANS D'ACTUACIÓ

- Proposta de pla d'actuació participatiu i integral per a la població de Somoto (Nicaragua), en col·laboració amb l'Ajuntament de Vic en el seu procés d'agermanament amb aquest municipi nicaragüenc. El seu objectiu és promoure endògenament el desenvolupament humà a partir dels criteris de la UNESCO i el PNUD, en quatre àrees d'actuació: cultura i educació; salut pública; medi ambient; i dona, infància i joventut.

ORGANITZACIÓ DE CONGRESSOS, SEMINARIS I CONFERÈNCIES⁹

- Vic, 03 i 04-12-98: III Congrés de CEALC, en col·laboració amb el Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina de Catalunya (CEALC).
 - Joan Bou: coordinador del Taller nº 3 “Desenvolupament Humà a Amèrica Llatina”.
 - Jordi de Cambra: ponència “Reconceptualització del desenvolupament: el desenvolupament humà a Amèrica Llatina i el Carib”, del Taller nº 3.
 - Jacint Torrents (UV): coordinador del Taller nº 4 “Drets humans a Amèrica Llatina” i ponent “Joc de simulació de processos educatius”.
 - Héctor Hernández, ministre conseller de Cuba a la seva oficina a la UNESCO i 26 participants més, brasilers, catalans, xilens, cubans i espanyols.
- Vic, 15-12-98: Cicle de Conferències “Cuba Avui” (I).
 - Jordi de Cambra: “Canvis en l'estructura social cubana als anys 90”.
 - Graciela González (UH): “La situació de la dona cubana als anys 90”.
 - Lourdes de Urrutia (UH): “L'emigració cubana als anys 90”.
- Vic, 15-12-98: Seminari “Gènere i Desenvolupament Humà: el Cas Cubà”.
 - Jordi de Cambra, Graciela González i Lourdes de Urrutia.
- La Habana, 29-12-98: Seminari de coordinació de les activitats de la Càtedra.
 - Jordi de Cambra, Ernel González, Departament de Sociologia.
- La Habana, 07-01-99: Seminari “Desenvolupament Humà”.
 - Jordi de Cambra.
- Vic, 02-03-99: Seminari “Presentació de las línies d'investigació de la Càtedra a la Universitat de La Habana”.
 - Jordi de Cambra, Ernel González, Antonio Romero.
- Vic, 08-03-99: Cicle de Conferències “Cuba Avui” (II).
 - Joan Bou: moderador.
 - Jordi de Cambra: “Contextualització històrica i canvis polítics a la revolució cubana”.
 - Ernel González: “Reformes a l'agricultura i participació social: cap a un model cooperatiu”.
 - Antonio Romero (UH): “Reinserció de l'economia cubana en l'economia mundial”.
- Vic, 11-03-99: Cicle de Conferències “Cuba Avui” (III), amb la col·laboració de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la UV.
 - Joan Bou: moderador.

⁹ Annex 7: Programes de les activitats congressuals organitzades.

- Jordi de Cambra: "L'estructura social cubana avui".
 - Ernel González: "Cooperativisme agrari i autogestió".
 - Antonio Romero: "Transformació, evolució i perspectives de l'economia cubana".
- Vic, 15-04-99: Cicle de Conferències "Cuba Avui" (i IV), amb la col·laboració del Departament de Dret de la UV.
 - Euclides Catá (UH): "Les relacions laborals a Cuba (1959-1998)".
 - Vic, 19 al 21-05-99: I Congrés "Desenvolupament Humà".
 - Comitè Organitzador: A. Andreu, J. Bou, J. de Cambra, I. Carrillo, S. Canamasas, J.C. Casas, L. Ferrer, J. López, S. Massana, J.M. Reniu, J. Saldaña, J.M. Serrat, C. Torrents, A. Torres i V. Zaiats.
 - Participació de la Càtedra:
 - J. Bou: "Política econòmica per a propiciar el desenvolupament humà".
 - J. de Cambra: Conferència Inaugural "Desenvolupament humà: reconceptualització i alternativa per al desenvolupament".
 - E. González: "Cooperativisme rural i participació social".
 - Participants de la UV: F. Bartrina, C. Blanch, J. Carbonell, N. Carbonell, I. Carrillo, J.C. Casas, E. Espasa, M.T. Feu, P. Godayol, D. Gutiérrez, S. Martínez, X. Rambla, J.M. Reniu, J. Saldaña, J.M. Serrat, R. Sitjà, M. Tennent, A. Torres, A. Tort J. Turet, M. Vall, E. Vilalta, E. Vinyeta i V. Zaiats.
 - Participants de la UH: O. Álvarez, A. Basail i R. Fleitas.
 - Participants de la Xarxa: B. Bastida i J.M. Vidal (UB); J. Celecia (ex-UNESCO); T. García (UAB); X. Paunero (CEALC); X. Besalú, M. Pato, J. Rabaseda y C. Sánchez (UdG); i J. Xercavins (UPC).
 - I 20 participants externs.
 - La Habana, 07 al 09-07-99: Conferència Internacional "Sociologia, Desenvolupament Humà i Societat: Balanç de Fi de Segle", en col·laboració amb els Departaments de Sociologia de les Universitats de La Habana i Autònoma de Barcelona.
 - Comitè Organitzador: J. de Cambra, E. Catá, R. Dávalos, R. Fleitas, E. González, G. González, A. Hernández, J. Hernández, A. Lope, T. Muñoz, M.O. Rodríguez, N. Pérez, C. Proveyer, M. Ravanet, A. Romero, E. Suárez, L. de Urrutia i T. Vázquez.
 - Participació de la Càtedra:
 - J. Bou: moderador del Taller Globalització i Problemes del Desenvolupament i ponent "La mundialització, una fase superior de l'imperialisme".
 - J. de Cambra: Conferència Inaugural "Desenvolupament Humà: reconceptualització i alternativa per al desenvolupament"; coordinador del Taller Globalització i Problemes del Desenvolupament i ponent

“Mundialització, nova divisió internacional del treball i dualització de les estructures socials”.

- E. González: Conferència de Clausura y ponència “Economia agrària local i fonts d'ocupació” al Taller Desenvolupament Rural, Sostenibilitat y Agroecologia.
- Participants de la UH: O. Ávalos, M. Azor, A. Cao, Z. Caro, E. Catá, A. Basail, M. Campos, R. Dávalos, T. Díaz, E. Espina, E. Espinosa, C. Fernández, R. Fleitas, D. Flores, M. García, G. González, M. González, R. González, A. Hernández, F. Ibarra, S. Montiel, T. Muñoz, M. Núñez, S. Paneque, A. Pérez, N. Pérez, C. Proveyer, M.O. Rodríguez, A. Romero, H. Sabatier, J. Salermo, Z. Sánchez, A. Vázquez, T. Vázquez i J. Vilariño.
- Participants de la UV: F. Bartrina, N. Carbonell, E. Espasa, P. Godayol.
- Ponents convidats de la Xarxa: V. Fisas, Càtedra UNESCO Pau i Drets Humans (UAB).
- I 158 participants externs d'onze països.

PARTICIPACIÓ EN CONGRESSOS, SEMINARIS I CONFERÈNCIES EXTERNS¹⁰

- Tordera, 13-11-98: Conferència-Col·loqui “Reflexions al voltant de la Immigració”, organitzada pel Grup de Recerca i Acció de Minories Culturals (GRAMC).
 - Jordi de Cambra: “Diversitat cultural, migracions i relacions interculturals”.
- Barcelona, 20-11-98: Presentació de l'edició catalana de l'Informe sobre Desenvolupament Humà 1998 del PNUD, organitzada per la Càtedra UNESCO en Tecnologia, Desenvolupament Sostenible, Desequilibris i Canvi Global de la UPC, el Centre UNESCO de Catalunya i l'Associació per a les Nacions Unides de Catalunya.
 - Joan Bou i Jordi de Cambra: assistents.
- Barcelona, 22-11-98: Seminari UNESCO “L'Aplicació del Dret a l'Autodeterminació com a Contribució a la Resolució de Conflictes”, organitzat pel Centre UNESCO de Catalunya.
 - Jordi de Cambra: assistent.
- Berga, 01-12-98 i Manresa, 16-12-98: Jornades “Implicació en les Administracions Locals de la Creació de la Unió Econòmica i Monetària Europea”, organitzades per l'Associació Catalana de Municipis, el Consell Comarcal del Berguedà i el Consell Comarcal del Bages.
 - Joan Bou: “Introducció de l'euro, avantatges i inconvenients”.

¹⁰ Annex 8: Programes de les activitats congressuals externes.

- La Habana, 01 al 05-02-99: Congrés “Pedagogia 99: Trobada per la Unitat dels Educadors Llatinoamericans”, organitzat pel Ministerio de Educación de la República de Cuba.
 - Isabel Carrillo (UV), assistència finançada per la Càtedra.
 - Jaume Carbonell (UV).
- Vic, 12-02-99: Debat “La Habana sempre: viure el dia a dia”, organitzat pel Fòrum de Debats de Vic.
 - Joan Bou: assistent.
- Bilbao, 18 al 20-02-99: Congrés “Anàlisi de Deu Anys de Desenvolupament Humà”, organitzat per l'Institut d'Estudis sobre el Desenvolupament Humà i l'Economia Internacional (HEGOA) de la Universitat del País Vasc.
 - Joan Bou: ponent “Política econòmica nacional per a un desenvolupament humà a Amèrica Llatina, una alternativa al neoliberalisme”.
 - Jordi de Cambra: ponent “Desenvolupament i subdesenvolupament del concepte de desenvolupament: elements per a una reconceptualització”.
 - Ernel González: assistent.
- Barcelona, 22 al 26-02-99: Cicle de Conferències “Globalització, Crisi i Desenvolupament Econòmic: una perspectiva des del sud”, organitzat pel GREM del Departament de Política Econòmica i Estructura Econòmica Mundial de la Universitat de Barcelona.
 - Jordi de Cambra i Ernel González: assistents.
- Bellaterra, 24-02-99: Seminari “Educació i Canvi Social a Cuba”, organitzat pel QUIT del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.
 - Ernel González i Jordi de Cambra: participants.
- Bellaterra, 03-03-99: Seminari de presentació de la Càtedra, organitzat pel Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.
 - Ernel González i Jordi de Cambra.
- Santa Cristina d'Aro, 05-03-99: Conferència-Col·loqui “Cuba a l'Actualitat”, organitzat per l'Ajuntament de Santa Cristina d'Aro amb la col·laboració de la Càtedra UNESCO UV-UH.
 - Joan Bou: moderador.
 - Jordi de Cambra: assistent.
 - Ernel González: “Reformes i canvis sociològics a la societat cubana”.
 - Antonio Romero: “Perspectives de l'economia cubana i possibilitats d'inversió a Cuba”.
- Vic, 11-03-99: Taula de treball “Inversions Estrangeres a Cuba”, organitzada pel Consell Empresarial d'Osona amb la col·laboració del COPCA, Banc de Sabadell i Càtedra UNESCO UV-UH.

- Ernel González: “Reformes en el sector agroalimentari i inversions estrangeres a Cuba”.
- Antonio Romero: “Reformes econòmiques i inversions estrangeres a Cuba”.
- Joan Bou i Jordi de Cambra: assistents.
- Barcelona, 09-04-99: II Reunió UNESCO-Catalunya, organitzada pel Centre UNESCO de Catalunya.
 - Jordi de Cambra: presentació de la Càtedra UNESCO UV-UH.
- Barcelona, 21-04-99: Conferència “Actualitat de la filosofia”, a càrrec de Josep Ramoneda -Director del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona-, organitzada per l'Escola Isabel de Villena.
 - Jordi de Cambra: assistent.
- La Habana, 11-06-99: I Congrés Internacional “Cultura i Desenvolupament: el desenvolupament cultural des d'una perspectiva ètica”, organitzat pel Ministerio de Cultura y onze institucions cubanes més.
 - Jordi de Cambra i Ernel González: ponents “Cap a una reconceptualització del desenvolupament: desenvolupament humà i desenvolupament cultural”.
- Tossa de Mar, 01-07-99: Presentació del llibre *Actes del II Simposi Internacional Costa Brava: Estratègia de Futur per un Turisme Sostenible. Economia, Ecologia, Cultura*; Barcelona, Centre UNESCO de Catalunya, 1999; organitzat per Amics de Tossa-Club UNESCO i Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO.
 - Jordi de Cambra i Manuel Dobaño.
- Ijuí (Brasil), Posadas (Argentina) i Asunción (Paraguay), 23-07, 28-07 i 02-08-99, respectivament: presentacions de la Càtedra i de la Xarxa ORTUDES, organitzades per aquestes tres universitats llatinoamericanes de la Xarxa.
 - Joan Bou.
- Asunción, 02-08-99: Conferència inaugural del curs del programa ORTUDES, organitzada per la Universitat de Columbia (Paraguay).
 - Joan Bou: “Creixement econòmic, desenvolupament humà i desenvolupament cultural”.

BIBLIOTECA

- Creació de la biblioteca de la Càtedra amb la donació d'un fons bibliogràfic per part del Centre UNESCO de Catalunya.
- Adquisició de 82 volums, 29 dels quals es troben a la Biblioteca de la UV -a la qual agraïm la seva col·laboració-, 16 a la seu de la Càtedra a la UV, 22 a la seu de la Càtedra a la UH i 15 a la Xarxa ORTUDES.

- Exposició bibliogràfica sobre aspectes del Desenvolupament Humà, coordinada per Anna Andreu -Biblioteca UV- i Carlota Torrents -Eumo Editorial-, coincidint amb la celebració del I Congrés “Desenvolupament Humà” (Vic, 19 al 21-05-99) i amb la col·laboració de l'Institut Català de la Mediterrània d'Estudis i Cooperació, al qual agraïm les seves donacions.

PUBLICACIONS

- J. Bou (1998): “Reformas actuales de la economía cubana”, a *Informes*, nº 12, Barcelona, MÓN-3/Universitat de Barcelona.
- J. Bou, J. de Cambra i F. Navinés (1999): “Análisis Socio-Económico de la Gestión Turística: diagnóstico, estrategia y plan de actuación”, a J. de Cambra, J. Bou, O. Seroo i E. Serrat (coords.) (1999), *Actes del II Simposi Internacional Costa Brava: Estratègia de Futur per un Turisme Sostenible. Economia, Ecologia, Cultura*; Barcelona, Centre UNESCO de Catalunya.
- J. Bou, J. de Cambra i X. Paunero (coords.) (1999): *Los Retos de América Latina*, Barcelona, Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina de Catalunya.
- J. de Cambra (1999): “El Sistema Electoral Cubano y las Elecciones de 1993”, a J. Bou, J. de Cambra i X. Paunero (coords.) (1999), *Los Retos de América Latina*, Barcelona, Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina de Catalunya.
- J. de Cambra, J. Bou, O. Seroo i E. Serrat (coords.) (1999): *Actes del II Simposi Internacional Costa Brava: Estratègia de Futur per un Turisme Sostenible. Economia, Ecologia, Cultura*; Barcelona, Centre UNESCO de Catalunya.
- E. González, M. García i N. Pérez (1998): “Políticas e Impactos sobre Campesinos Individuales y Parceleros a Inicios de los Años 90”, a N. Pérez, E. González i M. García (comps.) (1998): *Campesinado y Participación Social*, La Habana, Universidad de La Habana.
- N. Pérez, E. González i M. García (comps.) (1998): *UBPC: Desarrollo Rural y Participación*, La Habana, Universidad de La Habana.
- N. Pérez, E. González i M. García (comps.) (1998): *Campesinado y Participación Social*, La Habana, Universidad de La Habana.
- N. Pérez, E. González, C. Torres i M. García (1998): “Cambios en el Agro Cubano: la experiencia de las UBPC cañeras en la agricultura cubana a través de los estudios de caso”, a N. Pérez, E. González i M. García (comps.) (1998): *Campesinado y Participación Social*, La Habana, Universidad de La Habana.

- C. Torres, E. González, N. Pérez i M. García (1998): “Estudios de Caso de Dos UBPC Cañeras de Güines: análisis comparativo”, a N. Pérez, E. González i M. García (comps.) (1998): *UBPC: Desarrollo Rural y Participación*, La Habana, Universidad de La Habana.

PROMOCIÓ Y REPERCUSSIÓ MEDIÀTICA

- Edició del prospecte de la Càtedra i de la Xarxa en versió bilingüe catalano-espanyola i en versió anglesa, en col·laboració amb Eumo Gràfic i amb el Servei de Traducció de la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació de la UV, als quals agraïm la seva col·laboració.
- Notes de premsa, elaboració de tríptics i de material informatiu, amb la col·laboració de l'Àrea de Comunicació i el Servei d'Audiovisuals de la UV i l'Oficina de Protocolo de la UH, als quals agraïm la seva col·laboració.
- Presència en els mitjans de comunicació¹¹, als quals -i de forma especial a Canal 12 TV (Argentina), Canal 2 TV (Paraguay), Catalunya Cultura - Catalunya Ràdio, Ciudad de La Habana TV (Cuba), El Periódico, El 9 Nou, L'Extra, La Marxa, La Revista d'Osona, Ràdio Manlleu, Radio Ondas Universitarias (Argentina), Ràdio Vic, Regió 7, Serveis d'Empresa i Televisió d'Osona - agraïm l'atenció dispensada a les nostres activitats.

¹¹ Annex 9: Recull de premsa.

ANNEX 1

**CONVENI ENTRE LA UNESCO I LES UNIVERSITATS DE VIC I DE LA
HABANA**

CONVENIO

ENTRE

**LA ORGANIZACION DE LAS NACIONES UNIDAS
PARA LA EDUCACION, LA CIENCIA Y LA CULTURA, Y
LA UNIVERSIDAD DE LA HABANA, CUBA**

Y

**LA UNIVERSIDAD DE VIC, ESPAÑA
DE CREACION DE UNA CATEDRA UNESCO DE DESARROLLO
HUMANO SOSTENIBLE: EQUIDAD, PARTICIPACION Y EDUCACION
INTERCULTURAL
EN LA UNIVERSIDAD DE VIC**

Y

LA UNIVERSIDAD DE LA HABANA

Convenio
de creación de una Cátedra UNESCO de Desarrollo Humano
Sostenible: Equidad, Participación y Educación Intercultural
en la Universidad de La Habana y la Universidad de Vic

La Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura (en lo sucesivo denominada la UNESCO), representada por su Director General, Profesor Federico Mayor,

y

La Universidad de La Habana (en lo sucesivo denominada la Universidad) representada por su Rector, Profesor Juan Vela Valdés

y

La Universidad de Vic (en lo sucesivo denominada la Universidad), representada por su Rector, Profesor Ricard Torrents i Bertrana.

Considerando que uno de los factores esenciales que favorecen el desarrollo en las esferas de competencia de la UNESCO es el intercambio de experiencias y conocimientos entre las universidades;

Considerando que las Universidades se crearon para ser instituciones innovadoras en el sector educativo y que poseen una reconocida experiencia en la investigación y formación de dirigentes en el campo de la Educación Superior;

Considerando además que el trabajo conjunto de investigadores de regiones de todo el mundo aporta grandes beneficios a toda la comunidad académica;

Teniendo presentes los objetivos de la UNESCO expuestos en su Constitución y la función de la UNESCO en el fomento de la cooperación interuniversitaria internacional;

Teniendo en cuenta la experiencia del Programa Internacional UNITWIN como estímulo para la movilidad académica y la rápida transferencia de conocimientos por medio del hermanamiento, el establecimiento de redes y otras formas de vinculación;

Convienen lo siguiente:

1. Las Universidades crearán, en cooperación con la UNESCO, una Cátedra UNESCO de Desarrollo Humano Sostenible: Equidad, Participación y Educación Intercultural
2. Dicha Cátedra deberá entenderse como un conjunto articulado de actividades de formación, capacitación, investigación, y documentación, y será el instrumento que facilite la incorporación de investigadores de alto nivel y de renombre internacional a diferentes equipos de investigación y docencia en las Universidades.
3. Los objetivos a corto y largo plazo son: establecer y consolidar la cooperación entre la red de universidades latinoamericanas, europeas y de la ribera mediterránea, desarrollando los estudios de tercer ciclo en íntima relación con programas de investigación aplicados a los planes de actuación de acuerdo con las condiciones y necesidades específicas de los respectivos entornos. Esto ha de permitir tanto una

transferencia rápida y eficaz de conocimientos como la interrelación universidad/sociedad mediante actividades de extensión universitaria con acciones comunitarias para alcanzar un Desarrollo Humano que involucre a los actores locales y que tenga en cuenta su diversidad multicultural y étnica. Se trata no sólo de divulgar las actividades desarrolladas por la Cátedra, sino también - y sobre todo - de establecer canales de diálogo entre la sociedad civil y las administraciones públicas y crear espacios y estructuras que posibiliten la concreción de procesos de participación comunitarios para la toma de decisiones en los que los actores sociales (concienciados y capacitados mediante una metodología de Investigación-Acción Participativa) puedan transformar su realidad de forma autodirigida. Se atenuarán las consecuencias del éxodo de profesionales a la vez que se facilitará su inserción en el sistema de Naciones Unidas. Para conseguir estos objetivos se recabará apoyo institucional local, nacional e internacional. En definitiva, se trata de constituir, a largo plazo, un centro de excelencia avanzado de estudios e investigaciones aplicadas en el ámbito del desarrollo Humano a partir de los criterios de la UNESCO y del PNUD.

4. En consulta con la UNESCO, las Universidades nombrarán al Responsable de la Cátedra, que será seleccionado en el plano internacional mediante un procedimiento que la UNESCO y las Universidades decidirán de común acuerdo, y que llevará a cabo la coordinación de las actividades de la Cátedra en ambas universidades. Asimismo, cada universidad designará un jefe de proyecto encargado de las actividades de su universidad respectiva relacionadas con la Cátedra.

5. La Cátedra estará compuesta por los profesores, los investigadores, los estudiantes y el personal de administración que participen en los programas de formación e investigación. Las Universidades nombrarán profesores adscritos a la Cátedra, quienes recibirán el nombre de "Profesores Visitantes" y serán seleccionados en el plano internacional mediante un procedimiento que la UNESCO y las Universidades decidirán de común acuerdo. En el marco de este sistema de Profesores Visitantes, se dará prioridad a las candidaturas de personal universitario de las instituciones asociadas a la red de Universidades latinoamericanas, europeas y de la ribera mediterránea.

6. Las Universidades firmarán un contrato con el Responsable de la Cátedra por un periodo fijo que ellas determinarán. El responsable de la Cátedra tendrá los mismos derechos y las mismas obligaciones que los demás profesores de categoría similar de las Universidades. El contrato especificará el sueldo y las prestaciones del responsable de la Cátedra, los gastos de viaje, los subsidios de instalación y de alojamiento, y el seguro médico.

En caso de que el cargo recaiga en un profesor de las Universidades, éste mantendrá la categoría que tenía anteriormente.

7. Las Universidades proporcionarán al Responsable de la Cátedra todas las facilidades necesarias para llevar a cabo el trabajo académico y las actividades de investigación, a saber: la posibilidad de enseñar, efectuar y supervisar investigaciones, etc. La UNESCO se encargará de la difusión internacional de un informe sobre las actividades relacionadas con la Cátedra.

8. La UNESCO colaborará con las Universidades en la búsqueda de fondos extrapresupuestarios para el desarrollo del proyecto.

9. A la expiración del contrato del Responsable de la Cátedra, las Universidades presentarán un informe a la UNESCO y, si ésta lo aprueba, el mismo podría ser difundido en la comunidad académica mundial. También podría constituir una referencia para la continuación o no de las actividades de la Cátedra.

10. La UNESCO procurará facilitar la participación de las Universidades en los programas y las actividades de la Organización para fomentar la cooperación académica internacional en el campo de la investigación científica y su aplicación al desarrollo nacional. Cuando sea posible, la UNESCO promoverá también el intercambio de información y documentación para profesores, investigadores, administradores y estudiantes de las Universidades, en el marco del Programa UNITWIN y de Cátedras UNESCO.

11. En el mismo marco, la UNESCO se esforzará por incorporar las Universidades a las actividades de diferentes redes universitarias que cuentan con el apoyo de la Organización y facilitará el establecimiento de nexos entre las actividades de la Cátedra y los programas de las oficinas regionales de la UNESCO. El programa de la Cátedra también podría vincularse a las redes regionales existentes.

12. A reserva de lo dispuesto en este Convenio, las Universidades sufragarán todos los gastos relacionados con la ejecución de las actividades de la Cátedra UNESCO.

13. Dentro de los límites de sus posibilidades respectivas, la UNESCO y las Universidades procurarán promover la creación de becas para jóvenes investigadores de los países de Iberoamérica y de otras Regiones que preparen tesis doctorales o realicen investigaciones avanzadas sobre algunos de los temas abordados en el contexto de la Cátedra.

14. Para la planificación, la ejecución, el seguimiento y la evaluación de las actividades de la Cátedra, las Universidades establecerán las relaciones de cooperación necesarias con otras organizaciones nacionales y regionales, gubernamentales o no gubernamentales, cuyos objetivos correspondan al ámbito de acción de la Cátedra.

15. Ni las Universidades ni las personas empleadas por ellas para la ejecución de las actividades relacionadas con la Cátedra serán considerados agentes, representantes o funcionarios de la UNESCO, ni gozarán de beneficios, inmunidades, remuneraciones o reembolsos que no estén expresamente estipulados en el presente Convenio; además, no estarán autorizados a comprometer a la UNESCO en gastos de ninguna naturaleza, ni en ninguna otra obligación.

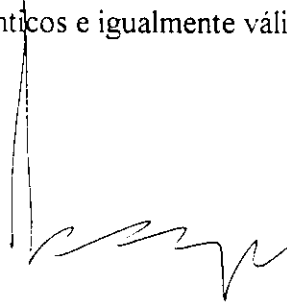
16. Las Universidades asumen la responsabilidad de adoptar las medidas necesarias para asegurarse contra pérdidas, daños o perjuicios sufridos durante la ejecución de actividades relacionadas con la Cátedra.

17. El presente Convenio entrará en vigor a su firma. Cualquiera de las tres partes podrá cancelarlo, previa notificación escrita a las otras partes, con sesenta días de antelación.

18. En caso de litigio, las partes procurarán de buena fe llegar a un arreglo amistoso. En el caso de que no fuese posible llegar a dicho arreglo, todo litigio que surja de este Convenio o que se relacione con el mismo se zanjará por vía de arbitraje. Un único árbitro, nombrado de común acuerdo o, a falta de acuerdo, por el presidente de la Corte Internacional de Justicia a petición de una de las partes, pronunciará la sentencia arbitral, que vinculará a las partes.

Este Convenio se firma en tres ejemplares idénticos e igualmente válidos.

Por la Organización de
las Naciones Unidas para
la Educación, la Ciencia
y la Cultura

Federico Mayor
Director General

Fecha: 23.11.59

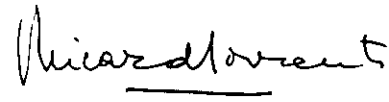
Por la Universidad
de la Habana

Juan Vela Valdés
Rector

Fecha:

Por la Universidad de Vic

Ricard Torrents I Bertrana
Rector

Fecha

ANNEX 2

NOMENAMENTS DELS RESPONSABLES DE LA CÀTEDRA

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture

7, place de Fontenay
75352 Paris 07 SP
1, rue Mollat
75732 Paris cedex 15
Tel: +33 (0)1 45 68 10 00
Fax: +33 (0)1 45 67 16 90

UNIVERSITAT DE VIC
Fundació Universitària Salnes

26/08/1999
292

Ref: ED/HEP/IUC/CP

París, 23 de julio de 1999

Distinguido señor Rector:

Tengo el agrado de acusar recibo de su atenta carta del pasado mes de enero, mediante la cual tenía a bien comunicarnos su propuesta de los nombramientos para la coordinación de la Cátedra UNESCO de "Desarrollo Humano Sostenible: Equidad, Participación y Educación Intercultural" (Universidad de la Habana y la Universidad de Vic).

Me complace comunicarle que la UNESCO está de acuerdo con su propuesta, a saber:

D. Jordi de Cambra Bassols, Responsable de la Cátedra;

D. Joan Bou Geli, Jefe de proyecto de las actividades relacionadas con la Cátedra en la Universidad de Vic.

D. Enel González Mastrapa, Jefe de proyecto de las actividades relacionadas con la Cátedra en la Universidad de La Habana.

Hago propicia la oportunidad para enviarle un saludo muy cordial.

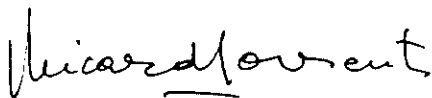
Komlavi Francisco Seddoh
Director
División de Educación Superior

Excmo. Sr. D. Ricard Torrents i Bertrana
Rector
Universidad de Vic
Sagrada Família, 7
08500 VIC
España

17.5
30 AGO 1999
15

De acuerdo con el artículo 4 del Convenio entre la UNESCO y las Universidades de Vic y de La Habana de creación de una Cátedra UNESCO de "Desarrollo Humano Sostenible: Equidad, Participación y Educación Intercultural", y en conformidad con los nombramientos recogidos en el apartado A.7 y en el Anexo 1 de la Propuesta de Proyecto de la mencionada Cátedra, proponemos para el cargo de Responsable de la Cátedra al Profesor Jordi de Cambra Bassols, quien llevará a cabo la coordinación de las actividades de la Cátedra en ambas Universidades.

D'acord amb l'article 4 del Conveni entre la UNESCO i les Universitats de Vic i de L'Havana de creació d'una Càtedra UNESCO de "Desenvolupament Humà Sostenible: Equitat, Participació i Educació Intercultural", i en conformitat amb els nomenaments inclosos a l'apartat A.7 i a l'Annex 1 de la Proposta de Projecte de l'esmentada Càtedra, proposem per al càrrec de Responsable de la Càtedra el Professor Jordi de Cambra Bassols, el qual portarà a terme la coordinació de les activitats de la Càtedra en les dues Universitats

Ricard Torrents i Bertrana
Rector
Universitat de Vic

Juan Vela Valdés
Rector
Universidad de La Habana

La Habana, 13 de Enero de 1999

UNIVERSITAT DE VIC
Càtedra UNESCO

Desenvolupament Humà Sostenible
Desarrollo Humano Sostenible

UNIVERSIDAD DE LA HABANA
Cátedra UNESCO

Sagrada Família 1, 7 08400 VIC ESPAINA
Tel: (34) 93 886 12 22. Fax: (34) 93 889 10 93
e-mail: catedra_unesco@uvic.es

De acuerdo con el artículo 4 del Convenio entre la UNESCO y las Universidades de Vic y de La Habana de creación de una Cátedra UNESCO de "Desarrollo Humano Sostenible: Equidad, Participación y Educación Intercultural", y en conformidad con los nombramientos recogidos en el apartado A.7 y en el Anexo 1 de la Propuesta de Proyecto de la mencionada Cátedra, propongo para el cargo de Jefe de Proyecto al Profesor Joan Bou Geli, quien se encargará de las actividades relacionadas con la Cátedra en la Universidad de Vic.

D'acord amb l'article 4 del Conveni entre la UNESCO i les Universitats de Vic i de L'Havana de creació d'una Càtedra UNESCO de "Desenvolupament Humà Sostenible: Equitat, Participació i Educació Intercultural", i en conformitat amb els nomenaments inclosos a l'apartat A.7 i a l'Annex 1 de la Proposta de Projecte de l'esmentada Càtedra, proposo per al càrrec de Cap de Projecte el Professor Joan Bou Geli, el qual s'encarregarà de les activitats relacionades amb la Càtedra a la Universitat de Vic.

Ricard Torrents i Bertrana

Ricard Torrents i Bertrana
Rector
Universitat de Vic

Vic, 13 de gener de 1999

De acuerdo con el artículo 4 del Convenio entre la UNESCO y las Universidades de Vic y de La Habana de creación de una Cátedra UNESCO de "Desarrollo Humano Sostenible: Equidad, Participación y Educación Intercultural", y en conformidad con los nombramientos recogidos en el apartado A.7 y en el Anexo 1 de la Propuesta de Proyecto de la mencionada Cátedra, propongo para el cargo de Jefe de Proyecto al Profesor Ernel González Mastrapa, quien se encargará de las actividades relacionadas con la Cátedra en la Universidad de La Habana.

Juan Vela Valdés
Rector
Universidad de La Habana

La Habana, 13 de Enero de 1999

ANNEX 3

**CONVENI ENTRE LA GENERALITAT DE CATALUNYA
I LA UNIVERSITAT DE VIC**

**CONVENI ENTRE EL COMISSIONAT PER A UNIVERSITATS I RECERCA
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA I LA UNIVERSITAT DE VIC, PER
CONTRIBUIR AL MANTENIMENT DE LA CÀTEDRA UNESCO DE
"DESENVOLUPAMENT HUMÀ SOSTENIBLE: EQUITAT, PARTICIPACIÓ I
EDUCACIÓ INTERCULTURAL"**

Barcelona. 24 de desembre de 1998

REUNITS

D'una part, el Dr. Joan Albaigés i Riera, Comissionat per a Universitats i Recerca.

D'altra part l'Excm. i Magfe. Dr. Ricard Torrents i Bertrana, Rector de la Universitat de Vic.

MANIFESTEN

- 1 Que la Universitat de Vic i l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació i la Cultura (UNESCO) han subscrit el 23 de desembre de 1998, un acord per a la creació d'una Càtedra UNESCO de "Desenvolupament Humà Sostenible: Equitat, Participació i Educació Intercultural".
- 2 Que la creació de la Càtedra UNESCO, en el marc de la xarxa UNITWIN, pretén ser un instrument per desenvolupar cooperativament, amb professors d'alt nivell i reconeguda excel·lència internacional d'universitats d'arreu del món, una aproximació innovadora al desenvolupament d'un sistema integrat d'activitats de recerca, formació, informació i documentació en l'àmbit del desenvolupament humà sostenible.
- 3 Que la Càtedra UNESCO a la Universitat de Vic portarà a terme activitats de docència i recerca, difusió de nous coneixements a través de la formació de tercer cicle, capacitació, assessorament i direcció de grups de recerca i supervisió de tesis de postgrau, així com activitats d'informació i documentació.
- 4 Que la incorporació de professors que s'adscriguin a la Càtedra UNESCO, s'articularà a través del corresponent contracte amb la Universitat de Vic.

Per això les parts

PACTEN

Primer - Establir un conveni de col·laboració entre el Comissionat per a Universitats i Recerca i la Universitat de Vic, per contribuir al manteniment de la Càtedra UNESCO de "Desenvolupament Humà Sostenible: Equitat, Participació i Educació Intercultural".

Segon - El Comissionat per a Universitats i Recerca, d'acord amb les seves disponibilitats pressupostàries, podrà contribuir al sosteniment de la Càtedra UNESCO fins a un màxim de 6.000.000 de pessetes per any acadèmic. Aquesta subvenció atorgada pel Comissionat per a Universitats i Recerca a la Universitat de Vic s'articularà mitjançant la corresponent resolució que fixarà la quantia.

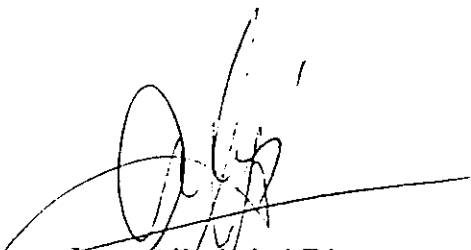
Tercer - Quan per a la realització d'activitats de la Càtedra es contractin, per part de la Universitat de Vic, professors que s'adscriuïn a la Càtedra UNESCO, el pagament de les despeses que s'originin serà a càrrec de la subvenció anteriorment esmentada, a raó de 500.000 pessetes mensuals com a màxim. El contracte es podrà renovar amb l'acord previ del Comissionat per a Universitats i Recerca.

Quart - En el supòsit que el conveni entre la UNESCO i la Universitat de Vic fos rescindit, el present conveni quedaria automàticament anul·lat i la Universitat de Vic quedaria obligada a retornar al Comissionat per a Universitats i Recerca la part proporcional al que quedés de la quantitat rebuda.

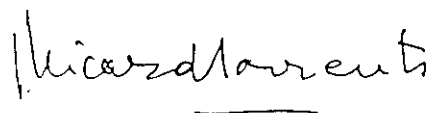
I, en prova de conformitat, les parts signen el present conveni, que consta de dos fulls, per duplicat i a un sol efecte, en el lloc i data abans indicat.

Pel Comissionat per a
Universitats i Recerca de la
Generalitat de Catalunya

Per la Universitat de Vic

Joan Albaigés i Riera
Comissionat

Ricard Torrents i Bertrana
Rector

ANNEX 4

ADHESIONS DELS MEMBRES DE LA XARXA "MEDEURAMÈRICA PER AL DESENVOLUPAMENT HUMÀ"

Dr. Jordi Cambra Bassols
Titular del Projecte de Càtedra Internacional UNESCO
Universitat de Vic - Universitat de la Habana
"Desarrollo humano sostenible: Equidad, participación y educación intercultural"

Terrassa, 2 de novembre 1998

Apreciado señor y amigo,

Con esta carta me es grato felicitarle por el proyecto que tuvo a bien presentarme y en el que, efectivamente, constato grandes puntos de coincidencia, en planteamientos y objetivos, con la Cátedra UNESCO en la UPC (Universitat Politècnica de Catalunya) que tengo a bien coordinar.

Todo ello, tanto el notable interés de su proyecto en sí mismo, como los puntos de coincidencia con nuestro proyecto, que permiten pensar en una estrecha y fructífera colaboración, me llevan a dejar por escrito las mencionadas constataciones, a darle todo mi apoyo ante la presentación de su proyecto deseándole, de lo cual no me cabe ninguna duda, su pronta materialización y a esperar, así, nuestro muy pronto posible trabajo conjunto en aquellos aspectos más coincidentes, compartiendo desde relaciones de colaboración internacional como la organización conjunta y/o coordinada de actividades académicas y sociales, cuyo nivel y resultados puedan verse acrecentados por la nueva sinergia que se establezca entre nosotros.

Le saluda cordialmente,

Josep Xercavins i Valls
Profesor Coordinador de la
Cátedra UNESCO en la UPC en Tecnología, Desarrollo Sostenible, Desequilibrios y
Cambio Global

Departament de Sociologia

Edifici B
08193 Bellaterra (Barcelona) Spain
Tel. (34) 93 581 28 27
Fax (34) 93 581 28 27
Tele. 5024057001 E

Bellaterra, 11-Noviembre-1998

Jordi de Cambra Bassols
Universidad de Vic- Cátedra UNESCO
C/ Sagrada Familia, 7
08500 VIC (Barcelona)

Rfa. Cátedra Internacional UNESCO Universidad de Vic-Universidad de La Habana
"Desarrollo humano sostenible: Equidad, participación y educación intercultural".

Apreciado colega:

Hemos recibido y sido informados acerca de la "Propuesta de Proyecto" de referencia, situada en el marco del Programa UNITWIN y de Cátedras Unesco.

A nuestro entender, el citado proyecto presenta un elevado interés. Además, las actuaciones que se proponen a partir del mismo sirven para llenarlo de contenido, así como para acercarlo a los objetivos propuestos.

El Departamento de Sociología de la U.A.B. lo valora, pues, pertinente en los órdenes indicados. En lo que se refiere a posibles colaboraciones del Departamento con la Cátedra Universidad de Vic-Universidad de La Habana, se estudiarían en cada caso, y siempre dentro del marco que rige las actividades docentes e investigadoras del profesorado que forma parte de la Universidad pública.

Cordialmente:

Andreu Lope

Barcelona, 1 Nov. 1998

GRUP D'ESTUDIS SOBRE TREBALL I VIDA QUOTIDIANA (QUET)
Dpt. Sociologia-UNIVERSIDAD AUTONOMA DE BARCELONA

El Grup d'estudis sobre treball i vida quotidiana quiere manifestar su apoyo a la iniciativa de la cátedra Unesco Universidad de Vic- Universidad de La Habana

"Desarrollo humano sostenible: equidad, participación y educación intercultural".

Los proyectos que presenta la Cátedra son de gran interés para varios miembros del grupo y, como universitarios, creen que son de gran importancia y merecen todo el apoyo.

Varios miembros del Grupo imparten docencia en un Master de Sociología UAB-Universidad de La Habana, por lo que saben de primera mano que estas iniciativas son de interés y pueden ser eficaces en aquel país.

Para que conste, así lo manifiesta el director del Grupo.

Faustino Miguélez
Catedrático de Sociología

93/8891063

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Avda. Diagonal, 690
08034 Barcelona
Tel: 402 19 47
Fax 280 33 78

Divisió de Ciències Jurídiques,
Econòmiques i Socials

Departament de Política Econòmica
i Estructura Econòmica Mundial

José María Vidal Villa
Director

Sr. Jordi de Cambra
Responsable de la càtedra Unesco
Universitat de Vic

Estimado profesor,

He recibido la noticia de la creación de una cátedra Unesco en la Universitat de Vic. Como director del Departamento de Política Económica i Estructura Económica Mundial de la UB quiero manifestarle mi satisfacción por este hecho y al mismo tiempo ofrecerle la colaboración de mi Departamento en los proyectos en que podamos participar.

Reciba un cordial saludo,

Dr. José M. Vidal Villa

Director del Departamento

Barcelona, 23 de septiembre de 1998

Grup d'Anàlisi de la Transició Econòmica

Barcelona, 29 de Octubre de 1.998

Sr. Jordi de Cambra
Responsable de la càtedra UNESCO
Universitat de Vic

Estimado profesor,

He recibido la noticia de la creación de una cátedra UNESCO en la Universidad de Vic. El Grupo de Análisis de la Transición Económica (GATE) del Departamento de Política Económica i Estructura Económica Mundial de la UB quiere manifestarle su satisfacción por este hecho y al mismo tiempo comunicarle que será de sumo interés para este Grupo el poder colaborar con dicha cátedra UNESCO en todos aquellos proyectos en los que nuestra participación pueda resultar adecuada.

Reciba un cordial saludo,

M.Teresa Virgili
Grup D'Anàlisi de la Transició Econòmica
Universitat de Barcelona

Departament de Política Econòmica y Estructura Económica Mundial
Avinguda Diagonal, 690 - 08034 Barcelona
Tel. (343) 402 19 49 - Fax (343) 402 45 73

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Avda. Diagonal, 690
08034 Barcelona
Tel 402 19 47
Fax 380 23 78

Divisió de Ciències Jurídiques,
Econòmiques i Socials

Departament de Política Econòmica
i Estructura Econòmica Mundial

José Maria Vidal Villa
Director

Sr. Jordi de Cambra
Cátedra UNESCO Universitat de Vic-Universitat La Habana
Universitat de Vic
c/Sagrada Família, 7
08500, Vic

El Grup de Recerca d'Economia Mundial (GREM) del Departament de Política Econòmica y Economía Mundial de la Universidad de Barcelona, manifiesta por medio de la presente su voluntad de adherirse a la RED MEDEURAMERICA.

Agradeciéndole su atención, y a la espera de recibir confirmación de nuestra adhesión a la Red, le saluda cordialmente

José Maria VIDAL VILLA

Barcelona, 7 de junio de 1999

Universitat de Girona
Departament d'Empresa

Dr. Jordi de Cambra Bassols
Titular de la Càtedra UNESCO
Universitat de Vic

Benvolgut Jordi,

Des de la Unitat de Sociologia i el Departament d'Empresa volem reiterar la nostra satisfacció pel teu nomenament com a titular de la Càtedra UNESCO de la Universitat de Vic, i manifestar la nostra disponibilitat a col·laborar en el desenvolupament dels aspectes que creguis oportuns.

Molt cordialment,

Carles Cassú Mellado
Director del Departament d'Empresa

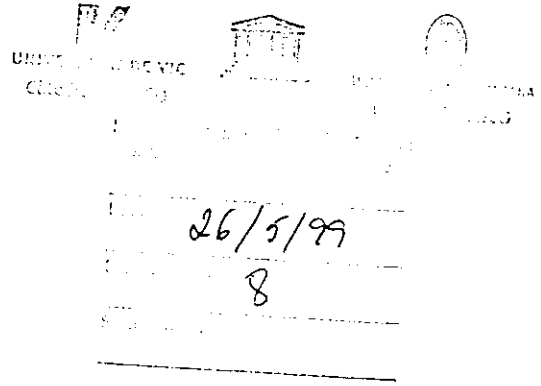
Cristina Sánchez Miret
Cap de la Unitat de Sociologia

Girona, 27 d'octubre de 1998

UNIVERSIDADE DO MINHO
REITORIA

Rector of the
Universitat de Vic
Barcelona, Spain

Letter of Endorsement

I, undersigned on behalf of Universidade do Minho hereby declare our willingness to participate in the UNESCO Chair project named "Medeuramérica for Human Development", having as contractor and co-ordinator the Universitat de Vic, Barcelona, Spain.

The main objective of the project is to promote grater, more efficient and more responsible input into social surroundings appertaining to the universities and their teaching and research activities.

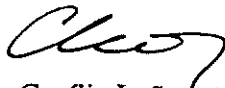
The contact person, within our organisation will be:

Professor Cadima Ribeiro
Departamento de Economia
Escola de Economia e Gestão
Universidade do Minho - Campus de Gualtar
Tel: 00 351 53 604540
Fax: 00 351 53 676375

If the above mentioned project is selected for assistance, we shall make our best efforts to contribute to the success of the project, within the limits of the assistance accorded.

Braga, 19th May 1999

The Vice-Rector

Cecília Leão

UNIVERSIDADE DO MINHO
ESCOLA DE ECONOMIA E GESTÃO

26/5/99
7

DECLARAÇÃO

Eu, J. Cadima Ribeiro, abaixo assinado, em nome da EEG/UM, declaro ter conhecimento da participação da Universidade do Minho no projecto *Medeuramérica for Human Development*, a submeter no âmbito de *UNESCO Chair – Sustainable Human Development: Equity, Participation and Intercultural Education – UNESCO/UNITWIN Network* – e coordenado pela Universitat de VIC, Espanha.

Mais se declara que o representante da Universidade do Minho no âmbito deste projecto será o signatário, J. Cadima Ribeiro.

A Escola de Economia e Gestão compromete-se a disponibilizar todos os meios necessários à boa prossecução do projecto em causa.

Universidade do Minho, 02 de Março de 1999

O Presidente da EEG

J. Cadima Ribeiro

J. Cadima Ribeiro

**UNIVERSIDAD NACIONAL DE MISIONES
RECTORADO**

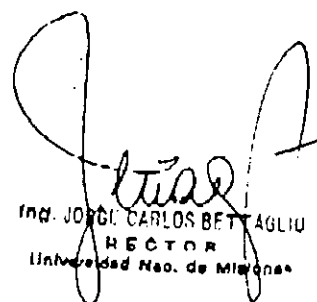
En la Ciudad de Posadas, Misiones, (Argentina), a los 29 días del mes de Septiembre de 1998.

El Ilmo. Sr. Ing. Jorge Carlos BETTAGLIO, en calidad de Rector de la UNIVERSIDAD NACIONAL DE MISIONES (Argentina), declara:

Que desea la participación de su Universidad en calidad de miembro de la Red Temática de Docencia "ORTUDES: Ordenación territorial: turismo, patrimonio cultural y desarrollo humano sostenible", coordinada por la Universidad de Vic (Barcelona, España).

Para ello se compromete a mantener la Red en los términos establecidos, por un plazo mínimo de tres años académicos, siempre que cuente con la correspondiente continuidad de la ayuda económica de la AEI - Agencia Española de Cooperación Internacional.-

Cordialmente,

Ing. JORGE CARLOS BETTAGLIO
RECTOR
Universidad Nac. de Misiones

RECIBIDO
ASISTENTE
1998.09.30

UNIVERSIDADE REGIONAL DO NOROESTE DO ESTADO DO RIO GRANDE DO SUL
Reconhecida pela portaria ministerial Nº 497 de 28/06/85 - D.O.U. 01/07/85, regionalizada pelas portarias
ministeriais Nº 1626 de 10/11/93 - D.O.U. 11/11/93 e Nº 818 de 27/05/94 - D.O.U. 30/05/94

Ilmo. Sr. Jordi de Cambra Bassols
Titular de la Cátedra Unesco
Universidad de Vic - Universidad de La Habana
Vic - España

Of. G.R. nº 495/98

Ijuí, 23 de setembro de 1998

Ilmo. Sr.:

Na condição de Reitor da Universidade Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul (UNIJUI), o Sr. Walter Frantz manifesta o desejo de adesão da sua Universidade à Cátedra Unesco *Desarrollo Humano Sostenible: Equidad, participación y educación intercultural*, no intuito de contribuir ao desenvolvimento e à consolidação de atividades conjuntas.

Atenciosamente,

UNIJUI - Universidade Regional do Noroeste
do Estado do Rio Grande do Sul

Walter Frantz
Reitor

CAMPUS IJUÍ: Rua São Francisco, 501 - C. Postal 560 - Fone - Fax (055) 332-7100 ramal 333 ou 332-9100 - IJUÍ-RS
CAMPUS SANTA ROSA: Rua Santa Rosa, 536 - Fone: (055) 512-5700 - SANTA ROSA - RS
CAMPUS PANAMBI: Rua Rudi Franke, 540 - Fone: (055) 375-4466 - PANAMBI - RS
CAMPUS TRÊS PASSOS: Rua Conde de Porto Alegre, 325 - Fone: (055) 522-2122 - TRÊS PASSOS - RS
NÚCLEO UNIVERSITÁRIO SANTO AUGUSTO: Rua Moisés Viana, 426 Fone: (055) 7811512 SANTO AUGUSTO - RS

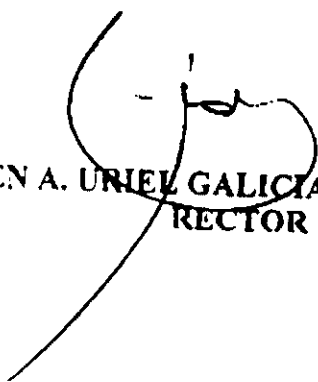
Universidad Autónoma del Estado de México
UAEM

CARTA DE ADHESION

Carta de adhesión para la colaboración académica y científica que firma el M. en A. Uriel Galicia Hernández, Rector de la Universidad Autónoma del Estado de México, UAEM con el fin de integrarse a la Red UNESCO "Medeuramérica: para un Desarrollo Sostenible", constituida por diferentes Universidades Latinoamericanas, Europeas y de la Ribera Mediterránea y que tiene como objetivo el desarrollo de estudios de tercer ciclo en íntima relación con programas de investigación aplicadas a planes de actuación de acuerdo con las condiciones y necesidades específicas de los respectivos entornos.

Participando en el fortalecimiento de los vínculos académicos existentes, por medio de la diversificación en las áreas de colaboración.

ATENTAMENTE
"PATRIA, CIENCIA Y TRABAJO"
"1998: CENTENARIO DEL DR. MAXIMILIANO RUBI CASTAÑEDA"

M. EN A. URIEL GALICIA HERNANDEZ
RECTOR

Assumppte: Cátedra UNESCO

Data: Thu, 4 Feb 1999 10:14:13 -0600 (CST)

Des de: Ernesto Medina Sandino <emedina@unanleon.edu.ni>

A: jordi.decambra@uvic.es

Estimado Profesor de Cambra:

Mis apreciados amigos, Teresa Virgili y Benjamín Bastida, de visita recientemente en León, nos hicieron entrega de los documentos que Usted amablemente nos envió, en relación a la Cátedra UNESCO Universidad de Vic-Universidad de la Habana "Desarrollo humano sostenible: equidad, participación y educación intercultural".

Hemos leído con sumo interés la propuesta de proyecto y considerando que el tema es de gran importancia y actualidad para nuestra Universidad, que actualmente está inmersa en un proceso de reforma que pretende transformarla en factor importante para el desarrollo del país, aceptamos gustosos su invitación a participar como institución colaboradora de la Red.

Si en necesario enviar una comunicación más formal, agradecería nos lo haga saber.

Reciba nuestro más atento saludo con las muestras de nuestro aprecio y mayor consideración.

Dr. Ernesto Medina S
Dr. Ernesto Medina Sandino
Rector
UNAN-León

Tel. (505) 311-4467/311-4475
Fax (505) 311-4970
e-mail: emedina@unanleon.edu.ni

Universidad Columbia del Paraguay

A: carta

Proforma de carta de adhesión (a firmar por el Rector)

En Asunción a 22 de setiembre de 1998

El Ilmo. Sr. Roberto Elías Canese, en calidad de Rector de la Universidad Columbia del Paraguay declara:

Que desea la participación de su Universidad en calidad de miembro de la Red Temática de Docencia "ORTUDES: Ordenación territorial: turismo, patrimonio cultural y desarrollo humano sostenible", coordinada por la Universidad de Vic (Barcelona, España).

Para ello se compromete a mantener la Red en los términos establecidos, por un plazo mínimo de tres años académicos, siempre que cuente con la correspondiente continuidad de la ayuda económica de la AECI - Agencia Española de Cooperación Internacional.

Cordialmente,

Roberto Elías Canese
Rector
Universidad Columbia del Paraguay

**DOCUMENTO DE CONFORMACIÓN DE LA RED TEMÁTICA
DE DOCENCIA EN MATERIA DE TURISMO
Y DESARROLLO HUMANO SOSTENIBLE**
*ORTUDES -Ordenación Territorial: turismo, patrimonio cultural y
desarrollo humano sostenible-*

Preámbulo

El documento suscribe la voluntad de las Universidades integrantes de conformar una Red Temática de Docencia en Turismo y Desarrollo Sostenible, siguiendo las directrices marcadas en la resolución de la Agencia Española de Cooperación Internacional de 3 de Julio de 1998 (B.O.E. Nº 178 de 27 de Julio).

Título

ORTUDES- Ordenación Territorial: turismo, patrimonio cultural y desarrollo humano sostenible- Docencia a impartir en tres universidades españolas y tres latinoamericanas, según módulos y programas especificados en la memoria de configuración de la Red.

Composición

La red será coordinada por la Universidad de Vic. No obstante, a efectos prácticos se ha considerado conveniente que exista otro coordinador por la contraparte iberoamericana, en la Universidad Unijui.

- Universidad de Vic (Barcelona), España -Coordinadora por parte española-
- Universidad de Murcia, España
- Universidad de Girona, España
- Universidade Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul- Unijui (Brasil) -Coordinadora por parte Iberoamericana-
- Universidad Nacional de Misiones (Argentina)
- Universidad Columbia, de Asunción (Paraguay)

Funcionamiento

La articulación se centra en el establecimiento de un programa de intercambio académico entre las tres universidades españolas y las tres latinoamericanas, siendo éstas últimas receptoras de los módulos españoles que componen el programa; e inversamente, las universidades españolas, respecto a los módulos iberoamericanos.

El operativo de la Red queda establecido entre los departamentos y centros siguientes.

- Universidad de Vic (Barcelona, España): Facultad de Ciencias Jurídicas y Económicas y la Cátedra Unesco (en constitución) de dicha Universidad.
- Universidad de Murcia (España): Facultad de Letras (Departamento de Geografía)
- Universidad de Girona (España): Facultad de Letras (Departamento de Geografía, Historia e Historia del Arte).
- Universidad Regional do Noreste do Estado do Rio Grande do Sul (Brasil): Departamento de Ciencias Sociales.
- Universidad Nacional de Misiones (Argentina): Facultad de Ciencias Sociales.
- Universidad Columbia, de Asunción (Paraguay): Facultad de Turismo y Hostelería.

Coordinación

La iniciativa de conformación de la Red parte de la Universidad de Vic, en Barcelona y las universidades integrantes acuerdan nombrar a la Facultad de Ciencias Económicas y la Cátedra Unesco (en constitución) de dicha Universidad como institución coordinadora representada en las personas de Joan Bou Geli y Jordi de Cambra Bassols.

El Departamento de Ciencias Sociales de la Universidad Regional do Noreste do Estado do Rio Grande do Sul (Brasil), queda como coordinadora docente por parte latinoamericana y representada en la persona de la Dra. M^{ra} Carmen Granell Pérez.

Duración

Se establece con el compromiso de funcionamiento por un mínimo de tres años de su aprobación como Red, y siempre que se disponga de la financiación requerida.

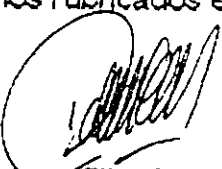
Acciones

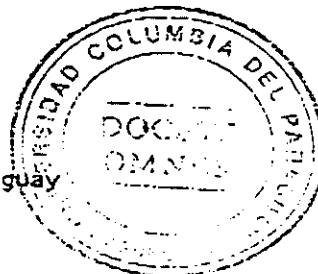
Articulación de un programa docente integrado en los Departamentos y Facultades que conforman la Red temática, sobre Turismo y Desarrollo Humano Sostenible. Las acciones específicas son:

- Aplicación conjunta del Plan Docente.
- Impartición de un módulo docente español por parte de las tres universidades nacionales (en todos los años).
- Repartición del módulo docente iberoamericano en España, a razón de un módulo en cada uno de los tres años que dura la Red.
- Movilidad interuniversitaria del profesorado y posibilidad de configuración de proyectos colaterales de investigación.
- Intención de instaurar la diplomatura en Turismo y Desarrollo Sostenible en Ijuí.
- Evaluación de resultados en la Memoria anual y seguimiento del Plan Docente de forma conjunta.

Formalización

Los rectores de las universidades participantes en la Red firmarán una copia del documento de conformación de la misma, y adjuntarán una carta de adhesión a la Red en los términos rubricados en este documento

Roberto Elías Canese
Rector
Universidad Columbia del Paraguay

Montevideo, 14 de octubre de 1998

Dr. Joan Bou i Geli
Facultat de Ciències Jurídiques y Econòmiques
Universitat de Vic

De mi mayor consideración:

Hemos recibido el anteproyecto de la Cátedra Internacional UNESCO UNITWIN y de la red UNESCO, que junto a la Universidad de La Habana ha emprendido vuestra institución. Nos es muy grato manifestar nuestro apoyo a tal iniciativa, que implicará sin dudas un importante aporte para la consolidación de las relaciones de cooperación y transferencia de conocimientos entre universidades de América Latina, Europa y en particular, de los países mediterráneos.

Nuestra Universidad no cuenta con recursos económicos que permitan el financiamiento de la propuesta, pero comparte plenamente la finalidad que la orienta. Por esta razón, en nombre de nuestra Cátedra UNESCO en Comunicación y de la Facultad de Ciencias Sociales y Comunicación reciban todo nuestro apoyo.

Esperamos el pronto inicio de las actividades planificadas.

Le saluda muy atentamente,

Dr. Pablo Mieres

Decano

Facultad de Ciencias Sociales y Comunicación

PM:mj

C Ò P I A

FEDERACIÓ CATALANA D'ASSOCIACIONS I CLUBS UNESCO

Joan Bou i Geli, Cap de Projecte
Càtedra UNESCO
Universitat de Vic
Sagrada Família 7
08590 Vic

Barcelona, 29 d'octubre de 1998

Benvolgut,

Hem rebut la seva sol·licitud d'associar-nos, com a institució col·laboradora, a la nova Càtedra UNESCO de la Universitat de Vic.

Em plau comunicar-li que la Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO accepta participar en tant que entitat col·laboradora en el projecte Càtedra UNESCO Universitat de Vic - Universitat de l'Havana sobre Desenvolupament Humà Sostenible equitat, participació i educació intercultural.

Cordialment,

Miquel-Lluís Muntané
President

MÀQUINA - 195 - BARCELONA 08037 - TELS. 93 4575851 - FAX 93 4575851
195 - BARCELONA 08037 - TELS. 93 4575851 - FAX 93 4575851

Tossa de Mar, de març 1999

Sr.Jordi de Cambra
Càtedra UNESCO, Universitat de Vic

Benvolgut:

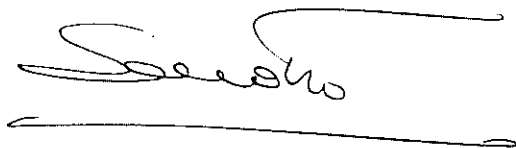
Em dirigeixo a vostè en nom de l'Associació Amics de Tossa-Club UNESCO a la que represento, per exposar-li el següent.

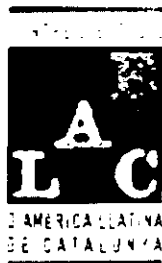
Nosaltres funcionem com Associació des del 1995, i des d'aleshores estem associats al Club UNESCO. Les nostres activitats en l'àmbit de la defensa del patrimoni cultural i natural han estat diverses, com ho demostra la memòria d'activitats de l'exercici 97/98 que li adjuntem.

Assebutats de la constitució de la Càtedra UNESCO a la Universitat de Vic, ens posem en contacte amb vostè per a expressar-li el nostre interès en establir algun tipus de vincle de col.laboració, així com un fluit intercanvi d'experiències i de notícies que afectin les nostres respectives activitats.

Quedant a la seva disposició, i esperant la seva resposta, en nom meu i de l'Associació que represento, rebi una cordial salutació.

M^a.Eugenia Serrat Garcia

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Serrat', with a long horizontal line extending to the right.

Jordi De Cambra Bassols
Director de la Càtedra Unesco

Universitat de Vic-Barcelona

Girona, 14 de Setembre de 1998

Benvolgut senyor,

Assabentat de la recent creació de la Càtedra Unesco de la Universitat de Vic, voldria manifestar-vos la nostra adhesió i l'interès de col·laboració per part de CEALC en les seves activitats.

Per les referències que tinc de la Càtedra crec que es tracta d'un projecte ben encertat i dissenyat i, per això, estic convençut que la seva orientació contribuirà a un major dinamisme i projecció de la Universitat de Vic en matèria docent dins les ciències socials, i de la recerca sobre l'Amèrica Llatina, en particular.

Solament ens resta reiterar-vos la meua disposició, la de CEALC i dels seus membres per tal d'engegar, arribat el moment, possibles activitats comunes que es puguin materialitzar en alguna mena de conveni bilateral. Per això ens plau oferir-vos els contactes que tenim a l'abast, amb instituts, centres de recerca i universitats arreu de l'Amèrica Llatina

Ben cordialment,

DE L'AMERICA
LLATINA DE
CATALUNYA
CENTRE D'ESTUDIS
CEALC

Xavier Paunero Amigo
President de CEALC

AJUNTAMENT DE CENTELLES

1658 27-10-98

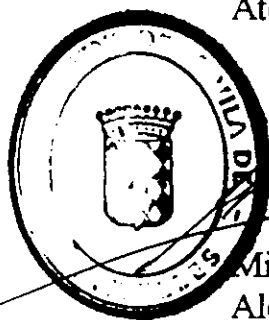
Sr. Jordi de Cambra
Titular de la càtedra UNESCO
Universitat de Vic/La Habana

Centelles, 27 de octubre de 1998

Señor,

En nombre de la corporación que presido y en el mío propio me complace poder testimoniarle nuestro interés por la creación de una cátedra de UNESCO en la Universitat de Vic y le ofrecemos nuestro apoyo en los proyectos que en ella se puedan elaborar.

Atentamente le saluda,

Miquel Arisa Coma
Alcalde

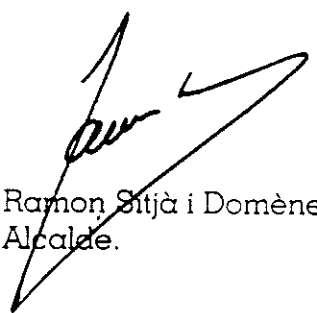
L'ALCALDE DE MANLLEU

Sr. Jordi de Cambra
Titular de la càtedra Unesco
Universitat de Vic/ La Habana

Distinguido profesor:

És un honor para mí poder expressarle en nombre propio, como Alcalde de la ciudad de Manlleu, y en nombre de la Corporación que presido, nuestra más sincera felicitación por la creación de una cátedra Unesco en la Universitat de Vic. Asimismo és para mí un placer manifestarle que este Ajuntamiento tiene a bien ofrecerle su apoyo e interés de participación en los proyectos que se puedan elaborar.

Le saluda muy atentamente,

Ramon Sitjà i Domènech
Alcalde.

MANLLEU, a 20 de octubre de 1998

AJUNTAMENT DE MANRESA

7 de Octubre de 1998

Apreciados señores:

Hemos tenido constancia del Programa UNITWIN y de Catedras UNESCO y del Proyecto Cátedra Internacional UNESCO (Universidad de Vic- Universidad de la Habana) "Desarrollo Humano Sostenible: Equidad, Participación y Educación Intercultural".

Este Ayuntamiento tiene mucho interés en el desarrollo de este Proyecto y a través del Consejo Municipal de Solidaridad le da soporte a través de la promoción de actividades conjuntas relacionadas con el campo de la promoción del desarrollo humano sostenible.

Es por este motivo que a través del Consejo Municipal de Solidaridad, el cual presido, damos soporte y apoyamos la Cátedra Internacional UNESCO "Desarrollo Humano Sostenible: Equidad, Participación y Educación Intercultural" de la Universidad de Vic-Universidad de la Habana.

Saludos cordiales.

Sr. Joaquin Collado Llort
Regidor-Delegado de Presidencia
Presidente del Consejo Municipal
de Solidaridad

ANNEX 5

DISCURSOS DE L'ACTE DE PRESENTACIÓ DE LA CÀTEDRA

**DISCURSO PRONUNCIADO POR EL DR. JORDI DE CAMBRA BASSOLS
EN EL ACTO DE PRESENTACIÓN DE LA CÁTEDRA UNESCO
UNIVERSIDAD DE VIC – UNIVERSIDAD DE LA HABANA
“DESARROLLO HUMANO SOSTENIBLE:
EQUIDAD, PARTICIPACIÓN Y EDUCACIÓN INTERCULTURAL”**

Vic, 19 de mayo de 1999

Rectores, Subdirectora General, Comisionado, representantes institucionales, comunidad universitaria, señoras y señores.

Es para mí un honor y motivo de gran satisfacción poder dirigirme a ustedes en el marco de esta cuatricentaria y, a la vez, joven universidad, en la que he iniciado mi labor tan sólo hace unos meses y en la que ya me siento -gracias a su cálida acogida- como en mi propia casa.

Como Responsable de la Cátedra UNESCO que hoy presentamos, quiero dejar constancia de mi agradecimiento al Rector Ricard Torrents, al Rector Juan Vela y a sus equipos rectorales por el apoyo que han brindado a este proyecto. También quiero agradecer el trabajo aportado por los Jefes de Proyecto de ambas universidades, Profesores Enel González y Joan Bou. Y valorar muy positivamente la implicación en el proyecto, en la Universidad de La Habana, del Departamento de Sociología, de la Facultad de Filosofía e Historia y del Centro de Investigaciones de la Economía Internacional (CIEI); y, en la Universidad de Vic, de las Facultades de Ciencias Jurídicas y Económicas (con un papel destacado en la fase de gestación de la Cátedra), Educación y Ciencias Humanas, Traducción y Documentación, y de las Escuelas Politécnica Superior y de Ciencias de la Salud. Quiero destacar también la voluntad de participar en las actividades de la Cátedra de más de sesenta profesoras y profesores de ambas universidades, sin cuyo trabajo y el de aquellos otros que se vayan incorporando en el futuro, no podría realizarse un proyecto concebido como una obra común. Ni que decir tiene que el nacimiento de nuestra Cátedra tampoco hubiera sido posible sin el respaldo de la UNESCO, cuyo Director General, Sr. Federico Mayor, firmó el Convenio de creación de esta Cátedra el pasado mes de diciembre. Quiero agradecer la amabilidad de asistir a este acto en representación de la UNESCO a la señora Francine Fournier, Subdirectora General para las Ciencias Sociales y Humanas. Agradezco también su colaboración a las Comisiones Española y Cubana de la UNESCO. Así mismo debo agradecer al *Comissionat per a Universitats i Recerca* de la *Generalitat de Catalunya* su colaboración en el financiamiento de la Cátedra a través del correspondiente convenio suscrito con la Universidad de Vic. Agradecemos igualmente su presencia en este acto al señor Andreu Mas-Colell. Mención especial requiere el Sr. Félix Martí, Director del *Centre UNESCO de Catalunya*, cuyo apoyo entusiasta al proyecto merece la máxima gratitud. Finalmente, quiero manifestar mi agradecimiento por su adhesión a la *Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO*, a los Ayuntamientos de Centelles, Manlleu, Manresa y Vic y a un total de dieciséis instituciones universitarias catalanas, españolas, portuguesas, argentinas, brasileñas, mexicanas, nicaragüenses, paraguayas y uruguayas, socios iniciales de la Red UNESCO/UNITWIN “Medeumamérica para el Desarrollo Humano”.

Como ustedes saben, el título de nuestra Cátedra es "Desarrollo Humano Sostenible: Equidad, Participación y Educación Intercultural". Permítanme unas breves reflexiones sobre los conceptos de desarrollo humano y de sostenibilidad, a la vez tan viejos y tan nuevos y, también, tan mitificados y tan desvirtuados.

La teoría económica hegemónica conceptúa reduccionistamente el desarrollo como crecimiento económico, en un proceso esencialmente técnico-económico que, por un lado, privilegia el crecimiento económico y la industrialización como condición y causa del desarrollo general y, específicamente, del desarrollo social; y, por otro lado, parte de una ingenua y acrítica -pero no por ello carente de contenido ideológico- concepción de la expansión tecnológica como motor de un crecimiento que permitirá una mayor acumulación de riqueza que, a su vez, nos llevará al reino de la libertad. Se trata del encubridoramente denominado neoliberalismo (¿qué queda del liberalismo en la situación oligopolista/monopolista contemporánea?) que impulsa un insostenible proceso de globalización basado en la sobreexplotación de los recursos humanos, la degradación de la diversidad cultural y el deterioro -muchas veces irreversible- del medio ambiente.

En palabras de Jean Fabre, Director del Programa de las Naciones Unidas para el Desarrollo (PNUD), nos encontramos en una situación en la que se ensalza el mercado como el nuevo dios y se erige al consumismo en la nueva religión. A lo que yo añadiría, siguiendo con la metáfora, que se sustituyen las catedrales por centros comerciales, se reinventan los ejercicios espirituales bajo la forma de mensajes publicitarios y se instaura el acto de la compra como comunión integradora. En definitiva: el subdesarrollo del llamado desarrollo.

El fenómeno del desarrollo exige, por su propia naturaleza, la incorporación de dimensiones no económicas para el análisis de su problemática. Paulatinamente se ha ido abriendo paso la idea de que el desarrollo es un proceso integral que incluye dimensiones culturales, éticas, políticas, sociales, económicas y medioambientales, con una interrelación que es inherente al propio fenómeno del desarrollo. Por otra parte, se han ido destacando determinados aspectos del desarrollo:

- a) desarrollo centrado en el ser humano, como principal protagonista y beneficiario del desarrollo;
- b) desarrollo endógeno, como aquél que emana de las fuerzas internas de la sociedad;
- c) desarrollo participativo, como pre-requisito de un desarrollo autónomo;
- d) desarrollo equitativo, pues no puede hablarse de desarrollo si no disponemos todos de las mismas oportunidades;
- e) desarrollo sostenible, como aquél que no enajena el de las generaciones futuras.

Es urgente cimentar una concepción del desarrollo que:

- a) abandone el modelo hegemónico de desarrollo;
- b) reconozca el carácter multidimensional e integral de los procesos de desarrollo;
- c) adopte una perspectiva transdisciplinar y holística;
- d) parta de la comprensión de las circunstancias históricas por las que atraviesan la humanidad y sus diferentes pueblos y culturas, y en las cuales son posibles los cambios locales, regionales y globales;

- e) tenga en cuenta las estructuras socio-económicas en las que se promuevan los cambios;
- f) formule unos objetivos de desarrollo de acuerdo con los criterios expresados por la población afectada y en los que el desarrollo se mida por su armonización con la naturaleza y con la sociedad, a través de la equidad y la participación;
- g) asuma la problemática del poder, dado el contenido político de los procesos de desarrollo.

Nuestra Cátedra UNESCO se inserta en un ya largo proceso en el que distintos organismos, programas y conferencias del Sistema de Naciones Unidas han debatido las ideas de desarrollo sostenible, desarrollo humano y desarrollo cultural, y entre los que hay que destacar: la FAO, en relación con la pesca, en la década de los años 60; la I Conferencia Mundial sobre Medio Ambiente y Desarrollo, celebrada en Estocolmo en 1972; el Programa Intergubernamental de la UNESCO Hombre y Biosfera (MAB), iniciado a principios de los años 70; la UNESCO, en relación con la gestión de los recursos naturales terrestres, en los años 70, y con un amplio debate en los 80: el denominado informe Brundtland de la Comisión Mundial sobre Medio Ambiente y Desarrollo, de 1987; la UNESCO en el Decenio Mundial para el Desarrollo Cultural 1988-1997, en cuyo marco se creó la Comisión Mundial de Cultura y Desarrollo que presentó el informe "Nuestra Diversidad Creativa"; los Informes sobre Desarrollo Humano del PNUD, publicados anualmente desde 1990; la Conferencia sobre Medio Ambiente y Desarrollo, celebrada en Río de Janeiro en 1992; la Cumbre Mundial sobre Desarrollo Social, celebrada en Copenhague en 1995; y la Conferencia Intergubernamental sobre Políticas Culturales para el Desarrollo, celebrada en Estocolmo en 1998.

El concepto de desarrollo humano incluye y complementa el concepto de desarrollo sostenible y hay que entenderlo, en parte, como una respuesta al reduccionismo medioambientalista y a la desvirtuación ideológica derivada del abuso en la utilización indiscriminada del término "sostenibilidad", al servicio de estrategias políticas o comerciales que poco tienen que ver con la sostenibilidad -y que incluso se oponen a ella-. El Administrador del PNUD ha definido el desarrollo humano como un desarrollo que no sólo genera crecimiento, sino que distribuye sus beneficios equitativamente; que regenera el medio ambiente en vez de destruirlo; y que potencia a las personas en vez de marginarlas, ampliando sus opciones y oportunidades y permitiéndoles su participación en las decisiones que afectan a sus vidas. Se trata de un concepto globalizador y, por tanto, no es fácil definirlo y concretarlo y requiere aquilatarse desde una perspectiva transdisciplinar y conectarse con una acción transformadora a través de una planificación participativa.

Nuestra Cátedra pretende colaborar a:

- a) sentar las bases teóricas para una reconceptualización rigurosa del desarrollo;
- b) perfeccionar el índice de desarrollo humano, adaptándolo a sus dimensiones y variables, tanto cuantitativas como cualitativas;
- c) realizar informes locales y regionales de desarrollo humano;
- d) establecer canales de diálogo entre la sociedad civil y las administraciones públicas y crear espacios y estructuras que posibiliten la concreción de procesos de

participación comunitarios para la toma de decisiones, en los que los actores sociales puedan transformar su realidad de forma autodirigida.

Para promover endógenamente el desarrollo humano son esenciales la formación integral y multidisciplinar de recursos humanos y el enfoque transdisciplinar de los programas de investigación aplicados a la resolución interrelacionada y global de los problemas culturales, sociales, económicos y medioambientales que afectan a los entornos en los que se llevarán a cabo las actividades de la Cátedra y de la Red. Por ello nuestra Cátedra incluye hasta veinticinco áreas de conocimiento de las humanidades, las ciencias sociales y las tecnociencias, integradas en los centros y departamentos de ambas universidades que he mencionado al principio.

Entre nuestros objetivos destacan el establecimiento y consolidación de la cooperación entre la Red de Universidades latinoamericanas, europeas y de la ribera mediterránea, desarrollando los estudios de tercer ciclo en íntima relación con programas de investigación aplicados a planes de actuación de acuerdo con las condiciones y necesidades específicas de los respectivos entornos. Esto ha de permitir tanto una transferencia rápida y eficaz de conocimientos como la interrelación universidad/sociedad a través de actividades de extensión universitaria con acciones comunitarias para alcanzar un desarrollo humano que involucre a los actores locales y que tenga en cuenta su diversidad cultural y étnica. Para conseguir estos objetivos se recabará apoyo institucional local, nacional e internacional.

En el proyecto que obtuvo dictamen favorable de la UNESCO se detallan actividades para el quinquenio 1998/2003. Para no extenderme demasiado, sólo resaltaré algunas de las más relevantes:

- Esta tarde inauguraremos el I Congreso sobre Desarrollo Humano en esta Universidad y en el mes de julio celebraremos la I Conferencia Internacional sobre Desarrollo Humano y Sociedad en la Universidad de La Habana.
- Pretendemos organizar anualmente un encuentro internacional en cada sede de la Cátedra y celebrar reuniones y seminarios de coordinación de las actividades de ambas universidades.
- Se han organizado este año, y se seguirán organizando cada curso, conferencias y seminarios locales en cada sede de la Cátedra.
- El proyecto más ambicioso a corto plazo es un Programa de Tercer Ciclo en Desarrollo Humano, de carácter multidisciplinar, abarcando cuatro grandes áreas de formación: socio-economía, cultura y educación, medio ambiente y territorio e investigación transdisciplinar. Este Programa pretende colaborar a dar respuesta a problemas locales de desarrollo de los países huéspedes de la Cátedra y, a la vez, ser suficientemente globalista como para que los estudiantes puedan adquirir una formación reconocida internacionalmente.
- El proyecto más destacable a medio y largo plazo es la creación de una Red de Cátedras UNESCO catalanas, españolas, europeas, norteafricanas y latinoamericanas.
- Finalmente, a largo plazo pretendemos constituir un centro internacional de excelencia avanzado de estudios e investigaciones aplicadas en el ámbito del desarrollo humano.

Éstas y otras actividades están encaminadas a conseguir los siguientes resultados:

- Alcanzar una mayor y más eficaz y responsable aportación de las universidades a los entornos sociales en los que desarrollan sus tareas docentes e investigadoras.
- Contribuir al desarrollo institucional y al mejoramiento de la calidad de las universidades en el marco de sus estrategias, incrementando sus capacidades docentes e investigadoras de alto nivel relativas al Desarrollo Humano y ampliando y profundizando su inserción en la comunidad científica internacional.
- Fomentar un espíritu de solidaridad interuniversitaria transnacional que se base en el respeto de la diversidad cultural, propicie compartir recursos, facilite la transferencia e intercambio de conocimientos, técnicas, experiencias, profesores y estudiantes y permita combatir la dependencia científico-técnica de los países llamados "en desarrollo".
- Dotar a las jóvenes generaciones de profesores, investigadores y profesionales de una formación humanística y una capacitación técnica que, guiadas por la equidad, estén al servicio de la mejora de las condiciones de existencia y de la ampliación de las capacidades del ser humano.

Los objetivos y las actividades a desarrollar, siendo ambiciosos, se han planificado gradualmente y teniendo en cuenta, no sólo los medios financieros con los que en principio se puede contar, sino también lo más importante: la colaboración de las personas e instituciones asociadas al proyecto, a quienes agradezco profundamente poder compartir la misma nave. Estoy convencido de que, con el esfuerzo de todos, la llevaremos a buen puerto.

Muchas gracias.

**DISCURSO PRONUNCIADO POR EL MCs. ERNEL GONZALEZ MASTRAPA
EN EL ACTO DE PRESENTACIÓN DE LA CÁTEDRA UNESCO UNIVERSIDAD
DE VIC-UNIVERSIDAD DE LA HABANA "DESARROLLO HUMANO
SOSTENIBLE: EQUIDAD, PARTICIPACIÓN Y EDUCACIÓN
INTERCULTURAL"**

Vic, 19 de mayo de 1999.

Excelentísima Sra. Francine Fournier,

Subdirectora General para las Ciencias Sociales y Humanas de la
UNESCO.

Excelentísimo Sr. Andreu Mas-Collel.

Comissionat para Universidades e Investigación de la Generalitat de
Catalunya.

Excelentísimo Sr. Ricard Torrents i Bertrana.

Rector de la Universidad de Vic.

Distinguidos representantes del Centre UNESCO de Catalunya, de las instituciones que cooperan en el financiamiento de las actividades de la Cátedra: representantes de los ayuntamientos y de las universidades catalanas adjuntas a la Cátedra.

Distinguidas autoridades académicas de la Universidad de Vic: distinguidos profesores de la Universidad de Vic, de la Universidad de la Habana y de otras universidades que nos acompañan.

Estimadas y estimados colegas.

Después de un largo trabajo preparatorio tenemos la satisfacción de reunirnos hoy para dejar constituida oficialmente la Cátedra UNESCO entre ambas universidades.

Queremos dejar constancia de nuestro reconocimiento por el trabajo realizado para la creación de la Cátedra al Dr. Ricard Torrents i Bertrana, Rector de la Universidad de Vic; al Dr. Jordi de Cambra Bassols, Responsable de la Cátedra por ambas universidades; y al Dr. Joan Bou, Jefe de Proyecto de la Universidad de Vic. Sin su constancia y dedicación no hubiéramos superado en tan poco tiempo las dificultades lógicas de una empresa como ésta. También queremos extender nuestro reconocimiento al Centre UNESCO de Catalunya, al Comisionado para Universidades e Investigación de la Generalitat de Catalunya, al Ministerio de Educación Superior de Cuba, a las Comisiones Nacionales de la UNESCO de España y Cuba, a la UNESCO y a su Director General Sr. Federico Mayor Zaragoza.

Para nuestra universidad es de gran interés participar en este tipo de proyecto, ampliando sus relaciones con la Universidad de Vic y las universidades que conforman la red.

La Universidad de La Habana cumplió recientemente 270 años de fundada. Desde sus orígenes ha estado orgánicamente vinculada a los anhelos de los cubanos, primero por constituir la nación y, en este siglo, en la defensa de la identidad y cultura nacional, en el empeño de construir una sociedad más justa y humana.

En la Universidad se formó la vanguardia científica, cultural y política de la sociedad cubana. Su protagonismo continua hoy en la lucha de toda una nación por forjar su propio desarrollo económico y social, preservar su cultura e identidad y su independencia política amenazada desde hace más de un siglo por el expansionismo norteamericano.

En las difíciles circunstancias en que transcurre el fin del milenio, nuestra Universidad se plantea contribuir al desarrollo nacional aportando, no sólo los últimos adelantos de la ciencia y la tecnología, sino también reflexionando sobre los conceptos que deben presidir el desarrollo humano para lograr una sociedad más justa y equitativa, respetuosa del derecho de las personas a una vida más digna y plena.

Una importante tarea que asumirá la Cátedra será la reconceptualización de conceptos como desarrollo, desarrollo humano y desarrollo cultural. Entendemos el desarrollo como un proceso integral que incluye dimensiones culturales, éticas, políticas, sociales, económicas y medioambientales. El reduccionismo economicista equipara desarrollo y crecimiento económico e ignora aspectos fundamentales como la participación social, los valores culturales y la diversidad social.

Vemos el papel de la Cátedra en un compromiso con su entorno social, aportando aquello que es consustancial a su actividad, es decir, la reflexión teórica, el estudio de los procesos concretos y la formación de recursos humanos con una concepción más amplia y fundamentada del desarrollo humano. En un primer momento, consideramos que la formación de recursos humanos debe ser una prioridad en el trabajo de la Cátedra y por tal motivo comenzamos a dar los primeros pasos para organizar un programa de postgrado en desarrollo humano que beneficiará a ambas universidades y para el cual contaremos con la colaboración de las universidades asociadas a la Red.

No es el momento para extendernos en una exposición acabada sobre desarrollo humano. Ésta es una importante tarea, decisiva para nuestro trabajo futuro. En esta dirección estamos trabajando y los Congresos sobre desarrollo humano organizados por la Cátedra en Vic y en La Habana son expresión de ello.

Resumiendo, podemos decir que el aporte de la Cátedra lo concebimos a través de propuestas que permitan alcanzar la plena realización de las potencialidades de las personas y de la sociedad en la que se insertan y en el reconocimiento a sus diferencias.

Esta es la razón que nos mueve a impulsar el trabajo de la Cátedra. Trabajaremos hermanados con la Universidad de Vic y los miembros de la Red en este empeño.

Sólo nos resta felicitar a todos los que han dado soporte a este proyecto.

Muchas gracias.

19 de maig de 1999

UNIVERSITAT DE VIC

PRESENTACIÓ DE LA CÀTEDRA UNESCO "DESENVOLUPAMENT HUMÀ SOSTENIBLE: EQUITAT, PARTICIPACIÓ I EDUCACIÓ INTERCULTURAL"

Senyores i senyors,

Em sento molt honorat per la invitació de les Universitats de Vic i de la Havana que m'ha permès acompanyar el naixement de la càtedra UNESCO que avui presentem. Em complau especialment que la càtedra vulgui dedicar les seves activitats a qüestions clau del món contemporani i em permetran que coment breument la importància del desenvolupament humà sostenible.

Totes les societats aspiren a la prosperitat econòmica. En aquest final de segle XX només un vint per cent de la humanitat ha aconseguit uns nivells de vida satisfactoris. Podem parlar, per tant, d'un cert fracàs històric. ¿Com és possible que, amb l'enorme potencial científic i tecnològic del qual disposem, consentim amb formes tan consolidades i tan acceptades socialment de desigualtat i d'injustícia? Moltes persones creuen que l'actual desordre econòmic no té alternatives. Senyores i senyors, tenim l'obligació moral d'explicar que tots els sistemes econòmics són convencionals. Tenim l'obligació moral de lluitar contra els dogmatismes que obliguen a pensar el futur com una continuació del passat. Tenim l'obligació moral de construir societats regides per principis de solidaritat. Confio que la nova càtedra UNESCO ens ajudarà a veure-hi clar.

Confio que generarà noves energies per a fer viable un món on el desenvolupament no sigui privilegi de les minories. Confio que el pont Vic-la Havana promourà idees i projectes que ens permetin superar el fracàs històric de la pobresa i de la marginació.

Senyores i senyors, no n'hi ha prou amb parlar de desenvolupament. Potser per aquesta raó el nom d'aquesta càtedra és tan llarg. S'hi afegeixen els conceptes d'humanitat i de sostenibilitat. El Programa de les Nacions Unides pel Desenvolupament ha introduït, des de fa pocs anys, l'expressió desenvolupament humà sostenible per a fer notar que les mesures econòmiques són insuficients per a determinar els nivells de prosperitat de les nostres societats. Una societat avança quan augmenta la riquesa, però hi ha altres factors que afecten essencialment la qualitat de vida dels ciutadans.

Pensem en la importància de les llibertats democràtiques, en la no violència o en l'educació per a tots. Hi ha un factor especialment determinant per a la prosperitat futura: aconseguir un nou sistema de producció industrial que s'ajusti als criteris de sostenibilitat ecològica i aconseguir nous hàbits de consum coherents amb la protecció del medi. Es tracta d'un autèntic canvi de paradigma i haurem de dedicar-hi molta atenció acadèmica, social i política. Espero que la nova càtedra contribuirà a pensar i a articular iniciatives a favor del desenvolupament humà sostenible. Vull advertir que una bona part del món acadèmic a Catalunya i a tot el món funciona a l'interior de paradigmes antiquats i que s'haurà de fer un gran esforç per a canviar mentalitats. Desitjo que la nova càtedra sigui cordialment valenta. M'ho fa pensar

també la paraula equitat que figura en el nom de la càtedra. El diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans relaciona la paraula equitat amb el concepte de moderació. No m'agradaria que la nova càtedra fos moderada. Recomano més aviat poca moderació en el sentit de coratge intel·lectual i de lideratge social a fi d'aconseguir seriosament dinàmiques efectives a favor del desenvolupament humà sostenible.

Senyores i senyors, m'agrada que la càtedra també vulgui entrar en el camp de l'educació intercultural. Crec que serà un dels temes estel·lars del segle XXI. La mundialització només serà positiva si no destrueix la diversitat cultural. M'agrada pensar que viurem en societats de comunicació intercultural. Fins ara les cultures, com les religions, s'havien relacionat molt poc les unes amb les altres. Ara a Vic o a qualsevol altre ciutat d'Europa o a qualsevol país del món conviuen ciutadans i ciutadanes d'identitats culturals diverses. Hem d'aconseguir una sèrie d'objectius complementaris. En primer lloc, la llibertat cultural en el sentit que totes les persones humanes puguin optar per la identitat cultural que vulguin i que puguin viure on vulguin. En segon lloc, que totes les comunitats culturals es puguin afirmar amb independència del seu estatut polític. No hi ha d'haver comunitats culturals de primer classe -les que coincideixen amb territoris definits per fronteres estatals o que controlen aparells estatals- i comunitats culturals minoritzades que serien de segona classe. El tercer objectiu és el de no pretendre pureses culturals que prenen la forma d'integrismes i d'intoleràncies. Totes les cultures s'interrelacionen i poden oferir valors universals. Cada cultura té la seva originalitat però sense necessitat d'aïllar-se. Tant dolenta és la por a les identitats culturals com la desmesura identitària. M'agrada parlar d'identitats precisament a Vic, ciutat acusada algunes vegades per la seva natural expressió de la identitat catalana. Les identitats culturals són un tresor de la humanitat. A la UNESCO diem que són cada una d'elles, patrimoni de la humanitat. La identitat catalana no ha de generar cap complex, cap mala consciència. Cal, això sí, que sigui una identitat que es relativitza i que dialoga. Espero que la càtedra Vic-la Havana contribueixi a la defensa de totes les identitats i a les relacions interculturals. Els catalans podem ser una mica cubans i si cubans poden ser, si ho volen, una mica catalans. Cap cultura no exclou noves pertinences culturals. Les identitats culturals del segle XXI seran totes complexes. Hem acabat el segle XX amb les amargues experiències de Bòsnia, de Kosova, de Rwanda, on s'ha utilitzat de manera perversa la invocació identitària. Hem de construir un segle XXI amb identitats amables, no violents, capaces d'acollir símbols, valors i interpretacions de matrius culturals diverses. Visquem les identitats com a elements de l'harmonia universal.

Acabo donant les gràcies al Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya per haver fet possible, amb la seva ajuda material i moral, que Catalunya sigui el país del món amb més càtedres UNESCO per metre quadrat.

Per molts anys, càtedra UNESCO Vic-la Havana!

Fèlix Martí
director del
Centre UNESCO de Catalunya

**Discours prononcé par Mme Francine Fournier,
Sous-Directeur général pour les sciences sociales et humaines,
lors de l'inauguration de la
Chaire UNESCO/Universités de Vic et La Havanne
(Vic, 19 mai 1999)**

Monsieur le Recteur de l'Université de Vic,
Monsieur le Représentant du Recteur de l'Université de La Havanne,
Monsieur le responsable des Universités de la Catalogne,
Excellences,
Monsieur le responsable de la Chair UNESCO Vic-Havanne,
Chers Collègues et Professeurs,
Mesdames et Messieurs,

C'est avec un vif plaisir que j'ai donné suite à votre aimable invitation de prendre aujourd'hui la parole à cette séance d'inauguration de la nouvelle Chaire UNESCO conjointe qui marque la coopération étroite entre l'Université de Vic et l'Université de la Havanne. Un plaisir d'autant plus grand que cette Chaire se consacrera à l'équité, la participation et l'éducation interculturelle dans une perspective de développement humain durable. Voilà un choix qui synthétise parfaitement les impératifs inscrits dans les plans d'action internationaux auxquels ont donné naissance les grandes conférences du système des Nations Unies des années 90. Il va sans dire qu'un tel choix positionne aussi l'université de l'avenir. Dans un monde multipolaire, caractérisé par une fragmentation peut-être sans précédent des perceptions et des niveaux d'acceptation sociale, il est plus que jamais nécessaire d'œuvrer en vue de l'émergence de valeurs qui permettront une existence commune et conviviale des individus et des peuples sur cette planète, tant sur les plans scientifique et technologique que social et culturel.

Il est important de rappeler que le concept de développement durable fut utilisé pour la première fois dans une acception plus sociale qu'écologique en 1979 à l'Assemblée Générale des Nations Unies pour désigner (je cite) un modèle de développement "mieux adapté pour traiter les problèmes de la pauvreté, du mal-développement et des injustices à travers le monde". Par la suite, les notions de durabilité et de viabilité firent leur apparition chez les économistes du développement et dans les milieux écologistes qui prenaient conscience des contradictions entre la croissance effrénée des activités humaines et les limites de l'écosystème. En 1992, le monde entier a mis le thème interrelié d'environnement et de développement au centre de la scène politique internationale. Le Sommet de Rio a insisté sur la multiplicité des dimensions du développement durable en se concentrant sur l'interface économie/environnement. Il appartenait au Sommet mondial pour le développement social convoqué à Copenhague, en 1995, d'explorer en profondeur l'interface social/économique en tenant compte des crises actuelles, et en particulier des phénomènes de chômage structurel et d'exclusion sociale dont souffrent tous les pays du monde. Trois grandes ambitions étaient proposées et débattues à Copenhague : créer une dynamique de l'emploi productif, assurer à chacun une intégration sociale convenable, et en finir avec la pauvreté.

Même si la société internationale est toujours divisée sur l'interprétation des grands impératifs normatifs, on a pu déceler, dans le processus de Rio et la série des Sommets thématiques des Nations Unies, une impulsion décisive en vue d'un accord général sur la légitimité d'un ordre international exigeant le respect universel de certains principes de solidarité, de justice et de progrès social, au coeur desquels figurent les droits et les libertés les plus fondamentaux de la personne humaine. Dans ce cadre, une large place a été faite à l'éducation et à la science, reflétées respectivement dans les chapitres 36 et 35 de l'Agenda 21 et dont le suivi de la mise en oeuvre fut confié à l'UNESCO.

Il ne faut pas confondre le développement durable avec une discipline quelconque des sciences sociales ou naturelles. Le développement durable est avant tout un modèle de vie planétaire, une matrice conceptuelle dont les grandes lignes ont été définies par

l'Agenda 21 et qui devrait permettre aux sociétés de se développer et aux êtres humains de s'épanouir dans le respect de leur environnement. Une éducation réorientée vers cet idéal régulateur permet le partage des objectifs et des valeurs du développement durable sur la base du tryptique économique, social et environnemental, mais aussi sur la gouvernance démocratique, c'est-à-dire sur la compréhension des mécanismes de décision publique et de la pratique du dialogue. Dès lors, les connaissances du développement durable doivent être orientées vers l'action et la mobilisation; elles sont à l'opposé d'un savoir passif. Ce n'est plus un savoir figé qui est demandé, mais un moyen de formuler les interrogations justes, un moyen de sensibilisation aux informations significatives dans un monde où la quantité d'informations est souvent inversement proportionnelle à sa pertinence collective.

Les universités ont donc une mission essentielle, celle d'aiguiser une conscience planétaire et un sens global de la responsabilité et de la solidarité. Elles ont pour tâche d'adopter une approche qui tienne compte de toutes les dimensions du développement, de leurs interactions et de leurs incidences à long terme.

Pour mener à bien cet exercice, il est nécessaire que les universitaires renforcent les liens avec les milieux de vie et les collectivités concernées afin que les analyses menées expriment davantage les besoins et attentes des communautés humaines et que les projets de développement soient établis en cohérence avec celles-ci. Les universitaires doivent aussi apprendre à articuler les différents niveaux pour éclairer des stratégies d'action qui tiennent compte à la fois de l'unité et de la diversité du monde.

Il s'agit donc de revaloriser le champ du politique, qui doit être soumis à une éthique rigoureuse de solidarité avec la génération présente, et avec les générations futures. C'est une éthique également fondée sur l'universalisation de la citoyenneté, objectif dont nous sommes, dans la pratique, très éloignés.

Certes, les communautés locales, les villages, les terroirs, les villes, tout comme les bassins versants, les unités géologiques, climatiques et hydrologiques qui ont joué un si

grand rôle dans l'histoire ancienne devraient, à l'avenir, voir leur rôle revalorisé. Mais cette échelle devra s'articuler avec celle des Etats, celle des grands groupes régionaux du monde dont l'importance ira croissant, et, au-delà, avec celle de la planète.

Enfin, sans renoncer à leur fonction critique, les universitaires peuvent être davantage ferments de cohésion sociale en soutenant par leurs travaux des initiatives de citoyenneté active, car le pouvoir du citoyen ne s'épuise pas dans le seul pouvoir de vote. Ce qui est en jeu, c'est une occupation plus démocratique de l'espace public et l'institutionnalisation de lieux où les initiatives des citoyens puissent trouver leur place et où un contrôle efficace de l'action politique puisse être assuré. Dans cette perspective, l'université est sollicitée pour apporter davantage son concours aux collectivités locales, d'encourager la recherche de solutions aux problèmes et ce, à partir de ressources et de compétences locales. Elle est appelée à faciliter son accès aux femmes dans bon nombre de pays où cet accès reste problématique, alors que le rôle vital des femmes dans le développement et dans la gestion et la mise en valeur des ressources est indiscutable.

Le consensus autour d'un projet local, national, et à plus forte raison, mondial ne saurait se faire en l'absence d'un débat public approfondi et permanent, d'une interaction constante entre tous les acteurs du développement, et d'un dialogue - qui a du mal à s'établir - entre la société civile, les décideurs et les scientifiques.

La communication et la médiation entre scientifiques, grand public et décideurs est plus que jamais le pivot autour duquel peut s'organiser une véritable participation des citoyens à la prise de décision. Pour cela, il faut qu'un vrai débat public soit possible, même contradictoire, et que des questions complexes puissent être débattues et, le cas échéant, reformulées.

A une recherche encore confuse de nouvelles formes du lien social, l'université peut apporter son concours en prenant au sérieux (je cite Georges Balandier, dans "Le lien social en question").. "ces regroupements, ces solidarités à l'essai, leur compositions et

recompositions incessantes, en accordant plus de crédit B la création continue du social qu'aux pratiques de mise en conformité doctrinaire".

Le développement durable ne peut se concevoir et se renforcer de manière autonome et solidaire, de l'échelle locale à la dimension planétaire, qu'à travers des formes de coopération partenariale où les institutions universitaires peuvent jouer un rôle catalyseur. Ces coopérations doivent mettre en oeuvre la valorisation culturelle de chaque communauté humaine, en constituant des vecteurs de pluri-culturalités. De par leur pensée plurielle, les universités représentent des médiations privilégiées à cet effet.

Valoriser de telles coopérations signifie pour l'université l'établissement d'une série de priorités. La coopération devient une réelle mission complémentaire aux trois missions classiques de formation, de recherche et de service aux collectivités. Les axes géographiques sont aussi bien, dans cette optique, Nord/Sud que Sud/Nord, ainsi que Sud/Sud et Nord/Nord. Il ne s'agit pas ici seulement d'une demande d'aide au développement pour le Sud, mais d'un apport réciproque intellectuel et culturel. La diversification des intervenants éducatifs dans le cadre des partenariats est sans doute le plus à même d'apporter l'interdisciplinarité et la pluralité des représentations sur les mêmes objets.

Il apparaît donc, à partir de ces quelques lignes de force qui se dégagent des programmes d'action internationaux pour l'avenir des universités, que de la présente Chaire UNESCO réunit d'excellentes conditions pour faire face aux besoins énoncés, et je ne peux que m'en féliciter. En ma qualité de Sous-directrice générale de l'UNESCO responsable du Secteur des Sciences sociales et humaines, j'appuie depuis nombre d'années des initiatives de renforcement des capacités dans le contexte des Chaires UNESCO interdisciplinaires et des réseaux de recherche en sciences sociales dans le cadre du Programme intergouvernemental MOST qui est axé sur la gestion des transformations sociales. Dans l'évaluation que mon Secteur a faite de la proposition soumise par les Universités de Vic et de La Havanne, figure une recommandation visant à transmettre ce projet de Chaire UNESCO, comme exemple d'excellence, à d'autres

institutions exprimant le souhait de créer de telles Chaires. L'UNESCO s'en réjouit et je peux vous assurer qu'elle fera de son mieux pour réaliser tout son potentiel de compétence afin de soutenir le développement fructueux de votre initiative.

Je vous remercie de votre attention.

Presentació de la Càtedra UNESCO
Universitat de Vic - Universidad de La Habana

Parlament de Ricard Torrents, rector de la Universitat de Vic

Vic, 19 de maig de 1999

Amb aquest acte culmina el procés de creació de la Càtedra Unesco de les Universitats de Vic i l'Havana. El procés va començar l'any passat, quan el dia 13 de març el Director General de la UNESCO, Dr. Federico Mayor Zaragoza, després de pronunciar la conferència Universitat i universalitat: l'educació superior davant dels reptes del segle XXI, va anunciar, amb el Comissionat per a Universitats i Recerca, Dr. Joan Albaigés, el Director del Centre UNESCO de Catalunya i jo mateix, que era voluntat de les quatre institucions implicades, UNESCO, Comissionat, Universitat de l'Havana i Universitat de Vic, de fundar una Càtedra Unitwin.

El procés engegat a Vic va tenir continuació a l'Havana. Establerts els pactes i signats els corresponents convenis, el dia 13 de gener d'enguany, com a rector de la UV, vaig tenir l'honor de copresidir amb el rector Dr. Juan Vela la sessió paral·lela d'aquesta a la Universitat de l'Havana, igualment acompanyat amb els responsables de la Càtedra, el Dr. Jordi de Cambra per Vic i el Dr. Eriel González per l'Havana.

El tercer acte del procés és el que tinc l'honor de presidir avui a Vic. A diferència d'allà, aquí no hi ha pogut assistir el rector de la Universitat de l'Havana. S'hi troba a faltar. És una absència, una mancança. Per això prego al Dr. Eriel González, delegat seu, que li transmeti el sentiment de nostàlgia de la seva companyia, alhora que li reiteri la nostra invitació a visitar la Universitat de Vic, en una pròxima ocasió.

En compensation de cette absence, il y a des présences que je voudrais vous faire noter. La première c'est celle de Madame Francine Fournier, Sous-directrice Général responsable des Sciences Sociales et Humaines de l'UNESCO. Je vous remercie de votre visite, de vos

paroles si élogieuses et de vôtre intérêt pour la chaire que nous présentons. Je vous prie,
Madame, de vouloir transmettre à l'ami Dr. Federico Mayor le témoignage de reconnaissance
de l'Université de Vic et de son recteur pour la générosité avec laquelle il a accueilli l'idée de
créer cette chaire. [En compensació d'aquesta absència, hi ha unes presències que voldria
fer notar. En primer lloc la de la Dra. Francine Fournier, Sotsdirectora General per a les
Ciències Socials i Humanes de la UNESCO. Gràcies de la seva visita, del seu interès per la
nostra Càtedra, i li prego que vulgui transmetre a l'amic Dr. Zaragoza el testimoniatge del
reconeixement de la UV i del seu rector per la generositat amb què va acollir la proposta de
crear aquesta càtedra.]

En segon lloc voldria remarcar la presència del Director del Centre UNESCO de Catalunya,
el Sr. Fèlix Martí. És un privilegi comptar amb ell i amb les seves paraules, justes, coratjoses,
encoratjadores. La seva mediació activa va ser decisiva per a lligar les institucions implicades en la càtedra. Gràcies, amic Fèlix Martí, en nom propi i de la UV, per haver-nos
pontat tan bé, amb uns ponts ben atrevits com són els que conflueixen a la càtedra, Vic
l'Havana París Madrid. Desitjaria que la teva presència a les activitats de la Càtedra es fes
sovintejada i demano públicament als seus responsables d'aquí i d'allà que, a l'hora de
programar comptin amb els coneixements, el rigor i l'entusiasme d'aquest home que des de
llocs poc vistosos duu a terme una de les tasques més eficaces i compromeses en la defensa dels ideals de la UNESCO.

La tercera presència que haig de fer notar és la del Dr. Andreu Mas Colell, que ens visita no
pas per primer cop, però sí que ho fa per primer cop en qualitat de Comissionat per a
Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, càrrec que ha assumit fa poques
setmanes. La seva visita és oportuna, tal com li deia en la meua benvinguda, per tal com avui
fem visible que la col·laboració entre el Comissionat i la UV funciona. Aquesta càtedra n'és la
prova. Aquesta càtedra, n'estic segur, serà també la penyora d'ulteriors col·laboracions.

La UV té molts fronts oberts, un dels quals és la internacionalització. Justament les tres

setmanes primeres del mes de maig han estat dedicades a activitats derivades dels intercanvis amb universitats d'arreu del món.

Del 4 al 7 vàrem acollir les vuit universitats europees que participen en el Diploma Europeu de Gestió Internacional (DEGI), vàrem organitzar el Lliurament de Diplomes als estudiants que havien acabat i vàrem reunir les universitats del DEGI amb les americanes, d'EEUU i de Canadà, per a formar una xarxa nova, IBSEN.

La setmana passada vàrem acollir les III Jornades de Traducció, que versaven sobre «La formació de traductors i intèrprets» i que van reunir experts dels cinc continents.

Avui, ara, presentem aquesta càtedra que farà de Vic i l'Havana un nus d'una xarxa d'universitats americanes i europees.

Gràcies, doncs, Dr. Mas, de la vostra visita tan oportuna.

El gener passat, en la presentació de la Càtedra a l'Havana vaig haver de pronunciar un discurs. Quan el preparava, vaig adonar-me que el centenari de la Independència de Cuba, esdevinguda l'any 1898 i commemorada el 1998 aquí i allà, m'oferia l'excusa de parlar de Catalunya. Les guerres colonials de cent anys enrere havien tingut una gran transcendència per als catalans al llarg de tot el segle XX. Com que, però, no sóc historiador, vaig servir-me de quatre poetes, Joan Maragall, Carles Riba, Salvador Espriu i Miquel Martí i Pol, per a representar quatre moments de la història del segle XX. El 1898 la desaparició de l'Imperi colonial espanyol i el ressorgiment de Catalunya ressonaven a l'Oda a Espanya de Maragall. El triomf de Franco l'any 1939 i l'inici de la guerra mundial, la derrota de les llibertats democràtiques i la crida a la resistència ressonaven a l'Elegia IX de Carles Riba. En la dècada dels seixanta el pessimisme social s'expressava a la Pell de brau d'Espriu. A la dècada dels vuitanta el restabliment de les llibertats nacionals retrobava l'optimisme a Ara és demà de Miquel Martí i Pol.

Avui m'hauria agradat de recórrer el segle XX de Cuba a través d'alguns catalans que hi van deixar empremta o que, de l'estada a l'illa, se'n van endur l'empremta cubana. Hauria

començat amb tres romàntics vigatans o avigatanats. L'escriptor i polític liberal
 Francesc
 Camprodon, autor d'èxits teatrals com *Flor de un día* o de sarsueles com *Marina*,
 que
 exercia d'Administrador general de les rendes reials a Cuba. El pare Claret, Sant
 Antoni M.
 Claret, que va ser arquebisbe de Santiago de Cuba, on deixà rastre de progressista
 perquè
 intentava contrarestar la legislació restrictiva dels matrimonis de les dones negres
 amb
 blancs i del reconeixement dels fills. El poeta Jacint Verdaguer, que durant els dos
 anys que
 va viatjar de Barcelona a Cuba en el vapor correu de la Companyia Transatlàntica va
 trobar
 inspiració per a acabar *L'Atlàntida*. Hauria continuat amb tres dones excepcionals
 que varen
 rebre l'empremta cubana. L'arpista més famosa de les dècades d'entresigles,
 Esmeralda
 Cervantes, catalana de Barcelona. Potser a vostès els ha sorprès el nom i el cognom.
 Doncs bé, «Esmeralda» és el nom de la protagonista de la novel·la *Notre Dame de*
París i li
 va posar el mateix autor de la novel·la, Victor Hugo. Pel que fa al cognom l'hi va
 posar Isabel
 II, quan, a l'exili, el 1873, la va sentir tocar l'arpa a Viena en ocasió dels funerals en
 sufragi de
 l'autor del *Quixot*. En realitat Esmeralda Cervantes es deia, fixin-s'hi bé, Clotilde
 Cerdà i era
 filla de l'urbanisme català, Ildefons Cerdà. També els hauria parlat de l'escriptora,
 filla de
 Malgrat, al Maresme, Zenòbia Camprubí, muller de Juan Ramón Gimenez, autora
 d'uns
 records de l'Havana on passà els difícils anys de la guerra de 1936-39, o de la
 novel·lista
 Anna Murià, que amb el seu company el poeta Agustí Bartra varen trobar a l'Havana
 el primer
 refugi segur fora de l'Europa encesa per la guerra i les persecucions.
 Avui també defugiré l'erudició i em serviré de la veu dels poetes. Tal com deia a
 l'Havana, «la
 veu de la Poesia no és la veu exacta de la Ciència ni la veu ambigua i exaltada de la
 Política,
 però és la veu íntima de la inspiració i, més que cap altra, penetra i vivifica els
 pulmons de
 l'esperit humà i, més bé que cap altra veu, interpreta les pulsions espirituals dels
 pobles».
 Aquesta veu és la de la poetessa cubana, Dulce María Loynaz, nascuda l'any 1902,
 morta al
 cap de pocs dies de la meua visita a l'Havana.

En el meu vers sóc lliure
 En el meu vers sóc lliure: és el meu mar.

El meu mar ample i ben nu d'horitzons.
En el meu vers camino sobre el mar,
camino damunt ones despoblades
d'altres ones i altres ones... Camino
en el meu vers; respiro, visc i creixo
en el meu vers, i en ell els meus peus
tenen camí i el camí rumb; les mans
tenen què agafar i l'esperança
què esperar i la vida té sentit.
Sóc lliure en el meu vers i ell és lliure
tant com jo. Ens estimem. Ens tenim.
Fora d'ell sóc petita i m'agenollo
davant l'obra de les meves mans, la
tendra argila pastada entre els meus dits...
Dintre d'ell, m'aixeco i sóc jo mateixa.

La gosadia de traduir aquestes versos me la perdono, i espero que me la perdonin
vostès
també, perquè expressa el respecte i l'admiració que sento davant d'uns versos
dintre dels
quals també sóc lliure, perquè me'ls faig meus.

En mi verso soy libre
En mi verso soy libre: él es mi mar.
Mi mar ancho y desnudo de horizontes...
En mi verso yo ando sobre el mar,
camino sobre olas despobladas
de otras olas y de otras olas... Ando
en mi verso; respiro, vivo, crezco
en mi verso, y en él tienen mis pies
camino y mi camino rumbo y mis
manos qué sujetar y mi esperanza
què esperar y mi vida su sentido.
Yo soy libre en mi verso y él es libre
como yo. Nos amamos. Nos tenemos.
Fuera de él soy pequeña y me arrodillo
ante la obra de mis manos, la
tierna arcilla amasada entre mis dedos...
Dentro de él, me levanto y soy yo misma.

Desitjo que les activitats de la càtedra UNESCO Vic-l'Havana, que a partir d'avui
mateix
tenen continuïtat en el I Congrés sobre «Desenvolupament humà sostenible» no
sols
contribueixen a la recerca en el camp de les Ciències Socials i Humanes sinó que
siguin un
estímul de l'acostament i l'amistat entre les dues universitats.

ANNEX 6

**PROJECTE DE RECERCA
"DESENVOLUPAMENT HUMÀ A CATALUNYA"**

PROJECTE DE RECERCA

**“DESENVOLUPAMENT HUMÀ A CATALUNYA:
RECONCEPTUALITZACIÓ I ELABORACIÓ D'INDICADORS”**

**GRUP D'INVESTIGACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT HUMÀ
(GRINDESHU)**

CÀTEDRA UNESCO

**UNIVERSITAT DE VIC – UNIVERSITAT DE LA HABANA
“DESENVOLUPAMENT HUMÀ SOSTENIBLE:
EQUITAT, PARTICIPACIÓ I EDUCACIÓ INTERCULTURAL”**

XARXA UNESCO/UNITWIN

“MEDEURAMÈRICA PER AL DESENVOLUPAMENT HUMÀ”

**Dr. Jordi de Cambra i Bassols
Responsable de la Càtedra**

Vic, 28 de juny de 1999

ÍNDEX

1. CONTEXTUALITZACIÓ.....	3
1.1. El Programa UNITWIN i de Càtedres UNESCO.....	3
1.2. La Càtedra Internacional UNESCO Universitat de Vic – Universitat de La Habana "Desenvolupament Humà Sostenible: Equitat, Participació i Educació Intercultural" i la Xarxa UNESCO/UNITWIN "Medeuramèrica per al Desenvolupament Humà".....	4
1.3. El Programa de Doctorat en Desenvolupament Humà.....	5
1.4. L'avaluació del projecte efectuada per la UNESCO.....	6
2. EL GRUP D'INVESTIGACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT HUMÀ (GRINDESHU).....	7
2.1. Universitat de Vic.....	7
2.2. Universitat de La Habana.....	8
2.3. Universitat Autònoma de Barcelona.....	8
2.4. Universitat de Barcelona.....	8
2.5. Universitat de Girona.....	8
2.6. Universitat Politècnica de Catalunya.....	9
2.7. Becaris de Recerca.....	9
3. OBJECTIUS.....	10
3.1. Descripció sintètica dels objectius.....	10
3.2. Explicació breu dels objectius.....	10
4. DURACIÓ I ORGANITZACIÓ TEMPORAL.....	12
4.1. Duració.....	12
4.2. Organització temporal.....	12
5. METODOLOGIA.....	13
5.1. Enfocament transdisciplinar.....	13
5.2. Bases teòrico-metodològiques per a la reconceptualització del desenvolupament.....	13
5.3. La relació teoria-investigació-aplicació.....	14
5.4. Els indicadors actuals.....	14
5.5. Elaboració de nous indicadors.....	15

1. CONTEXTUALITZACIÓ

Aquest projecte de recerca s'emmarca en la línia fonamental de recerca de la Càtedra UNESCO "Desenvolupament Humà Sostenible: EQUITAT, Participació i Educació Intercultural" de les Universitats de Vic i de La Habana. L'esmentada línia de recerca és un dels eixos del Programa de Doctorat que està previst començar a impartir el curs 2000/01 a la Universitat de Vic. D'altra banda, la incorporació al grup de recerca de professors de tots els centres implicats de les dues universitats seus de la Càtedra, s'emmarca en l'estratègia d'ambdues universitats per al foment i desenvolupament de la recerca transdisciplinària d'alt nivell. En aquesta estratègia hi juga un paper transcendental la col·laboració de les diferents institucions universitàries que constitueixen la Xarxa UNESCO/UNITWIN "Medeuramèrica per al Desenvolupament Humà". Presentem, doncs, una proposta de recerca imbricada en la docència de doctorat i que té un caràcter transdisciplinari, interuniversitari i internacional.

Per a contextualitzar aquest projecte, a continuació exposem breument els continguts fonamentals del Programa UNITWIN i de Càtedres UNESCO; de la Càtedra UNESCO Universitat de Vic – Universitat de La Habana "Desenvolupament Humà Sostenible: EQUITAT, Participació i Educació Intercultural" i de la Xarxa UNESCO/UNITWIN "Medeuramèrica per al Desenvolupament Humà"; i del Programa de Doctorat en Desenvolupament Humà. Per avaluar la nostra iniciativa, incloem també l'avaluació del nostre projecte realitzada per la UNESCO.

1.1. El Programa UNITWIN i de Càtedres UNESCO

És un pla d'acció a favor de la solidaritat universitària a escala mundial que la UNESCO inicià l'any 1991 amb l'objectiu de potenciar la cooperació entre les universitats i, en especial, donar suport a l'ensenyament superior en els països en desenvolupament. L'objectiu és constituir centres d'exel·lència destinats als estudis de tercer cicle i a la recerca avançada amb l'ajut de la comunitat internacional i es dóna prioritat a la creació d'estratègies i mecanismes adients per a aconseguir una transferència ràpida i eficaç dels coneixements i la seva aplicació a les condicions i necessitats específiques a escala internacional, nacional i local. El Programa es basa en dos tipus d'activitats íntimament relacionats i interdependents: les Càtedres Internacionals UNESCO i les Xarxes Interuniversitàries UNESCO/UNITWIN.

1.1.1. Les Càtedres Internacionals UNESCO

Són mecanismes flexibles de cooperació entre universitats que associen places universitàries creades per les institucions hostes en el marc de les seves estratègies de desenvolupament i programes d'ensenyament i recerca amb un enfocament multidisciplinari i amb una dimensió i un suport internacionals. La dimensió internacional s'aconsegueix gràcies a:

- la participació en les tasques de la Càtedra de professors i investigadors d'anomenada pertanyents a les institucions hostes o a institucions de l'estranger;
- l'adjudicació de beques a joves estudiants i investigadors perquè puguin portar a terme els seus estudis de tercer cicle en el marc del Programa;
- la creació de programes d'ensenyament que responguin a problemes específics del desenvolupament del país o la regió hostes i que, alhora, siguin suficientment amplis perquè els estudiants puguin adquirir una formació reconeguda internacionalment.

1.1.2. Les Xarxes Interuniversitàries UNESCO/UNITWIN

Procuren crear o enfortir les capacitats de formació i recerca d'alt nivell i contribuir al desenvolupament global i a la millora de la qualitat de les institucions d'ensenyament superior. Les xarxes són un mitjà eficient per promoure el desenvolupament institucional, compartir recursos i facilitar l'intercanvi de coneixements, experiències, professors i estudiants a nivell internacional.

1.2. La Càtedra Internacional UNESCO Universitat de Vic – Universitat de La Habana "Desenvolupament Humà Sostenible: EQUITAT, Participació i Educació Intercultural" i la Xarxa UNESCO/UNITWIN "Medeuramèrica per al Desenvolupament Humà"

Foren creades el desembre del 1998 mitjançant un conveni entre la UNESCO i ambdues universitats. El seu finançament inicial procedeix de les aportacions de les dues universitats amb la col·laboració del Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, que va subscriure el corresponent conveni amb la Universitat de Vic.

El Responsable i Coordinador de la Càtedra, nomenat conjuntament per la UNESCO i pels Rectors de les Universitats de Vic i de L'Havana, és el Professor Jordi de Cambra i Bassols, i els Caps de Projecte de cada universitat, nomenats pels respectius Rectors, són els Professors Joan Bou i Geli i Ernel González Mastrapa.

El germen inicial de la Xarxa es constituï per l'adhesió de les següents institucions: Càtedra UNESCO "Tecnologia, Desenvolupament Sostenible, Desequilibris i Canvi Global" de la Universitat Politècnica de Catalunya, Càtedra UNESCO "Pau i Drets Humans" de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Departament de Sociologia de la UAB, Grup d'Estudis sobre Treball i Vida Quotidiana (QUIT) de la UAB, Departament de Política Econòmica i Estructura Econòmica Mundial de la Universitat de Barcelona (UB), Grup d'Anàlisi de la Transició Econòmica (GATE) de la UB, Grup de Recerca de la Economia Mundial (GREM) de la UB, Unitat de Sociologia del Departament d'Empresa de la Universitat de Girona, Escola de Economia e Gestao de la Universidade do Minho (Portugal), Universidad Nacional de Misiones (Argentina), Universidade Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul (Brasil), Universidad Autónoma del Estado de México (México), Universidad Nacional Autónoma de Nicaragua en León (Nicaragua), Universidad Columbia del Paraguay (Paraguay), Càtedra UNESCO en Comunicació y Facultad de Ciencias Sociales y Comunicación de la Universidad Católica Dámaso Larrañaga (Uruguay), Centre UNESCO de Catalunya, Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO, Amics de Tossa-Club UNESCO, Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina de Catalunya (CEALC), Medamèrica (Xarxa de Recerca Mediterrani/Amèrica Llatina). Xarxa de Biblioteques Associades a la UNESCO i els Ajuntaments de Centelles, Manlleu, Manresa i Vic.

1.2.1. Objectius

Establir i consolidar la cooperació entre la Xarxa d'universitats llatinoamericanes, europees i de la ribera mediterrània, i crear estudis de tercer cicle en Desenvolupament Humà en relació íntima amb programes de recerca aplicats a plans d'actuació d'acord amb les condicions i necessitats específiques dels respectius entorns. Això ha de permetre una transferència ràpida i eficaç de coneixements i la interrelació universitat/societat mitjançant activitats d'extensió universitària amb accions comunitàries per assolir un Desenvolupament Humà que involucri els actors locals i que tingui en compte la seva diversitat cultural i ètnica. No es tracta només de divulgar les activitats desenvolupades per la Càtedra, sinó també -i sobretot- d'establir canals de diàleg entre la societat civil i les administracions públiques i crear espais i estructures que permetin la concreció de processos de participació comunitaris per a la presa de decisions en els quals els actors socials (conscienciats i capacitats mitjançant una metodologia d'Investigació-Acció Participativa) puguin transformar la seva realitat de forma autodirigida. En definitiva, es tracta de constituir, a llarg termini, un centre d'excel·lència avançat d'estudis i recerca aplicada en l'àmbit del Desenvolupament Humà a partir dels criteris de la UNESCO i del PNUD.

1.2.2. Camps o disciplines

La Càtedra inicialment inclou 25 disciplines de diferents àrees de coneixement de les humanitats, les ciències socials i les tecnociències, les quals prenen com a referència les dimensions del Desenvolupament Humà conceptualitzades d'acord amb els Informes del

Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD). Per a promoure endògenament el Desenvolupament Humà són essencials la formació integral i multidisciplinària de recursos humans d'alt nivell i l'enfocament transdisciplinari dels programes de recerca aplicats a la resolució interrelacionada i global dels problemes culturals, socials, econòmics i ambientals que afecten els entorns en els quals es portaran a terme les activitats de la Càtedra i de la Xarxa.

1.2.3. Centres o Departaments involucrats

- A la Universitat de Vic: les Facultats de Ciències Jurídiques i Econòmiques, Educació, i Ciències Humanes, Traducció i Documentació, i les Escoles Politècnica Superior i de Ciències de la Salut.
- A la Universitat de L'Havana: el Departament de Sociologia de la Facultat de Filosofia i Història i el Centre d'Investigació de l'Economia Internacional (CIEI).

1.2.4. Resultats esperats

- Promoure una més gran i més eficaç i responsable aportació de les universitats als entorns socials en els quals desenvolupen les seves tasques docents i investigadores.
- Contribuir al desenvolupament institucional i a la millora de la qualitat de les universitats en el marc de les seves estratègies, incrementant les seves capacitats docents i investigadores d'alt nivell relatives al Desenvolupament Humà i ampliant i aprofundint la seva inserció en la comunitat científica internacional.
- Fomentar un esperit de solidaritat interuniversitària transnacional que respecti la diversitat cultural, propiciï compartir recursos, faciliti la transferència i intercanvi de coneixements, tècniques, experiències, professors i estudiants i que permeti combatre la dependència científicotècnica dels països anomenats "en desenvolupament".
- Dotar les joves generacions de professors, investigadors i professionals d'una formació humanística i una capacitat tècnica que, guiades per l'equitat, estiguin al servei de la millora de les condicions d'existència i de l'ampliació de les capacitats de l'esser humà.

1.3. El Programa de Doctorat en Desenvolupament Humà

Aquest Programa s'implantarà el curs 2000/01, tindrà un caràcter transdisciplinari i, en el període de docència, inclourà sis grans àrees de formació en relació amb el desenvolupament humà: epistemologia, metodologia i tècniques de recerca; socio-economia; cultura i educació; medi ambient; política social i plans d'actuació; i cooperació per al desenvolupament. El Programa pretén col·laborar a donar resposta a problemes locals de desenvolupament dels països hostes de la Càtedra i, alhora, ser suficientment globalista perquè els estudiants puguin adquirir una formació reconeguda internacionalment. També guardarà un equilibri entre la formació teòrica o bàsica, la formació aplicada i la formació per a la recerca. La docència serà compartida per professors de la Càtedra i de la Xarxa i professors invitats de reconeguda solvència intel·lectual i actiu compromís amb el desenvolupament humà. Els cursos s'impartiran pel sistema de videoconferència des de -i a- diferents seus de la Xarxa.

Aquest projecte de recerca s'emmarca en la línia fonamental de recerca de la Càtedra, la qual constitueix un eix bàsic del Programa de Doctorat en Desenvolupament Humà. Aquest projecte de recerca s'integrarà, doncs, en el període de recerca tutelat que estableix el *Real Decreto* 778/1998 i formarà part de les línies prioritàries per a la realització de tesis doctorals a l'esmentat Programa.

1.4. L'avaluació del Projecte efectuada per la UNESCO

És un honor per a nosaltres que la UNESCO hagi avaluat el nostre projecte de forma tan positiva. En paraules de la senyora Francine Fournier, Sotsdirectora General de la UNESCO per a les Ciències Socials i Humanes, la nostra Càtedra UNESCO és "una elecció que sintetitza perfectament els imperatius inscrits en els plans d'actuació internacionals nascuts a l'empara de les grans conferències del sistema de les Nacions Unides en els anys noranta. No cal dir que una elecció com aquesta posiciona també la universitat del futur". La senyora Fournier va concloure el seu discurs en l'acte de presentació de la Càtedra amb les següents paraules: "En l'avaluació que el meu Sector ha efectuat de la proposta sotmesa per les Universitats de Vic i de La Habana, figura una recomanació per a transmetre aquest projecte de Càtedra UNESCO, com a exemple d'excel·lència, a d'altres institucions que expressin el desig de crear tals Càtedres. La UNESCO ho celebra i els puc assegurar que farà tot allò que estigui al seu abast per tal de realitzar tot el seu potencial de competència amb l'objectiu de sostenir el desenvolupament fructífer de la seva iniciativa"¹. Aquesta avaluació, que ens honora, suposa sens dubte un aval i exigeix una responsabilitat per part nostra que assumim en tot el seu abast.

¹ Francine Fournier, discurs en l'acte de presentació de la Càtedra UNESCO, Vic, 19-05-99 (és traducció de l'original francès).

2. EL GRUP D'INVESTIGACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT HUMÀ (GRINDESHU)

El grup de recerca encarregat de la realització d'aquest projecte és transdisciplinari, interuniversitari i internacional. Les característiques generals del grup són les següents:

- Format per 37 membres de la Càtedra UNESCO i de la Xarxa UNESCO/UNITWIN.
- Pertanyents a 5 universitats catalanes i 1 universitat cubana.
- Pertanyents a 16 àrees de coneixement -amb diferents perfils dins de cada àrea- de les humanitats, les ciències socials i les tecnociències, i, en 8 casos, amb doble o triple formació acadèmica.
- 24 doctors.
- 3 Responsables de Càtedres UNESCO.
- 2 Caps de Projecte de Càtedres UNESCO.
- 2 Catedràtics d'Universitat (CU).
- 7 Titulars d'Universitat (TU).
- 1 Catedràtic d'Escola Universitària (CEU).
- 2 Titulars d'Escola Universitària (TEU).

Els membres del grup són els següents (s'adjunten en annex els currículum per ordre alfabètic):

2.1. Universitat de Vic (UV):

2.1.1. Càtedra UNESCO "Desenvolupament Humà Sostenible":

- Jordi de Cambra, Dr. en Ciències Econòmiques, TU de Sociologia i Responsable de la Càtedra en ambdues universitats: coordinador general del projecte.
- Joan Bou, Dr. en Ciències Econòmiques i Cap de Projecte de la Càtedra per la UV: investigador principal (IP).
- Dèlia Díez (secretària).

2.1.2. Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques:

- Enric Casulleras, Dr. en Ciències Econòmiques i Director del Departament d'Economia: investigador (I).
- Joan Carles Martori, Llic. en Ciències Econòmiques: (I).
- Santi Ponce, Dr. en Història: (I).
- Josep Maria Reniu, Llic. en Ciències Polítiques: (I).
- Núria Sensat, Llicda. en Sociologia: (I).
- Teresa Serra, Dra. en Ciències Econòmiques: (I).

2.1.3. Facultat d'Educació:

- Isabel Carrillo, Dra. en Ciències de l'Educació i Directora del Departament de Ciències de l'Educació: (I).
- Jordi Martí, Llic. en Biologia: (I).
- Jacint Torrents, Llic. en Antropologia Cultural i Director del Departament de Ciències Socials: (I).
- Xavier Rambla, Llic. en Història i Dr. en Sociologia: (IP).

2.1.4. Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació:

- Carme Santmartí, Dra. en Història i Directora del Centre d'Estudis Interdisciplinars de la Dona (CEID): (I).

2.1.5. Escola Politècnica Superior:

- Consol Blanch, Dra. en Ciències Químiques i Directora del Departament de Química i Biologia: (I).
- Vladimir Zaiats, Dr. en Ciències Matemàtiques: (IP).

2.1.6. Escola Universitària de Ciències de la Salut:

- Joan Carles Casas, Dipl. en Infermeria i en Salut de la Comunitat: (I).
- Àngel Torres, Llic. en Farmàcia: (I).

2.1.7. Servei d'Assaig i Recerca Tecnològica (SART):

- Josep Maria Serrat, Dr. en Biologia: (I).

2.2. Universitat de La Habana (UH):

2.2.1. Càtedra UNESCO "Desenvolupament Humà Sostenible":

- Emel González, Dr. en Sociologia i Cap de Projecte de la Càtedra per la UH: (IP).

2.2.2. Departament de Sociologia de la Facultat de Filosofia i Història:

- Alain Basail, Llic. en Sociologia: (I).
- Roberto Dávalos, Llic. en Sociologia: (I).
- Reina Fleitas, Dra. en Sociologia i Directora de la Càtedra de la Dona: (I).
- Clotilde Proveyer, Dra. en Sociologia i Directora del Departament de Sociologia: (I).
- Lourdes de Urrutia, Llicda. en Sociologia: (I).

2.3. Universitat Autònoma de Barcelona (UAB):

2.3.1. Càtedra UNESCO "Pau i Drets Humans":

- Vicenç Fisas, Dr. en Peace Studies, Responsable de la Càtedra, Consultor de la UNESCO i President de l'Associació Espanyola de Recerca per la Pau (AEIP): (I).

2.3.2. Departament de Sociologia:

- José Adelantado, Llic. en Ciències Econòmiques, Dr. en Sociologia i TU de Sociologia: (I).
- Xavier Bonal, Llic. en Ciències Econòmiques, Dr. en Sociologia i TU de Sociologia: (I).

2.4. Universitat de Barcelona (UB):

2.4.1. Grup d'Anàlisi de la Transició Econòmica (GATE) del Departament de Política Econòmica i Estructura Econòmica Mundial:

- Benjamí Bastida, Dr. en Ciències Econòmiques, CU de Política Econòmica, Director del GATE i Vicepresident de l'European Association for Comparative Economic Studies: (IP).
- Teresa Virgili, Dra. en Ciències Econòmiques i TU de Política Econòmica: (I).

2.4.2. Grup de Recerca de l'Economia Mundial (GREM) del Departament de Política Econòmica i Estructura Econòmica Mundial:

- José María Vidal, Dr. en Ciències Econòmiques, CU de Economia Mundial, Director del GREM, Director del Departament i President de MÓN-3: (IP).
- Javier Martínez, Dr. en Ciències Econòmiques, TU de Economia Mundial: (I).

2.5. Universitat de Girona (UdG):

2.5.1. Unitat de Sociologia del Departament d'Empresa:

- Cristina Sánchez, Dra. en Sociologia, TU de Sociologia, Directora de la Unitat de Sociologia i Sotsdirectora del Departament d'Empresa: (IP).

2.5.2. Unitat de Comptabilitat del Departament d'Empresa:

- Joaquim Rabasseda, Professor Mercantil, Dr. en Ciències Econòmiques i TU de Matemàtiques Financeres i Comptabilitat: (I).

2.5.3. Departament de Pedagogia:

- Xavier Besalú, Llic. en Ciències de l'Educació, TEU de Didàctica i Organització Escolar i Membre del Consell Escolar de Catalunya: (I).

2.6. Universitat Politècnica de Catalunya (UPC):

2.6.1. Càtedra UNESCO "Tecnologia, Desenvolupament Sostenible, Desequilibris i Canvi Global":

- Josep Xercavins, Llic. en Ciències Físiques, TEU de Mecànica de Fluids i Responsable de la Càtedra: (IP).
- Miquel Barceló, Llic. en Ciències Econòmiques, Eng. Aeronàutic, Dr. en Informàtica i CEU de Llenguatge i Sistemes Informàtics: (I).

2.7. Becaris de recerca:

- El curs 1999/2000 s'incorporarà al grup un becari de recerca.
- A partir del curs 2000/01, coincidint amb la implantació del Programa de Doctorat en Desenvolupament Humà, s'incorporaran al grup sis becaris de recerca més (tres dels quals finançats per aquest projecte) amb dedicació a temps complet als estudis de doctorat i a aquesta recerca, on realitzaran les corresponents tesis doctorals.

3. OBJECTIUS

3.1. Descripció sintètica dels objectius:

3.1.1. Investigació bàsica o fonamental:

- 3.1.1.1. Fixar les bases teòriques i reconceptualitzar el desenvolupament a partir dels conceptes de desenvolupament humà, desenvolupament sostenible, desenvolupament social i desenvolupament cultural.
- 3.1.1.2. Refinar els indicadors de desenvolupament emprats actualment i elaborar nous indicadors que responguin al nou marc teòric-conceptual.

3.1.2. Investigació aplicada:

- 3.1.2.1. Realitzar anualment un Informe sobre Desenvolupament Humà a Catalunya, a nivell comarcal, segons els criteris i indicadors actualitzats dels Informes sobre Desenvolupament Humà elaborats pel Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD).
- 3.1.2.2. Complementar els Informes anteriors amb l'aplicació dels nous indicadors emanats del renovat marc teòric, fruit de 3.1.1.

3.2. Explicació breu dels objectius:

El nostre projecte s'insereix en un ja llarg procés en el qual diferents organismes, programes i conferències del Sistema de Nacions Unides han debatut les idees de desenvolupament humà, desenvolupament sostenible, desenvolupament social i desenvolupament cultural, i entre els quals cal destacar: la I Conferència Mundial sobre Medi Ambient i Desenvolupament, celebrada en Estocolm el 1972; el Programa Intergovernamental de la UNESCO Home i Biosfera (MAB), iniciat a principis dels anys 70; la UNESCO, en relació amb la gestió dels recursos naturals terrestres, en els anys 70 i amb un ampli debat als 80; l'anomenat informe Brundtland de la Comissió Mundial sobre Medi Ambient i Desenvolupament, de 1987; la UNESCO en el Deceni Mundial per al Desenvolupament Cultural 1988-1997, en el marc del qual es va crear la Comissió Mundial de Cultura i Desenvolupament que va presentar l'informe "La nostra Diversitat Creativa"; els Informes sobre Desenvolupament Humà del PNUD, publicats anualment des de 1990; la Conferència sobre Medi Ambient i Desenvolupament, celebrada a Rio de Janeiro el 1992; la Cimera Mundial sobre Desenvolupament Social, celebrada a Copenhague el 1995; i la Conferència Intergovernamental sobre Polítiques Culturals per al Desenvolupament, celebrada a Estocolm el 1998.

En aquest procés -en el qual convé recordar que el concepte de desenvolupament sostenible fou emprat per primera vegada en una accepció més social que ecològica en la Assemblea General de les Nacions Unides el 1979- s'ha anat obrint camí paulatinament la idea que el desenvolupament és un procés integral que inclou dimensions culturals, ètiques, polítiques, socials, econòmiques i ambientals, amb una interrelació que és inherent al propi fenomen del desenvolupament. Partint d'aquesta conceptualització, s'ha de valorar molt positivament l'esforç realitzat pel PNUD amb la publicació anual, des de 1990, dels Informes sobre Desenvolupament Humà, donat que ofereixen un marc de reflexió i de recerca del desenvolupament del més alt interès per a la construcció d'un nou paradigma. Amb tot, cal reconèixer que el concepte de desenvolupament humà és un concepte en evolució, mancat d'una més rigorosa base teòrica i d'un model de desenvolupament. Estem treballant amb un concepte global, molt complex i ambiciós i, per tant, molt difícil de concretar i de definir. El problema s'accentua quan es preté operativitzar-lo mitjançant unes dimensions una mica ambigües i mancades d'un marc conceptual de referència. D'aquí que sigui necessari fixar les bases teòriques que permetin reconceptualitzar el desenvolupament (3.1.1.1.), refinar els actuals indicadors de desenvolupament i elaborar-ne de nous (3.1.1.2.) a partir d'un

marc teòric adequat i conceptualment rigorós que permeti unes definicions operatives de les dimensions del desenvolupament i una selecció adequada de les variables que inclouen.

Al Capítol 40 del Programa 21 s'assenyala la necessitat d'elaborar indicadors de desenvolupament, entesos com a instruments importants per tal d'indicar la direcció més adient per assolir els objectius del Programa 21. En el seu tercer període de sessions, celebrat l'abril de 1995, la Comissió sobre Desenvolupament Sostenible de l'ONU va aprovar un programa de treball sobre els indicadors en el qual col·laboren activament nombroses organitzacions del sistema de les Nacions Unides, altres organitzacions intergovernamentals i organitzacions no governamentals. És en aquest marc, i en estreta col·laboració amb la UNESCO i el PNUD, en el qual ens proposem situar la nostra aportació.

Com és sabut, els Informes sobre Desenvolupament Humà del PNUD tenen caràcter mundial i la unitat d'anàlisi és de nivell estatal. Per a l'establiment de polítiques socials tendents a millorar el desenvolupament humà és necessari impulsar investigacions relatives a àmbits territorials més reduïts. I amb més motiu encara en el cas de comunitats autònomes culturalment diferenciades. D'aquí que el nostre projecte tingui també com a objectiu realitzar anualment un Informe sobre Desenvolupament Humà a Catalunya a nivell comarcal (3.1.2.1.). Aquests informes, per tal que tinguin valor comparatiu, es realitzaran d'acord amb els criteris i indicadors actualitzats dels informes del PNUD, però, a més, es complementaran amb l'aplicació dels nous indicadors sorgits del nou marc teòric (3.1.2.2.).

4. DURACIÓ I ORGANITZACIÓ TEMPORAL

4.1. Duració: 6 anys.

4.2. Organització temporal:

4.2.1. Organització temporal per investigadors:

INVESTIGADORS	TOTAL	ANY 1	ANY 2	ANY 3	ANY 4	ANY 5	ANY 6
I.P.	9	9	9	9	9	9	9
I.	27	19	18	18	17	19	17
Becaris	4	1	4	4	4	4	4
TOTAL	40	29	31	31	30	32	30

4.2.2. Organització temporal per activitats:

ACTIVITATS	ANY 1	ANY 2	ANY 3	ANY 4	ANY 5	ANY 6
A1						
A2						
A3						
A4						
A5						
A6						
A7						
A8						
A9						
A10						
A11						
A12						

- A1 = Reconceptualització del desenvolupament
- A2 = Elaboració d'indicadors
- A3 = Aplicació dels nous indicadors
- A4 = Informe Desenvolupament Humà Catalunya (IDHC) (10 comarques)
- A5 = IDHC (20 comarques)
- A6 = IDHC (30 comarques)
- A7 = IDHC (41 comarques)
- A8 = Disseny pla d'estudis programa de doctorat
- A9 = Curs de doctorat (primera promoció)
- A10 = Elaboració tesis doctorals (primera promoció)
- A11 = Curs de doctorat (segona promoció)
- A12 = Elaboració tesis doctorals (segona promoció)

5. METODOLOGIA

5.1. Enfocament transdisciplinar

El desenvolupament és un **procés integral** que inclou dimensions culturals, ètiques, polítiques, socials, econòmiques i ambientals, amb una interrelació que és inherent al propi fenomen del desenvolupament. Un fenomen d'aquesta naturalesa fa necessària una **aproximació transdisciplinar**, superadora no només de l'especialització disciplinària acadèmica convencional, sinó també de l'anomenada col·laboració multi/pluridisciplinària (juxtaposició de resultats) o interdisciplinària (interacció de resultats). L'enfocament transdisciplinar engloba les especialitats tradicionals -des de les tecnociències fins a les humanitats, passant per les anomenades ciències socials- però adoptant una **perspectiva holística, transversal i integradora** que el diferencia dels enfocaments multi/pluri o interdisciplinaris. Respon així a les exigències d'una realitat que no admet la fragmentació reduccionista d'objectes d'estudi imposada per les disciplines especials, donat que la vida humana i els ecosistemes dels quals forma part inclouen múltiples aspectes essencialment interrelacionats i interdependents. Cal entendre -més enllà de l'inextricable relació entre el social i l'econòmic i de la seva inserció en el marc de la cultura en el seu sentit integral antropològic i sociològic- que els valors culturals condicionen les relacions de l'ésser humà amb la natura, que existeix una interrelació entre ecosistemes i identitats culturals, entre biodiversitat i diversitat cultural. I també cal entendre que les cultures no són totalitats monolítiques, determinants però indeterminades: són escenari de desigualtats i de relacions de poder. És a dir, estan socioeconòmicament diferenciades inclouen pràctiques i codis eticopolítics diversos i, en la major part de les ocasions, oposats, que comporten conflictes socials, econòmics i polítics que determinen, alhora, la construcció de la cultura i dels seus processos de canvi, transformació o desenvolupament. En definitiva, es tracta de totalitats multidimensionals i contradictòries, en les quals existeix una interacció dialèctica entre les parts, dins de les parts i entre les parts i el tot.

5.2. Bases teòrico-metodològiques per a la reconceptualització del desenvolupament

El primer objectiu de la nostra recerca bàsica o fonamental radica en fixar les bases teòriques i reconceptualitzar el desenvolupament a partir dels conceptes de desenvolupament humà, desenvolupament sostenible, desenvolupament social i desenvolupament cultural ². La nostra aportació per a una reconceptualització del desenvolupament es sustenta en les següents bases teòrico-metodològiques:

- 5.2.1. Reconeixement del caràcter multidimensional i integral dels processos de desenvolupament i adopció d'una perspectiva transdisciplinar i holística.
- 5.2.2. Anàlisi crítica dels processos de desenvolupament.
- 5.2.3. Anàlisi crítica de les teories contemporànies del desenvolupament.
- 5.2.4. Comprensió del context històric de mundialització pel qual travessen la humanitat i els seus diferents pobles i cultures, i en el qual són possibles els canvis locals, regionals i globals.
- 5.2.5. Comprensió de les diferents estructures socioeconòmiques en les quals es promouen els canvis.
- 5.2.6. Formulació dels objectius de desenvolupament d'acord amb els criteris expressats per la població afectada i en els quals el desenvolupament es mesura per l'harmonització amb la societat i amb la naturalesa, a través de l'equitat i la participació (eixos bàsics del nou paradigma del desenvolupament humà).
- 5.2.7. Assumpció de la problemàtica del poder, donat el contingut polític dels processos de desenvolupament.

² Cf. *supra* apartats 3.1.1.1. i 3.2.

5.3. La relació teoria-investigació-aplicació

La dimensió teòrico-conceptual i la dimensió empírico-investigativa han d'avançar en un procés de constant interacció que permeti aprofundir teòricament i empírica en l'anàlisi del desenvolupament humà. La reconceptualització del desenvolupament ha de fonamentar-se empíricament i anar de la mà de la reelaboració dels indicadors emprats actualment i amb l'elaboració de nous indicadors, tots els quals seran contrastats empírico-comparativament. Però no només es tracta de salvar l'estèril separació entre teoria i investigació, sinó també d'evitar la fractura entre la teoria i la seva aplicació pràctica. Els informes sobre desenvolupament humà i els indicadors emprats són una eina operativa en els processos de presa de decisions per a la promoció del desenvolupament humà.

5.4. Els indicadors actuals

El primer objectiu de la nostra recerca aplicada és realitzar anualment un Informe sobre Desenvolupament Humà a Catalunya, a nivell comarcal, segons els criteris i indicadors actualitzats dels Informes sobre Desenvolupament Humà elaborats pel PNUD ³. Els indicadors que s'han d'emprar són els següents:

5.4.1. IDH (Índex de Desenvolupament Humà), calculat com a promig simple d'aquestes tres dimensions ⁴:

5.4.1.1. Longevitat: mesurada en funció de l'esperança de vida en néixer (EVN).

5.4.1.2. Nivell educacional (NE): mesurat en funció d'una combinació d'alfabetització d'adults (ponderació 2/3) i taxes de matriculació combinada primària, secundària i terciària (ponderació 1/3).

5.4.1.3. Nivell de vida: mesurat pel PIB real per càpita ajustat (paritat de poder adquisitiu en dòlars) (PPA).

5.4.2. IDG (Índex de Desenvolupament relatiu al Gènere), que no és més que el IDH ajustat respecte a la desigualtat de gènere per cadascuna de les tres dimensions del IDH ⁵:

5.4.2.1. EVN-G.

5.4.2.2. NE-G.

5.4.2.3. PPA-G.

5.4.3. IPG (Índex de Potenciació de Gènere), com a mesura de la potenciació relativa d'homes i dones en esferes d'activitat política i econòmica ⁶:

5.4.3.1. Participació percentual de dones i homes en tasques administratives i executives.

5.4.3.2. Participació percentual de dones i homes en ocupacions professionals i tècniques.

5.4.3.3. Participació percentual de dones i homes en escons parlamentaris.

5.4.4. IPH-2 (Índex de Pobresa Humana en els països industrialitzats), calculat a partir de les quatre dimensions següents ⁷:

³ Cf. *supra* apartats 3.1.2.1. i 3.2., i PNUD, **Informe sobre Desenvolupament Humà 1998**, Associació per a les NN.UU. a Espanya-Catalunya, Càtedra UNESCO UPC i centre UNESCO de Catalunya, Barcelona, 1998.

⁴ Per precisions tècniques, cf. PNUD, *op. cit.*, pàg. 107.

⁵ Per precisions tècniques, cf. PNUD, *ibid.*, pàg. 108.

⁶ Per precisions tècniques, cf. *ibid.*, pàg. 109.

⁷ Per precisions tècniques, cf. *ibid.*, pàg. 110.

- 5.4.4.1. Privació de longevitat: percentatge de la població que s'estima que no sobreviurà fins als 60 anys d'edat.
- 5.4.4.2. Privació de coneixements : taxa d'analfabetisme funcional ⁸.
- 5.4.4.3. Privació d'un nivell decent de vida : percentatge de persones que viuen per sota del límit de la pobresa d'ingrés (fixat en el 50% de la mitjana de l'ingrés personal disponible).
- 5.4.4.4. Exclusió: taxa d'atur de llarg termini (12 mesos o més) de la població en edat activa.

5.5. Elaboració de nous indicadors

El segon objectiu de la nostra investigació bàsica o fonamental consisteix a refinar els indicadors de desenvolupament humà emprats actualment i elaborar nous indicadors que responguin al nou marc teòric-conceptual; i el segon objectiu de la nostra investigació aplicada és complementar els Informes anuals sobre Desenvolupament Humà a Catalunya amb l'aplicació d'aquests nous indicadors ⁹.

La nostra recerca s'integra en les més importants iniciatives que s'estan portant a terme en aquest camp en el Sistema de Nacions Unides i, de forma especial, en la UNESCO, el PNUD i la Comissió sobre el Desenvolupament Sostenible de l'ONU ¹⁰. Per aquest motiu adaptarem la nostra metodologia als criteris d'aquesta Comissió tant com ens sigui possible. Això permetrà respondre a la sol·licitud de la Comissió de prosseguir una tasca d'anàlisi que permeti introduir millores en els indicadors i en els fulls de metodologia.

5.5.1. Fulls de metodologia:

Els fulls de metodologia inclouen la següent informació:

5.5.1.1. Indicador

- a) Nom
- b) Breu definició
- c) Unitat de mesura

5.5.1.2. Ubicació dins del marc

- a) Capítol del Programa 21
- b) Tipus d'indicador (impuls, estat, reacció)

5.5.1.3. Significació (pertinença per a l'adopció de polítiques)

- a) Finalitat
- b) Pertinença per al desenvolupament
- c) Relació amb d'altres indicadors
- d) Objectius
- e) Convenis i acords internacionals

5.5.1.4. Descripció de la metodologia i definicions en què es basa

- a) Definicions i conceptes bàsics
- b) Mètodes de medició

⁸ Basat en el nivell 1 d'alfabetització de prosa segons els resultats de l'Enquesta Internacional d'alfabetització d'adults de l'OCDE.

⁹ Cf. *supra* apartats 3.1.1.2., 3.1.2.2. i 3.2.

¹⁰ Cf. Comisión sobre el Desarrollo Sostenible, *Indicadores de Desarrollo Sostenible: Marco y Metodologías*, ONU, Nueva York, 1998; i UNESCO, *Informe Mundial de la Cultura 1998*, Centre UNESCO de Catalunya, Barcelona, 1998.

- c) L'indicador dins del marc d'impuls-estat-reacció
- d) Limitacions de l'indicador
- e) Altres possibles definicions

5.5.1.5. Avaluació de la disponibilitat de dades de fonts nacionals i internacionals

- a) Dades necessàries per a determinar l'indicador
- b) Disponibilitat de dades
- c) Fonts de dades

5.5.1.6. Organismes que intervénen en la determinació de l'indicador

5.5.1.7. Informació suplementària

5.5.2. Classificacions dels indicadors:

5.5.2.1. Per Capítols del Programa 21

5.5.2.2. En el marc impuls-estat-reacció

- 5.5.2.2.1. Indicadors d'impuls: representen activitats, pautes i processos humans que tenen repercussions per al desenvolupament.
- 5.5.2.2.2. Indicadors d'estat: indiquen l'estat del desenvolupament.
- 5.5.2.2.3. Indicadors de reacció: indiquen opcions de política i d'altres reaccions als canvis que es produeixen en l'estat del desenvolupament.

5.5.2.3. Per aspectes del desenvolupament

- 5.5.2.3.1. Indicadors dels aspectes culturals.
- 5.5.2.3.2. Indicadors dels aspectes socials.
- 5.5.2.3.3. Indicadors dels aspectes econòmics.
- 5.5.2.3.4. Indicadors dels aspectes ambientals.
- 5.5.2.3.5. Indicadors dels aspectes institucionals.

ANNEX 7

PROGRAMES DE LES ACTIVITATS CONGRESSUALS ORGANITZADES

UNIVERSITAT DE VIC

III Congrés sobre l'Amèrica Llatina

CEALC (Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina de Catalunya)

Acte d'inauguració

Dijous 3 de desembre de 1998, a les 10 del matí. Aula C-10

Taller 1

"Veus d'Amèrica"

Coordinadora, **Emma Martinell**, de la UB.

Dijous 3 de desembre de 1998, a 2/4 d'11 del matí. Aula C-10

Taller 2

"Medi Ambient i desenvolupament al Brasil"

Coordinador, **Eduardo Nunes**, de la Universidade do Estado da Bahia, Brasil.

Dijous 3 de desembre de 1998, a les 4 de la tarda. Aula F-6

Taller 3

"Desenvolupament humà a l'Amèrica Llatina"

Coordinador, **Joan Bou**, de la UV.

Divendres 4 de desembre de 1998, a les 10 del matí. Aula Magna

Taller 4

"Drets humans a l'Amèrica Llatina"

Coordinador, **Jacint Torrents**, de la UV.

Divendres 4 de desembre de 1998, a les 5 de la tarda. Aula F-6

Acte de clausura

Divendres 4 de desembre de 1998, a les 7 de la tarda. Aula F-6

Col·labora: Càtedra UNESCO "Desenvolupament Humà Sostenible: Equitat, Participació i Educació Intercultural" de la Universitat de Vic

III Congreso sobre América Latina

CEALC (Centro de Estudios de América Latina de Catalunya)

Días: 3 y 4 de diciembre de 1998

Lugar: Universidad de Vic (Barcelona). C. Sagrada Família, 7. 08500 Vic. Barcelona

Información: Tel. 93 886 12 22. Fax 93 889 10 63

E-mail's: joan.bou@uvic.es / paunero@skywalker.udg.es / jardi@trivium.gh.ub.es / rhidalgo@jet.es

JUEVES, 3 DE DICIEMBRE

Jornada de mañana

10,00 h. Acto de inauguración del III Congreso de CEALC a cargo de **Ricard Torrents**, rector de la UV. Igualmente, presidirán el acto, **Xavier Paunero**, presidente de CEALC y **Jordi de Cambra**, titular de la Cátedra UNESCO entre la Universitat de Vic y la Universidad de La Habana. (*Aula C-10*)

10,30 h. Exposición del primer taller: **VOCES DE AMÉRICA** (*Aula C-10*)

Temática: sociolingüística latinoamericana.

Coordinadora: Dra. **Emma Martinell Gifre** (UB-Filología).

Participantes:

1. **Fernando Polanco** (UB): «La entrada de indoamericanismos en español a partir de dos casos concretos: Motolinía y Reginaldo de Lizárraga».
2. **Dúnia Gras** (UB): «La transmisión de la lengua en los kibutz latinoamericanos».
3. **Emma Martinell** (UB): «Voces prehispanas en las lenguas de Europa».
4. **Javier Jimenez Blanco**: «La construcción metafórica en palabras americanas, como fenómeno sociolingüístico».
5. **Rafael Cala Carvajal** (UB). «Las cartas de emigrantes catalanes a Cuba durante el siglo XIX».
6. **Antonio Torres Torres**: «Lengua y literatura chicanas: el "Spanglish"».

12,00 h. Pausa-Café.

12,30 h. Continuación con las ponencias del primer Taller.

14,00 h. Debate sobre el Taller nº 1.

14,30 h. Pausa-Comida.

Jornada de Tarde

- 16,00 h. Exposición del segundo taller: **MEDIO AMBIENTE Y DESARROLLO REGIONAL EN BRASIL** (*Aula F-6*)
Temática: Brasil, análisis regional, medio ambiente.
Coordinador: Eduardo Nunes (UNEB-Universidade do Estado da Bahia)
Participantes:
1. **Eduardo Nunes:** «Región sur de Bahia: análisis del programa de desarrollo sostenible».
 2. **Maria Lucia Pires Menezes:** «Cidades de fronteira: nacionalidade, soberania e esquecimentos».
 3. **Hilda Braga:** «Impactos sócio-ambientais produzidos pelos resíduos sólidos urbanos na região metropolitana de Salvador».
 4. **Alcides Caldas:** «Procesos periurbanos en Petrolina - Juazeiro».
 5. **Benito Muñón:** «Nuevas estrategias de empleo: Algunos alcances a los casos».
- 19,00 h. Debate sobre el taller nº 2.
- 19,30 h. Final de la primera Jornada.

VIERNES, 4 DE DICIEMBRE

Jornada de mañana

- 10,00 h. Exposición del tercer taller: **DESARROLLO HUMANO EN AMÉRICA LATINA** (*Aula Magna*)
Temática: sociología, economía, cultura, educación, medio ambiente, política.
Coordinador: Dr. Joan Bou i Geli (UV-Facultad de Ciencias Jurídicas y Económicas)
Participantes:
1. **Héctor Hernández González-Pardo,** ministro consejero de la República de Cuba ante la oficina de Cuba en la UNESCO de París: «Economía y sociedad en América Latina».
 2. **Jordi de Cambra** (UV): «Reconceptualización del desarrollo: el desarrollo humano en América Latina y el Caribe».
 3. **Xavier Paunero Amigo** (UdG): «Integración económica en Centroamérica».
 4. **Gil Toll Deniel:** «Integración regional en el área del Caribe».
- 12,30 h. Debate sobre el Taller nº 3.
- 13,00 h. Pausa-café.

13,30 h. Relatoría de comunicaciones:

Coordinador: Dr. Xavier Paunero (UdG-Geografía Humana)

El Sur de Brasil y su transformación

Temática: Biogeografía, urbanismo, patrimonio natural.

Participantes:

1. Granell Pérez, M.C.; Pérez; Coelho, G. C.; Silva, M. da; Schmidt, Ch.; Holz, S. M.; Koch, S. (Unijuí, Brasil): «Estudio geográfico y botánico de fragmentos forestales en una cuenca del Planalto Gaucho, Rio Grande do Sul, Brasil».
2. R. Köhler (Unijuí, Brasil): «Avaliação de desempenho de espaços urbanos. Estudo de caso Ijuí/RS-Brasil».

Relatoría de comunicaciones:

Coordinador: Rodrigo Hidalgo (UB-Doctorando en Geografía Humana)

Guatemala: urbanismo y gestión

Temática: Ordenación del territorio en Guatemala.

1. Aurelio Cebrián Abellán (U. de Murcia): «Estructura urbana de Guatemala. El despegue de las ciudades secundarias».
- Políticas habitacionales en América Latina*
2. Rodrigo Hidalgo (Universidad Pontificia, Chile y Universidad de Barcelona): «Procesos urbanos y medio ambiente en Chile».

14,30 h. Pausa-Comida.

Jornada de Tarde

16,00 h. Continuación de la relatoría de comunicaciones pendientes:

17,00 h. Exposición del cuarto y último taller: DERECHOS HUMANOS EN AMÉRICA LATINA (Aula F-6)

Temática: derechos humanos, ciencia política, gobernabilidad.

Coordinador: Prof. Jacint Torrents (UV-Facultad de Educación)

Participantes:

1. A. Limana (Unijuí, Brasil): «O processo de descentralização política-administrativa no Brasil».
2. Xavier Paunero Amigo (UdG-Geografía): «Gobernabilidad y territorio centroamericano».
3. Jacint Torrents (UV-Facultad de Educación): «Juego de simulación de procesos educativos».

18,30 h. Mesa redonda final con los componentes de los Talleres.

19,00 h. Acto final-clausura del Congreso (Aula F-6).

19,30 h. Debate de los socios del Grupo CEALC.

UNIVERSITAT DE VIC

Conferències sobre Cuba

10:30 h.

“La situació de la dona cubana dels anys 90”

A càrrec de **Graciela González**, professora de la Universitat de l'Havana

11:00 h.

“L'emigració cubana dels anys 90”

A càrrec de **Lourdes de Urrutia**, professora de la Universitat de l'Havana

11:30 h.

“Canvis en l'estructura social cubana dels anys 90”

A càrrec de **Jordi de Cambra**, titular de la Càtedra UNESCO de la UV

12:00 h.

Descans.

12:15 h.

Debat.

Situació de la recerca sobre gènere a Cuba

de 2/4 de 6 a 2/4 de 8 de la tarda

Seminari de professors de les Universitats de Vic i de l'Havana

Dia: Dimarts, 15 de desembre de 1998

Lloc: Aula D-12 de la UV. Edifici D

Organitza: Càtedra UNESCO de la Universitat de Vic

Assumpte: Seminari Càtedra UNESCO per a professors

Data: Wed, 24 Feb 1999 16:25:19 +0100

Des de: "Càtedra UNESCO" <catedra_unesco@uvic.es>

A: tothom@uvic.es

Benvolguda/Benvolgut,

Ens posem en contacte amb tu per informar-te que el proper dimarts dia 2 de març a 2/4 de 5 de la tarda tindrà lloc, a l'aula D-5 del Campus Miramarges, el Seminari Càtedra UNESCO per a professors.

Els temes a tractar seran els següents:

- Presentacio dels professors Ernel González i Antonio Romero representants de la Càtedra UNESCO a la Universidad de La Habana.
- Exposicio de les línies de recerca de la Càtedra a la Universidad de La Habana.
- Debat sobre temes d'interés comú.

Agraïrem que ens confirmessis la teva assistència a l'extensió 306 (Delia Díez-Campus Miramarges) o bé a l'adreça electrònica de la Càtedra: catedra_unesco@uvic.es

UNIVERSITAT DE VIC

Cicle de conferències

«Cuba hoy»

Dilluns 8 de març de 1999

«Contextualización histórica y cambios políticos en la revolución cubana»

Conferència a càrrec de **Jordi de Cambra**,
titular de la Càtedra UNESCO.

«Reinserción de la economía cubana en la economía mundial»

Conferència a càrrec d'**Antonio Romero**,
coordinador d'economia de la Catedra UNESCO a La Habana.

«Reformas en la agricultura y participación social. Hacia un modelo cooperativo»

Conferència a càrrec d'**Ernel González**,
cap del projecte de la Càtedra UNESCO a La Habana.

Hora: a 2/4 de 5 de la tarda

Lloc: Aula Magna de la UV. Edifici C

Organitza: Càtedra UNESCO "Desenvolupament Humà Sostenible"
Universitat de Vic - Universidad de La Habana

Col·labora: Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques. Universitat de Vic

UNIVERSITAT DE VIC

Cicle de conferències

«Cuba hoy»

Dijous 11 de març de 1999

«Cambios en la estructura social cubana en la década de los 90»

Conferència a càrrec de **Jordi de Cambra**,
titular de la Càtedra UNESCO.

«Cooperativismo agrario y autogestión»

Conferència a càrrec d'**Ernel González**, cap del projecte de la
Càtedra UNESCO a La Habana.

«Transformación, evolución y perspectivas de la economía cubana»

Conferència a càrrec d'**Antonio Romero**,
coordinador d'economia de la Càtedra UNESCO a La Habana.

Hora: a 2/4 de 10 del matí

Lloc: Aula Magna de la UV. Edifici C

Organitza: Càtedra UNESCO "Desenvolupament Humà Sostenible"
Universitat de Vic - Universidad de La Habana

Col·labora: Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques. Universitat de Vic

UNIVERSITAT DE VIC

Conferència

“Las relaciones laborales en Cuba (1959-1998)”

A càrrec d'**Euclides Catà**,
director del Departament de Sociologia
de la Universitat de l'Havana.

Dia: Dijous, 15 d'abril de 1999

Hora: a les 9 del matí

Lloc: Edifici F. Aula 11.

Organitzen: Càtedra UNESCO Universitat de Vic - Universidad de La
Habana *Desenvolupament Humà Sostenible*.
Dept. de Dret. Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques

I Congrés

«Desenvolupament

Humà»

Vic, 19, 20 i 21 de maig de 1999

Aula Magna de la Universitat de Vic
Campus de Miramarges. Edifici C
C. Sagrada Família, 7
08500 Vic
Tel. 93 886 12 22
Fax 93 889 10 63
catedra_unesco@uvic.es

Aquest Congrés vol ser un fòrum de discussió i debat per a analitzar, des d'una perspectiva transdisciplinària, les idees que emanen del concepte de Desenvolupament Humà. Es tracta d'examinar un nou paradigma que situï l'ésser humà al centre del desenvolupament, consideri el creixement econòmic com un mitjà i no com un fi, projecti les oportunitats de vida de les generacions actuals i futures i respecti els sistemes naturals, dels quals depenen els éssers vius.

DIMECRES 19 DE MAIG

Tarda

Sessió inaugural

17:00-17:15

Obertura a càrrec de **Ricard Torrents**, rector de la Universitat de Vic (UV), del **Dr. John Celecia**, assessor en Ciències Ambientals i exespecialista de la UNESCO, i del **Dr. Jordi de Cambra**, responsable de la Càtedra UNESCO UV - Universidad de La Habana (UH) «Desenvolupament Humà Sostenible: Equitat, Participació i Educació Intercultural».

CONFERÈNCIES INAUGURALS

Moderador: **Dr. Joan Bou**, cap de projecte de la Càtedra UNESCO a la UV.

17:20

Desenvolupament humà: Reconceptualització i alternativa per al desenvolupament

Dr. Jordi de Cambra, responsable de la Càtedra UNESCO UV - UH.

18:00

Desenvolupament humà en el context de la globalització

Dr. Benjamí Bastida, catedràtic de Política Econòmica de la Universitat de Barcelona.

18:40

Desarrollo sostenible: Uso, abuso y oportunismo del concepto y necesidad urgente de reglas de juego

Dr. John Celecia, assessor en Ciències Ambientals i exespecialista de la UNESCO.

19:20

Debat

DIJOUS 20 DE MAIG

Matí

Àmbit Temàtic: ECONOMIA I SOCIETAT

Moderador: **Dr. Jordi de Cambra**, responsable de la Càtedra UNESCO UV - UH.

10:00

Mundialización: dos enfoques

Dr. Jose María Vidal, catedràtic d'Economia Mundial de la Universitat de Barcelona.

10:20

Mundialización y dualización de las estructuras sociales

Dr. Tomás García, professor titular de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

10:40

¿Avanza América Latina por la senda del desarrollo humano?

Dra. Oneida Álvarez, investigadora del Centro de Investigaciones de la Economía Internacional (CIEI) de la UH.

10:55

Política econòmica per a propiciar el desenvolupament humà

Dr. Joan Bou, cap de Projecte de la Càtedra UNESCO a la UV.

11:10

Sistemas productivos locales y desarrollo humano en América Latina

Dr. Xavier Paunero, professor titular de Geografia de la Universitat de Girona.

11:25

Noves perspectives sobre l'objecte material de la comptabilitat

Dr. Joaquim Rabaseda, professor titular del Dept. d'Empresa de la Universitat de Girona, i **Montserrat Pato**, becària del Dept. d'Empresa.

11:40

Debat

11:55

Cafè

Matí

Taller: GÈNERE

Moderadora: **Dra. Martha Tennent**, degana de la Facultat Ciències Humanes, Traducció i Documentació de la UV.

12:05

Classe social, gènere i salut.

Tres conceptes clau per a l'anàlisi de les desigualtats en les societats actuals

Dra. Cristina Sánchez, professora Titular de Sociologia de la Universitat de Girona.

12:25

Mujer y salud reproductiva en Cuba

Msc. Reina Fleitas Ruíz, professora de Sociologia de la UH.

12:45

Intercanvis culturals i perifèries

Dra. Neus Carbonell, professora de la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació de la UV.

13:00

Gènere i maternitat: l'obra de Caterina Albert/Víctor Català

Francesca Bartrina, professora de la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació de la UV.

13:15

Un cos propi? Una veu pròpia?

La transformació del gènere a l'escena

Dra. Eva Espasa, professora de la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació de la UV.

13:30

**Esriptores/traductores culturals:
lenguatge de frontera**

Dra. Pilar Godayol, professora de la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació de la UV.

13:45

Debat.

Tarda

Àmbit Temàtic:

PARTICIPACIÓ I COOPERACIÓ NORD-SUD

Moderador: **Dr. Vladimir Zaiats**, professor de l'Escola Politècnica Superior de la UV.

16:00

Filosofia, democràcia i civilització occidental

Albert Espona, llicenciat en filosofia i periodista.

16:20

El consens com a instrument polític per al desenvolupament humà.

Les transicions a la democràcia a Espanya i Amèrica Llatina

Josep Maria Reniu, professor de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la UV.

16:40

Cooperativismo rural y participación social

Ms. Ernel González, jefe de Proyecto de la Cátedra UNESCO de la UH.

17:00

Evolució d'un projecte de cooperació sanitària al tercer món

Montserrat Vall, professora de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la UV, i **Raimon Rovira**, de l'Hospital General de Vic.

17:20

El reconeixement dels límits, pas previ per a poder definir un desenvolupament sostenible i no enganyar-se en l'intent

Andreu Junoy, interessat en temes socials.

17:40

Debat

18:00

Cafè

Àmbit Temàtic:**SALUT I QUALITAT DE VIDA**

Moderador: **Àngel Torres**, professor de Farmacologia de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la UV.

18:10

Presentació a càrrec del moderador.

18:20

Barreres arquitectòniques i qualitat de vida

David Gutiérrez i **Sònia Martínez**, estudiants de Fisioteràpia de la UV.

18:35

Descàrregues familiars:

Ajudes al cuidador principal

M. Àngels Anglada, Neus Farré i Roser Prat, infermeres de la Fundació Hospital de Sant Jaume de Manlleu.

18:50

Estudi sociosanitari de la gent gran a Roda de Ter. Un model d'estudi d'una comunitat

Joan Carles Cases, Núria Bach, Dolors Coltell, et al. Grup multidisciplinar constituït per professionals de la Universitat de Vic, de l'Ajuntament de Roda de Ter i del Centre d'Assistència Primària de Roda de Ter.

19:05

Activitat física per a la gent gran.

És una eina per a millorar la qualitat de vida?

Agustí Comella, Francesc Marín i Lluïsa Barranco, de l'Institut Municipal d'Esports de l'Ajuntament de Vic.

19:20

Pot l'atenció farmacèutica millorar la qualitat de vida?

Josep Salvans, Àngel Torres i Maria Vila, farmacèutics comunitaris.

19:35

Debat i conclusions.

Matí

Àmbit Temàtic: SOSTENIBILITAT

Moderador: **Dr. Joan Saldaña**, professor del Departament de Matemàtica i Informàtica de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la UV.

10:00

L'experiència de la Càtedra UNESCO «Tecnologia, Desenvolupament Sostenible, Desequilibris i Canvi Global»

Dr. Josep Xercavins, coordinador de la Càtedra UNESCO, Universitat Politècnica de Catalunya.

10:25

El concepte de desenvolupament sostenible i les seves implicacions per als deltes

Dr. Carles Ibàñez, director del projecte LIFE de SEO/BirdLife en el Delta de l'Ebre.

10:50

Debat

11:15

Cafè

Taller: MEDI AMBIENT I SOSTENIBILITAT

Moderador: **Dr. Josep Maria Serrat**, professor de Ciència i Tecnologia dels Aliments de l'Escola Politècnica Superior de la UV.

11:30

Avaluació de la qualitat del sòl per a un ús sostenible: Indicadors de l'activitat i diversitat microbiològica

Ester Vinyeta, professora de la UV, **Dra. Maria Gispert**, professora de la Universitat de Girona, i **Dr. Roberto Pini**, professor de l'Institut per la Química del Terreno, CNR-Pisa.

11:50

Contaminació accidental per metalls pesants a la conca del riu Guadiamar (Aznaïcollar)

Dr. José Fermín López-Sánchez, professor de Química Analítica de la Facultat de Química de la Universitat de Barcelona.

12:10

Els fems i purins ramaders a Osona: Problemàtica i solucions

Josep Turet i Enric Vilalta, del Servei d'Assaig i Recerca Tecnològica de la UV.

12:30

Incidències del desenvolupament humà en el medi atmosfèric

Dra. Consol Blanch, professora de l'Escola Politècnica Superior de la UV.

12:50

La radioactivitat en el medi que ens envolta

Dra. Montserrat Llauredó, professora de Química Analítica de la Facultat de Química de la Universitat de Barcelona.

13:10

Debat i conclusions.

Tarda

Àmbit Temàtic:

DIVERSITAT CULTURAL I EDUCACIÓ INTERCULTURAL

Moderadora: **Dra. Isabel Carrillo**, cap del Dept. de Ciències de l'Educació de la UV.

16:00

Taula rodona:

Educació i currículum intercultural

Ponents:

Dr. Xavier Besalú, professor de la Universitat de Girona.

Dr. Antoni Tort, degà de la Facultat d'Educació de la UV.

Jaume Carbonell, director de la revista «Cuadernos de pedagogía» i professor de la Facultat d'Educació de la UV.

Ramon Sitjà, professor de la Facultat d'Educació de la UV.

Josep Roqué, responsable del Projecte d'Educació Compensatòria de l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic de Vic.

M. Teresa Feu, mestra del CEIP la Monjoia de Sant Bartomeu del Grau i professora de la Facultat d'Educació de la UV.

17:00

Debat

17:20

Cafè

17:30

El captiveri de l'home universal

Miquel Vila, advocat i membre de Juristes sense Fronteres.

17:45

Conflictos y cambios de identidad religiosa en Cuba. Interpretaciones en el contexto de la crisis de los 90

Alain Basail Rodríguez, professor de Sociologia de la Cultura de la UH.

18:05

Les desigualtats ètniques i la formació dels espais locals

Dr. Xavier Rambla, professor de la Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de la UV.

18:25

Debat.

18:45

CLOENDA a càrrec del **Dr. Joan Bou**, del **Ms. Ernel González**, i del **Dr. Jordi de Cambra**.

Durant la celebració del Congrés tindrà lloc una

EXPOSICIÓ BIBLIOGRÀFICA

sobre aspectes del **Desenvolupament Humà**

Coordina: **Anna Andreu** (Biblioteca de la UV) i **Carlota Torrents** (Eumo Editorial)

Col·labora: Institut Català de la Mediterrània d'Estudis i Cooperació

COMITÈ ORGANITZADOR:

Anna Andreu	Biblioteca
Joan Bou	Càtedra UNESCO
Jordi de Cambra	Càtedra UNESCO
Isabel Carrillo	Facultat d'Educació
Sebastià Canamasas	Escola Universitària de Ciències de la Salut
Joan Carles Casas	Escola Universitària de Ciències de la Salut
Lluís Ferrer	Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques
Jesús López	Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques
Sergi Massana	Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques
Josep M. Reniu	Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques
Joan Saldaña	Facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques
Josep M. Serrat	Escola Politècnica Superior
Àngel Torres	Escola Universitària de Ciències de la Salut
Vladimir Zaiats	Escola Politècnica Superior

Col·labora:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
**Comissionat per a Universitats
i Recerca**

CONFERENCIA INTERNACIONAL

SOCIOLOGÍA, DESARROLLO HUMANO Y SOCIEDAD:
BALANCE DE FIN DE SIGLO.
7, 8 y 9 de julio de 1999

UNIVERSIDAD DE LA HABANA
DEPARTAMENTO DE SOCIOLOGÍA

AUSPICIADO POR:

Departamento de Sociología
Universidad de la Habana

UNIVERSIDAD DE LA HABANA

Cátedra UNESCO
*Desarrollo Humano Sostenible:
Equidad, Participación y Educación Intercultural*
Universidad de Vic-Universidad de la Habana

UNIVERSITAT DE VIC

SOCIOLOGÍA, DESARROLLO HUMANO Y SOCIEDAD:

Departamento de Sociología
QUIT
Universidad Autónoma de Barcelona

Universitat Autònoma de Barcelona

BALANCE DE FIN DE SIGLO

7, 8 y 9 de julio de 1999

Programa

MESA REDONDA: Investigación y Atención a la Violencia Doméstica
Una visión transdisciplinaria de la violencia doméstica en ex-sancionadas por delitos de lesiones.
 Caridad Navarrete Calderón. Fiscalía General de la República de Cuba.
Violencia doméstica en las relaciones de pareja. Un estudio de caso.
 Clotilde Proveyer. Departamento de Sociología. U.H.
Programa educativo para la prevención de la violencia desde la no violencia.
 Iliana Artilles. CENESEX. Cuba
 Experiencias de Trabajo del Grupo Nacional de Prevención contra la Violencia.
 Celia Berges. FMC. Cuba.

COMISIÓN Nº 10 Política Social y Trabajo Social

Programas y Proyectos Sectoriales en Trabajo Social
 Coordinador(a): Ma. del Carmen Caño
 Horario: 1:30 - 3:30 Aula 1

El trabajo Social desde la Organización de Mujeres Cubanas.
 Celia Berger. Dirección Nacional de la FMC.

Desarrollo y perspectivas del trabajo social en la atención primaria de salud.
 Odalis González. Presidenta de la Sociedad Cubana de Trabajadores Sociales de la Salud.

Enfoque geográfico del adulto mayor en Cuba en el ejemplo del municipio Plaza de la Revolución.
 Enrique Rodríguez, Loeches Diez, Ada Suárez. Instituto de Geografía Tropical. Cuba.

Envejecimiento y trabajo social.

Femlin Nivaldo V. Lainza, Teresa Seco Mata. CITED. Cuba

La prevención y el control del tabaquismo. Reflexiones desde el trabajo social.
 Nancy Real. Centro para el Control y Prevención del Tabaquismo.
 Aurora Vázquez. Departamento de Sociología. U.H.

Programa de Intervención para atenuar manifestaciones de violencia en una comunidad pedagógica.

Mirtha García Leyva. ISP Enrique J. Varona. Cuba

Los estudiantes universitarios como trabajadores sociales en la comunidad.
 Josefina Vilarín. Departamento de sociología. U.H.

MIÉRCOLES 7 de julio

Tarde

MESA REDONDA: La Formación del Sociólogo

Moderador: Euclides Catá Guillarte
 Horario: 1:30-3:00 Aula 1

La formación del sociólogo en la UAB: perfiles curriculares y salidas profesionales.

Andreu Lope. Director Departamento de Sociología. UAB.

La carrera de Sociología en la Universidad de la Habana.
 Euclides Catá. Departamento de Sociología. U.H.

Sociología en el estado español: ¿generalismo o especialización?
 Jose Maria Uribe.

¿Cómo enseñar Sociología?

Horacio Henriques. University of Toronto. Canadá.

COMISIÓN Nº 2 Epistemología, Metodología y Teoría Social.

Coordinador(a): Alain Basail Rodríguez
 Horario: 3:15 - 5:30 Aula 1

Los discursos sociales y la referencia.

Hugo Daniel Aguilar. Universidad Nacional Río Cuarto. Argentina.

El giro literario como giro metodológico en Sociología.

Emilio Ichikawa Morín. Biblioteca Nacional José Martí. Cuba.

El desafío del nuevo milenio: facilitar la comprensión y acción. Una propuesta humanista.

Tomás Lae Peñas Vallejo. Universidad Nacional de San Juan. Argentina.

Historia y Sociología: el problema del cambio cultural.

Alain Basail Rodríguez. Departamento de Sociología. Universidad de la Habana

Construccionismo Social: núcleo de inteligibilidad en las ciencias sociales y humanas. Reflexividad y explicación metodológica.

Ramfis Ayús Reyes, Rogelio Mendoza Molina. Colegio de la Frontera Sur, Tabasco. México.

COMISIÓN Nº 1 Globalización y Desarrollo Humano

Coordinador(a): Antonio Romero Gómez
 Horario: 1:30 - 5:00 Aula 2

La mundialización una fase superior del imperialismo.

Joan Bou Geli. Cátedra UNESCO. Univ. de Vic-Univ. de la Habana.
 Jordi Aulet Bertollín.

COMISIÓN Nº 10 Política Social y Trabajo Social

Trabajo Social: escuelas, historia y formación.

Coordinador(a): Clotilde Proveyer

Horario: 9:30 - 12:00 Anfiteatro M.Sanguily

Intervención Especial:

Reflexiones sobre la trayectoria del trabajo social en Cuba.

Nisia Agüero. Directora del Teatro Nacional de Cuba.

La escuela de Servicio Social en Cuba: una aproximación histórica.

Yamile Córdoba, Miriam Ruiz. Archivo Nacional de Cuba

La profesión del trabajo social en Cuba.

Karelita Barreras. CIPS

PANEL: La formación y el perfil del trabajador social.

Trabajo Social y Ética Profesional.

Ma. Teresa Fuentes. Universidad Ramón Llull. Barcelona.

Perfiles profesionales y nuevas necesidades de formación de los trabajadores sociales.

Rosa Ma. Plana. Universidad Ramón Llull. Barcelona.

El Trabajo Social en equipos multidisciplinarios.

Montserrat Feu. Universidad Ramón Llull. Barcelona.

Experiencias en la implementación de los estudios universitarios de Trabajo Social. Curso 1998-1999

Clotilde Proveyer, Aurora Vázquez. Departamento de Sociología. U.H.

COMISIÓN Nº 11 Desarrollo Urbano y Comunitario

Coordinador(a): Aymara Hernández

Horario: 9:30 - 12:00 Aula 6

Notas para un debate acerca de las ciudades que hemos construido.

Roberto Dávalos Domínguez. Departamento de Sociología. U.H.

Las ciudades en el planeamiento nacional.

Emigdia Bermúdez Mulet, Ania Mirabal Patterson. IPF. Cuba.

El planeamiento local, centrado en los aspectos físico-ambientales como base para el trabajo del arquitecto en la comunidad. Principios para su implementación.

Ernesto Pereira Gómez. UCLV. Cuba.

Diferenciación socioresidencial en Ciudad de la Habana. Apuntes para su estudio.

René A. González Rego. Facultad de Geografía. U.H.

Empleo, movimientos pendulares, distribución de la población, elementos para interpretar la estructura funcional de Ciudad de la Habana.

Frank Léslegas. IPF. Cuba.

Jóvenes, valores y televisión: aristas de un debate.

Rosa Teresa Rodríguez, Leidy González, Naydi Sabio. CESJ. Cuba.

La opinión pública: criterios desde la experiencia cubana.

Zuleica Romay Guerra. CESPO. Cuba.

Globalización, neocolonialismo y comunicación social.

Tomás Vázquez Betancourt. Departamento de Sociología. U.H.

COMISIÓN Nº 6 Género, Equidad, Participación y Desarrollo

Coordinador(a): Graciela González Olmedo

Horario: 1:30 - 5:00 Aula 6

MESA REDONDA: Participación Económica Femenina.

Necesidades y valores nuevos en la identidad femenina de género en Cuba.

Martha Nuñez. Departamento de Sociología. U.H.

Mujer y Empleo en España.

María Jose Frau

Experiencias de participación popular femenina en el Centro Histórico.

Martha Oneida Pérez Cortés, Azalia Arias González. Plan Maestro de Revitalización de la Habana Vieja. Oficina del Historiador. Cuba.

Género y producción: mujeres porcicultoras en México. Una experiencia en Tabasco.

Esperanza Tuñón Pablos, Ma. Luisa Martínez, Rosario Sánchez Angulo. Universidad Autónoma de Tabasco, México.

Identidad Femenina de mujeres dirigentes en empresas industriales. Un estudio de caso.

Graciela González Olmedo

COMISIÓN Nº 8 Desarrollo Rural, Sostenibilidad y Agroecología.

Coordinador(a): Niurka Pérez Rojas

Horario: 3:15 - 5:30 Aula 4

Lo social en lo ambiental: un desafío para abordar la planificación del desarrollo.

María Griselda Henríquez. Universidad de San Juan. Argentina.

A Sustentabilidade do desenvolvimento no Brasil.

Maristela Simoes do Carmo. UNESP. Brasil.

Los campesinos paraguayos: una historia viva de demandas en "una tierra con hombres sin tierras".

Liliana Formento. Universidad Nacional de Río Cuarto. Argentina.

Campesinos, cooperativistas, cambios estructurales de 1959 a 1995.

Carmen Ma. Díaz García. Instituto de Historia.

Cultura y automedicación. Conceptos para el estudio de una relación compleja.

Lauro Hernández, Mirella Rosas Haro, Hilario Anguiano Luna, José Luis Cisneros. UAM. México.

Significación de las creencias y prácticas religiosas en la actualidad cubana. Su relación con los cambios sociales.

Ana Celia Pereira, Ofelia Pérez Cruz. CIPS. Cuba.

El Adagio del 2000.

José Luis Cisneros, Hilario Anguiano Luna. UAM. México.

Globalización cultural e identidad en las sociedades complejas: el caso Vasco.
Benjamín Tejerina. Universidad del País Vasco.

COMISIÓN Nº 5 Nuevas tecnologías, Comunicación y Sociedad

Coordinador(a): Alivia Uribe Tabimba

Horario: 9:30 - 11:15 Aula Catedrala UNESCO. CEPES

La dependencia informativa: un estudio de casos en la audiencia rural.
Ariadna Cantú. Universidad Nacional de Río Cuarto. Argentina.

Impacto de las nuevas tecnologías: una visión desde el periódico Juventud Rebelde.

Sosa Cotarelo Prieto, Lourdes Fernández Recio. Periódico Juventud Rebelde. Cuba.

Multimedia y su importancia en la sociedad.

Ililana Alfonso. CEPES. Cuba

La teoría en Foco. Nuevas discusiones sobre el difusionismo tecnológico.
Gustavo Cimadevilla. Universidad Nacional de Río Cuarto. Argentina.

CONFERENCIA

Horario: 11:30 - 12:30

Comunicación Social y Nuevas Tecnologías.
Enrique González Manet

COMISIÓN Nº 7 Relaciones Laborales, Trabajo y Desarrollo

Horario: 9:30 - 12:00 Aula 3

PANEL: Movimiento Cooperativo y Medio Ambiente.

Coordinador(a): José Luis Nicolau

Rafael Gaudiza Simó. FVECTA. España.

Los discursos sobre el riesgo y medio ambiente en el conflicto en torno a la gestión de residuos en España.

Enrique Larana. Departamento de Sociología III. Universidad Complutense de Madrid.

La Sociología socioambiental en Cuba.

Lidia Nuñez. CIPS. Cuba

COMISIÓN Nº 11 Desarrollo Urbano y Comunitario

Coordinador(a): Cecilia Linares Fleites/Roberto Dávalos Domínguez
Horario: 1:30 - 5:00 Aula 5

Cuba en los 90s. La descentralización como alternativa a la crisis.
Aymara Hernández. Departamento de Sociología. U.H.

Estado democrático, ciudadanía activa y participación.

Maria Asunción Pujol, Rosa Romeu. Diputación de Barcelona.

Desarrollo comunitario: ¿de qué participación estamos hablando?
Yamile Deriche Redondo. Centro de Superación de la Cultura. Cuba.

Desarrollo comunitario urbano y participación popular. Algunas consideraciones necesarias.

Lourdes Pérez Montalvo. GECAM. Cuba

Contribución a la nueva estrategia de desarrollo local urbano. El caso de un Consejo Popular en Ciudad Habana.

Marlen Palet Rabaza.

La actividad por cuenta propia, un reto para los planificadores de la ciudad.
Héctor Arranz González. IPF. Cuba.

COMISIÓN Nº 14 Universidad y Sociedad: una visión desde los estudiantes.

Coordinador(a): Maria Ofelia Rodríguez/Zener Caro

Horario: 1:30 - 5:00 Salón de los Mártires. Edificio Física Antigua.

La complejidad como propuesta de fin de siglo.

Juan Fernando Pérez Gómez. Estudiante de Antropología. Universidad de Antioquia.

Una aproximación sociológica al concepto de cambio social en José Carlos Mariátegui.

Dania Flores Muñoz. Estudiante de Sociología. U.H.

Multicultura como fundamento para la elaboración de una psicología latinoamericana.

Paula Andrea Tamayo. Estudiante de Psicología. Universidad de Buenaventura.

Wilman Fernando Hoyos. Estudiante de Psicología. Universidad de Antioquia.

La perspectiva sociológica en la obra de Fernando Ortiz: aporte necesario para una Sociología de la Sociología Cubana.

Judith Salermo Izquierdo. Estudiante de Sociología. U.H.

Ambiente Urbano. Marco para realizar la gestión comunitaria.

Nancy Pérez Rodríguez. Facultad de Geografía. U.H.

Impacto de la rehabilitación del patrimonio edificado en los jóvenes del Centro Histórico de la Ciudad de la Habana. Realidades y utopías.

Nivia Marina Brismat. Oficina del Historiador de la Ciudad. Cuba.

Trabajo comunitario desde la cultura: un acercamiento a lo local con una mirada general.

Marlen Pérez Viera, Isabel Ramos Feijoo, Ana V. Piorno Montes de Oca. Centro Provincial de Superación para la Cultura. Cuba.

PANEL: Trabajo Social en la Comunidad. Experiencias

Coordinador(a): Aurora Vázquez

Horario: 11:00 - 12:00

Una Comunidad que se descubre y se transforma: "Las Conejeras de San Agustín".

Lourdes Serau. Promotora Cultural. Grupo Integral de Desarrollo de la Capital.

Van Van del Salado: escenario de estudio y trabajo social en la comunidad.

Liliana Gómez, Lorella Aguilera, Tamara Caballero. Universidad de Oriente. Cuba.

Javier Ferrer. Universidad de Alicante. España.

Vídeo: Gestores del Cambio.

COMISIÓN Nº 14 Universidad y Sociedad: una visión desde los estudiantes.

Coordinadora: María Ofelia Rodríguez/Zener Caro

Horario: 9:30 - 12:00 Salón de los Mártires

Nuevos enfoques de la perspectiva metodológica cualitativa: la entrevista a profundidad.

Addiel Pérez, Abel Cao. Estudiantes de Sociología. U.H.

Vida Cotidiana, el son y la música. Fundamentos teóricos e históricos.

Sayuris Paneque Ricardo. Estudiante de Sociología. U.H.

Transporte urbano como problema de urbanización en Villahermosa.

Ricardo Zapata Santos. Estudiante de Sociología. UJAT.

El proceso de adaptación de los migrantes en la Colonia Gaviotas Sur.

Riquelmen Ofia Hernández Herrera, José Manuel Sánchez Moreno. Estudiantes de Sociología. UJAT.

Fundamentos Teóricos e históricos sobre la licencia juvenil a una forma de organización de la producción agropecuaria: UBPC.

Oscar E. Avalos Boitel. Estudiante de Sociología. U.H.

Papel de los grupos de presión en la política federal de los EE.UU. (1993-1996).

Zener Caro. Estudiante de Sociología. U.H.

COMISIÓN Nº 3 Identidad Cultural, Cultura y Diversidad

Coordinador(a): Esther Suárez Durán

Horario: 9:30 - 12:00 Aula 3

La ausencia de una cultura caribeña.

Anton Allahar. University of Western Ontario. Canadá.

Civismo y cubanía: Con todos y para el bien de todos.

Teresa Díaz Canal. Departamento de Filosofía. U.H.

"Allí la bestia no es domada": el indiano y el otro en el teatro de Santiago Rusiñol.

Eva Espasa. Universidad de Vic. España.

Los escenarios del poder.

Esther Suárez Durán. Centro Nacional de Investigación de las Artes Escénicas. Cuba.

Intelectuales inorgánicos: desorden, agencia y los márgenes de la cultura.

Neus Carbonell. Universidad de Vic. España.

COMISIÓN Nº 4 Educación Intercultural y Familia

Coordinador(a): Lourdes de Urrutia Barroso

Horario: 9:30 - 12:00 Aula 4

Identidad y Universidad en tiempos de posmodernidad: entre el ser y el no ser.

María Goldberg, Ma. Griselda Henríquez, Hilda Mabel Guevara. Universidad de San Juan. Argentina.

La Universidad desde los jóvenes: la encrucijada de optar.

Hilda Mabel Guevara, Ma. Griselda Henríquez, María Goldberg. Universidad de San Juan. Argentina.

Análisis de las necesidades en la enseñanza universitaria de Matemáticas: nuevas aportaciones desde la perspectiva del desarrollo humano.

R. Monterde Díaz, C. Ralabug Torno. Universidad Politécnica de Valencia

La integración escolar en la sociedad actual.

Trinitat Gregori Monzó. Universidad de Valencia.

Alcance y vigencia del legado cordobés. Viabilidad de una Universidad Reformista en Latinoamérica.

Ricardo Romero. Universidad de Buenos Aires. Argentina.

Para la vida en la escuela "Oscar Lucero". Una estrategia para acercar la escuela a la familia y a la comunidad.

Daniel Mesa Soler. Director Escuela Oscar Lucero. Habana Vieja. Cuba.

ANNEX 8

PROGRAMES DE LES ACTIVITATS CONGRESSUALS EXTERNES

CONFERÈNCIA — COL·LOQUI:

REFLEXIONS AL VOLTANT DE LA IMMIGRACIÓ

Ponents:

— **JOAN BERNEY ALBERTÍ**, Sociòleg i director de GES (Gabinet d'Estudis Socials): «Dimensió socioeconòmica de la immigració».

— **JORDI DE CAMBRA I BASSOLS**, Doctor en Sociologia i economista, titular de la Càtedra UNESCO de Sociologia: «Diversitat cultural: migracions i relacions interculturals».

— **JOAN COLOMER**, Secretari de l'associació GRAMC. Professor de l'escola d'adults de Salt, i Coautor del llibre titulat "*Nbita tamola, història d'un viatge*": «Problemàtica de la immigració a Catalunya».

LLOC: Sala de Plens de la Casa de la Vila.
(Edifici de Caixa Laietana).

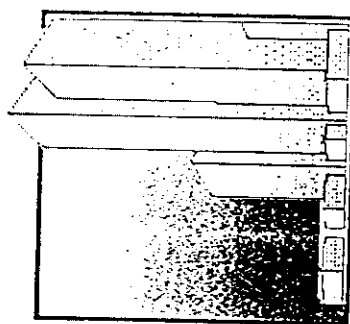
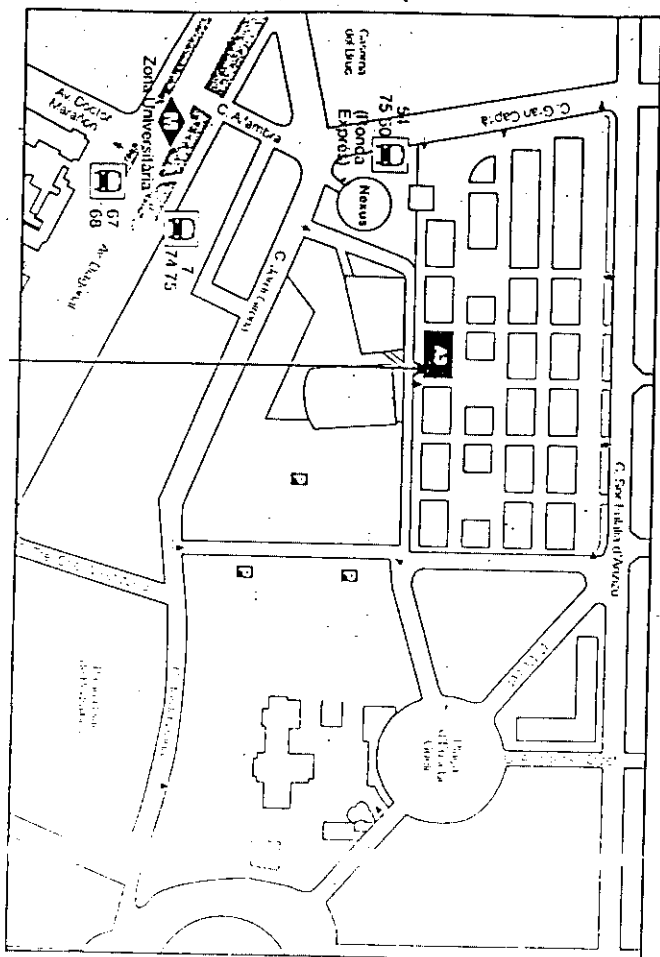
DIA: Divendres, 13 de novembre de 1998.

HORA: 20'30 h. (Serà retransmès per Ràdio Tordera).

Organitza: Assemblea Local dels GRAMC a Tordera.

Col·labora: Regidoria de Benestar Social.

HI HAURÀ PISCOLABIS... !!

Presentació del

Informe sobre el desenvolupament humà

1998

Models de consum i desenvolupament humà

CATALONIA
UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA

Centre d'Estudis de Catalunya

Associació per a les Teràpies Unides, Catalunya

Programa
Intervindran

Acte inaugural:

Sr. Fèlix Martí, director del Centre UNESCO de Catalunya.
Sr. Carlos Spottorno, secretari general de la Comissió espanyola de cooperació amb la UNESCO.
Sr. Janusz Symonides, director de la Divisió de drets humans, democràcia i pau de la UNESCO.
Hble. Sr. Xavier Trias, conseller de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.

Primera sessió:

Sr. Janusz Symonides, director de la Divisió de drets humans, democràcia i pau de la UNESCO.
Sr. Michael van Walt, del Peace Action Council.
Sr. José Ramos Horta, premi Nobel de la Pau 1996.

Generalitat de Catalunya

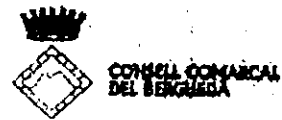
El conseller de la Presidència

es complau a convidar-vos

a l'acte inaugural i primera sessió del Seminari UNESCO sobre "L'aplicació del dret a l'autodeterminació com a contribució per a la prevenció de conflictes", que tindrà lloc al Palau de la Generalitat, diumenge 22 de novembre, a dos quarts de deu del matí.

Sr. Jordi de Cambra

Barcelona, novembre de 1998

IMPLICACIONS PRÀCTIQUES DE LA INTRODUCCIÓ DE L'EURO EN LES ADMINISTRACIONS LOCALS

Dirigida a: Secretaris, interventors, alcaldes, regidors i personal tècnic de les corporacions locals de la comarca.

Lloc: Consell Comarcal del Berguedà. c/Barcelona, 49. BERGA

Data: Dimarts, 1 de desembre de 1998.

PRESENTACIÓ DE LA JORNADA

L'1 de gener de 1999, l'euro esdevindrà oficialment la moneda dels estats membres de la UE. És en aquest context que les administracions locals es troben enfrontades a una doble exigència: la de donar resposta a les demandes d'informació del ciutadà, atès que normalment constitueixen el seu primer contacte amb l'Administració, i la de realitzar una correcta adaptació de la seva pròpia gestió interna.

És, doncs, per facilitar en el seu conjunt aquest procés de transició per part de les administracions locals de la comarca que té lloc aquesta jornada formativa, amb els següents continguts:

PROGRAMA DE LA JORNADA

17'00 h. **Presentació de la Jornada.**

17'15 h. **El procés d'introducció de l'euro, a càrrec del Sr. Joan Bou, cap de projecte de la càtedra UNESCO de la Universitat de Vic.**

- a) Status jurídic.
- b) El Pla de transició a l'Euro.

18'00 h. **Implicacions pràctiques de la introducció de l'euro a les administracions locals, a càrrec del Sr. Jordi Salvador, interventor de l'Ajuntament d'Olot.**

- a) Comunicació i recursos humans.
- b) Implicacions jurídiques.
- c) El passiu financer.
- d) La gestió tributària i d'ingressos.
- e) La gestió pressupostària i comptable. Cobraments i pagaments.
- c) Altres implicacions.

20'00 h. **Cloenda.**

Amb la col·laboració de:

COMISSIÓ EUROPEA

Patronat Català Pro Europa

ASSOCIACIÓ CATALANA
DE MUNICIPIS I COMARQUES

CONSELL COMARCAL DEL BAGES

IMPLICACIONS PRÀCTIQUES DE LA INTRODUCCIÓ DE L'EURO EN LES ADMINISTRACIONS LOCALS

Dirigida a: Consellers comarcals, alcaldes, regidors, secretaris, interventors, tesorers i personal tècnic de les corporacions locals de la comarca.

Lloc: Consell Comarcal del Bages. Muralla de Sant Domènec, 24. MANRESA.

Data: Dimecres, 16 de desembre de 1998.

PRESENTACIÓ DE LA JORNADA

L'1 de gener de 1999, l'euro esdevindrà oficialment la moneda dels estats membres de la UE. És en aquest context que les administracions locals es troben enfrontades a una doble exigència: la de donar resposta a les demandes d'informació del ciutadà, atès que normalment constitueixen el seu primer contacte amb l'Administració, i la de realitzar una correcta adaptació de la seva pròpia gestió interna.

És, doncs, per facilitar en el seu conjunt aquest procés de transició per part de les administracions locals de la comarca que té lloc aquesta jornada formativa, amb els següents continguts:

PROGRAMA DE LA JORNADA

17'00 h. *Presentació de la Jornada.*

17'15 h. *El procés d'introducció de l'euro, a càrrec del Sr. Joan Bou, cap de projecte de la càtedra UNESCO de la Universitat de Vic.*

- a) Status jurídic.
- b) El Pla de transició a l'Euro.

18'00 h. *Implicacions pràctiques de la introducció de l'euro a les administracions locals, a càrrec del Sr. Jordi Salvador, interventor de l'Ajuntament d'Olot.*

- a) Comunicació i recursos humans.
- b) Implicacions jurídiques.
- c) El passiu financer.
- d) La gestió tributària i d'ingressos.
- e) La gestió pressupostària i comptable. Cobraments i pagaments.
- c) Altres implicacions.

20'00 h. *Cloenda.*

Amb la col·laboració de:

COMISSIÓ EUROPEA

Patronat Català Pro Europa

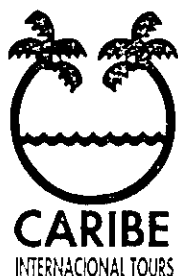
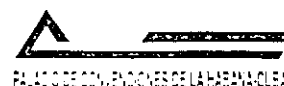

Encuentro por la unidad de los EDUCADORES LATINOAMERICANOS PEDAGOGÍA 99

Del 1 al 5
de febrero
de 1999
.....

PALACIO DE
CONVENCIONES
.....

LA HABANA
.....

Casa Central
P. de La Habana, 56 1-A
28036 MADRID
Tels.: 91 - 563 06 11
Fax: 91 - 563 59 49
e-mail: caribe@teleline.es

Oficina en Barcelona
Cartagena, 241 - 4 - 4º
03025 BARCELONA
Tels.: 93 - 435 98 48
Fax: 93 - 435 01 85

Oficina en La Habana
C 34 n.º 711 e 7º y 17
LA HABANA
Tel.: 537 - 24 71 78
Fax: 537 - 24 00 72

AGENTES GENERALES DEL PALACIO DE CONVENCIONES DE LA HABANA, CUBA
AGENCIA OFICIAL PARA EL CONGRESO PEDAGOGÍA'99

Estimados colegas:

El Ministerio de Educación de la República de Cuba, como ya es tradicional, se complace en informarles que del 1 al 5 de febrero de 1.999 se celebrará el CONGRESO PEDAGOGÍA '99 "ENCUENTRO POR LA UNIDAD DE LOS EDUCADORES" en el PALACIO DE CONVENCIONES DE LA HABANA, Cuba.

Este Congreso dará continuidad histórica a los que le han antecedido, con el propósito de propiciar el intercambio científico-pedagógico entre los educadores de la región y de otras partes del mundo, que permita conocer los resultados del quehacer investigativo de maestros, profesores y especialistas de la educación, así como exponer las mejores experiencias y prácticas pedagógicas de avanzada, en la búsqueda de alternativas que contribuyan a dar solución a los problemas que en el campo de la educación hoy enfrentamos a las puertas del próximo milenio.

Esperando poder darle la bienvenida el próximo mes de febrero de 1.999.

Atentamente,

COMITÉ ORGANIZADOR

AUSPICIA

- Ministerio de Educación de la República de Cuba.

COAUSPICIANTES

- UNESCO
- UNICEF
- Organización de Estados Iberoamericanos para la Educación, la Ciencia y la Cultura (OEI).
- Asociación de Televisión Educativa Iberoamericana (ATEI).
- Asociación de Educadores de América Latina y del Caribe (AE-LAC).
- Convenio "Andrés Bello".
- Ministerio de Educación Superior de la República de Cuba.

El Programa Científico de Pedagogía '99 se desarrollará en comisiones de trabajo que sesionarán como talleres para discutir temas pedagógicos. De forma paralela se llevarán a cabo conferencias especiales, impartidas por relevantes figuras de la cultura y la ciencia, mesas redondas, visitas a centros educacionales y cursos previos, durante y posteriores a la celebración del evento.

COMISIONES TECNICAS DEL CONGRESO:

1. CIENCIAS PEDAGOGICAS

- Diseño Curricular. Tendencias actuales y principios.
- La calidad de la educación: Métodos y procedimientos para la evaluación en la práctica pedagógica.
- Las escuelas como laboratorios pedagógicos.
- Problemas pedagógicos contemporáneos: retos y perspectivas.
- Formación de valores: un problema pedagógico.
- Didáctica.
- Pedagogía comparada.
- Historia de la Educación.
- El rezago educativo, vías de solución.
- La investigación pedagógica.
- Tendencias pedagógicas latinoamericanas.
- Higiene escolar.

2. DESARROLLO DE LA INTELIGENCIA Y LA CREATIVIDAD

- Estimulación en la creatividad en la labor pedagógica.
- La creatividad en los maestros.
- Pensamiento y creatividad.
- Identificación y desarrollo de las potencialidades de los alumnos.

3. SOCIEDAD, FAMILIA Y ESCUELA

- Unidad de la familia y la escuela.
- Mujer, madre y maestra, su papel en la educación.
- Trabajo comunitario.
- La educación ambiental.
- La educación energética.
- La educación para la paz.
- La educación en población, género y sexual.
- Educación para la vida.
- Higiene y salud en los educandos.

4. MARTI Y LA EDUCACION

- Concepciones educativas martianas.
- La significación de las ideas educativas de Martí a finales del siglo XIX.
- El ideario martiano para nuestra América.

5. EDUCACION LABORAL Y FORMACION TECNICO-PROFESIONAL.

- Teoría y diseño curricular para la formación profesional.
- La integración de lo educativo y lo productivo mediante la educación laboral.
- Bases psicopedagógicas del proceso pedagógico profesional.
- Integración de la docencia, la producción y la investigación en la formación de fuerza de trabajo de nivel medio.
- Estudio - trabajo, la escuela y la comunidad.

6. PSICOLOGIA PEDAGOGICA

- Desarrollo del pensamiento.
- Educación de la personalidad.
- Periodización del desarrollo y diagnóstico psicológico.
- Comunicación educativa.
- Grupalidad y educación.

7. FORMACION INICIAL Y PERMANENTE DEL PERSONAL DOCENTE

- Diseño curricular en la formación de maestros y profesores.
- Formación y desarrollo de habilidades profesionales. Papel de la práctica docente.
- La investigación y la superación.
- Diferentes vías y métodos para la superación del personal docente.
- La motivación para el ingreso a las carreras pedagógicas.
- La extensión universitaria en los centros de formación de profesores.
- Papel de los centros formadores en la transformación cualitativa de la educación.

8. ENSEÑANZA DE LAS CIENCIAS SOCIALES

- Enseñanza de la Historia y la Educación Cívica.
- La formación de valores desde las disciplinas de ciencias sociales.
- Estudio de la localidad y su valor educativo.
- La Guerra Hispano Cubano Norteamericana. Sus cien años.

9. ENSEÑANZA DE LAS CIENCIAS EXACTAS Y NATURALES

- Desarrollo de habilidades intelectuales y prácticas para el conocimiento de las ciencias.

- Los experimentos de laboratorios.
- La resolución de problemas matemáticos desde los primeros grados.

10. ENSEÑANZA DE LAS LENGUAS Y EL ARTE

- La literatura y su contribución a la plenitud del ser humano.
- Importancia del dominio de lenguas extranjeras
- Problemática actual en la enseñanza de la lengua materna.
- La educación por el arte y el diseño curricular.
- La formación del hábito de lectura.

11. EDUCACION PREESCOLAR

- El currículo en la edad preescolar: alternativas y modalidades.
- El diagnóstico y evaluación del desarrollo del niño de 0 a 6 años.
- La articulación de la educación preescolar y primaria: un problema actual.
- El desarrollo del lenguaje en la infancia temprana y preescolar.
- Modelos no formales de educación en las primeras edades: ¿mito o realidad?
- El juego y el desarrollo integral del niño de edad preescolar.
- La estimulación temprana: enfoques y perspectivas.
- Inteligencia y afectividad: ¿teoría o práctica pedagógica?
- La familia y la educación del niño menor de 6 años.
- Salud y desarrollo físico en las edades tempranas y preescolar.
- El educador en la etapa inicial del desarrollo: su formación y capacitación.

12. EDUCACION PRIMARIA

- El currículo de la escuela primaria.
- Concepción didáctica de la dirección del proceso de enseñanza aprendizaje.
- Técnicas de estimulación del desarrollo intelectual.
- El escolar primario: sus potencialidades y necesidades.
- La familia y el escolar pequeño.
- La organización escolar.
- La escuela rural.
- La lectura – escritura.

13. EDUCACION BASICA Y MEDIA SUPERIOR

- Diseño curricular: tendencias actuales.
- La organización escolar y la dirección de la escuela media.
- Modelo y estrategia de formación del bachiller.

14. EDUCACION DE ADULTOS

- Proceso docente – educativo en la educación de adultos. Sus particularidades.
- La enseñanza de idiomas en la educación de adultos.
- Alfabetización y continuidad.
- El trabajo educacional en los centros penitenciarios.
- La educación de adultos y el trabajo comunitario.

15. EDUCACION ESPECIAL

- Prevención, diagnóstico, desarrollo potencial, diseño curricular y modelos integrales de intervención.
- Familia, escuela, comunidad y necesidades educativas especiales.
- La formación del personal docente. Permanente reto de la Pedagogía para la diversidad.
- Los derechos de las niñas y los niños. Un horizonte por avanzar.
- Comunicación, información y tecnologías de avanzada en función de las necesidades educativas especiales.

16. PEDAGOGIA DE LA EDUCACION SUPERIOR

- Diseño curricular. Educación de pregrado y postgrado.
- Gerencia de las universidades.

- Didáctica general y sus aplicaciones en las didácticas especiales.
- Formación de valores en los estudiantes universitarios.
- Relación universidad – sociedad.
- Informática educativa universitaria.
- Extensión universitaria.
- Investigación científica en las universidades.

17. DIRECCION, ORGANIZACION Y SUPERVISION ESCOLAR

- Dirección escolar.
- Formación del dirigente educacional.
- Organización y administración escolar: sus fundamentos y concepciones actuales.
- Supervisión escolar como factor promotor de la calidad: características de la supervisión y el supervisor actual.
- Planeamiento educativo.

18. TECNOLOGIA EDUCATIVA

- Tecnologías educativas de avanzadas aplicadas a la enseñanza (multimedia, telemáticas, TV, video).
- Tecnología informática en edades tempranas, enseñanza primaria y educación especial.
- La información educativa aplicada a las disciplinas curriculares.
- Didáctica de la enseñanza informática.
- La informática de la educación no formal.
- La computación y la gestión de las instituciones escolares.
- Las bibliotecas escolares.

19. EDUCACION FISICA Y DEPORTES

- Enfoque contemporáneo de la educación física y el deporte en los sistemas educativos.
- La actividad motriz y su incidencia en el desarrollo de la creatividad e independencia en los niños de edad preescolar.
- Concepciones pedagógicas de avanzada en la educación física y el deporte.
- La educación física como base de la iniciación deportiva.
- Tendencias actuales de las actividades extraescolares deportivas y recreativas como medio de salud, cultura y calidad de vida.
- Proceso de selección de talentos deportivos.

NORMA DE PRESENTACION DE RESUMENES Y TRABAJOS

Resumen: Se presentará en Español escrito a máquina y con una extensión máxima de 100 palabras. Constará de título escrito completamente con letra mayúscula, nombres y apellidos de los autores y centro de procedencia, ponente del trabajo y dirección. Descripción de los aspectos más relevantes de la ponencia, expresando en qué modalidad desea presentarlo (ponencia, póster o video) y la relación de medios técnicos que requiere para la exposición. La **fecha de entrega** de los resúmenes será hasta el 30 de Noviembre y los que se envíen fuera de la misma no saldrán publicados en el libro correspondiente.

Trabajo: Tendrá una extensión de 5 a 15 cuartillas escritas a dos espacios, en original y dos copias. Constará de introducción, desarrollo y conclusiones. En la portada aparecerá el título completo del trabajo, nombres y apellidos de los autores, del ponente y centro de procedencia. Su fecha de entrega será hasta el 30 de Diciembre.

Pósters: Se presentarán en formato de 82 cms. de ancho (horizontal) y 120 cms. de largo (vertical). Los autores dispondrán de un tiempo para el montaje de sus trabajos. En el horario asignado a la exposición, el autor podrá permanecer junto a su trabajo para responder las preguntas que le formulen los asistentes.

Vídeo: Debe presentarse en sistemas VHS o Betamax, Norma NTSC 3'58 (norma única) y tendrán un tiempo de exposición de 10 minutos.

PRESENTACION DE LOS TRABAJOS:

Los interesados en participar activamente en el desarrollo científico del Evento, pueden enviar el resumen del trabajo a la Secretaría del Evento en España, CARIBE, Internacional Tours, S.A., en el Pº de La Habana, 36 - 1 - A- 28036 MADRID.

Solamente se aceptarán resúmenes o trabajos cuando vengan acompañados de un depósito a cuenta de 30.000 (TREINTA MIL) pesetas; esta cantidad pueden enviarla mediante cheque nominativo, transferencia bancaria o ingreso en la cuenta de CARIBE, Internacional Tours, S.A., en el BANCO EXTERIOR DE ESPAÑA, Banco 0104 - oficina 0601 - Dígito de control 36 - c/c nº 0300304139, sito en Pº de La Habana, 15 - 28036 MADRID.

Este depósito a cuenta garantiza, tanto el envío de resúmenes y trabajos al Comité Organizador y la posterior comunicación de aceptación o no de los mismos, como el inicio de los trámites de reserva del viaje.

Si después de aceptado el trabajo desistiera del viaje, se aplicarán los gastos de anulación que correspondan, según las Condiciones Generales de participación, más 6.000 (SEIS MIL) pesetas, en concepto de gastos por el envío de los trabajos a Cuba.

CUOTAS DE INSCRIPCION:

DELEGADOS: 150 Dólares Usa
ACOMPANANTES: 80 Dólares Usa

CUOTAS DE INSCRIPCION PROMOCIONALES A TRAVES DE CARIBE, INTERNACIONAL TOURS:

DELEGADO: 100 Dólares Usa
ACOMPANANTES: 50 Dólares Usa

CURSOS PRE-REUNION (1RO. DE FEBRERO)

Los cursos se desarrollarán previo al Congreso y paralelos al evento, con un costo cada uno de 15 Dólares Usa.

En caso de estar interesados en participar en alguno de los cursos pre-reunión, solicite los títulos a CARIBE, Internacional Tours, S.A., en los teléfonos, fax o e-mail que más adelante se mencionan.

PROGRAMA GENERAL

- Cursos pre-reunión 1ro. de febrero
(los días 3 y 4 de febrero, también se ofrecerán cursos paralelos al evento)
- Apertura 2 de febrero
- Actividades del Congreso 2 al 5 de febrero
- Visitas a Centros Educativos 2 al 5 de febrero
- Noche de Teatro 3 de febrero
- Clausura 5 de febrero
- Actividad de despedida 5 de febrero

EXPOSICIÓN

Paralelamente al Congreso se celebrará la Exposición donde las Empresas interesadas podrán exponer su material didáctico.

Stand modular de 6m², incluyendo: panelería, rótulo con nombre de la firma, 1 mesa circular de 60 cms, 2 sillas plásticas y 2 spot-light: **112.500.- Ptas.**

En caso de estar interesados, por favor, soliciten el boletín de inscripción, e información adicional.

Idioma oficial: Español

PROGRAMA DE VIAJE BASICO

DIA 1º - ESPAÑA

Salida de las diferentes ciudades de origen para reunirse en el aeropuerto de Madrid, Barajas, dos horas antes de la salida (horario a determinar), para realizar los trámites de facturación y embarque. Salida hacia La Habana. Comidas a bordo. Llegada. Traslado al hotel elegido. Alojamiento en el hotel según régimen elegido.

DIAS INTERMEDIOS - LA HABANA

Estancia en el hotel según régimen elegido.
Durante estos días celebración del evento.

DIA PENULTIMO - LA HABANA

Desayuno en el hotel y traslado al aeropuerto a la hora que se les indique para tomar el vuelo que les conducirá de regreso a ESPAÑA.

DIA ULTIMO - MADRID

Llegada, y , conexión con los vuelos nacionales, en su caso y....

¡¡¡FIN DE NUESTROS SERVICIOS!!!!

PRECIOS OFICIALES POR PERSONA EN PESETAS:

PROGRAMAS	PROGRAMA A: CUBANA AVIACION Del 01/Feb. al 07/Feb.'98 (6 noches/8 días)			PROGRAMA B: CUBANA AVIACION Del 29/Ene. al 07/Feb. ' 98 (9noches/11días)			PROGRAMA C: IBERIA Del 31/Ene. al 07/Feb. ' 98 (7 noches/9 días)			NOCHES EXTRA		
	DOBLE	INDIVID.	TRIPLE	INDIVID.	DOBLE	TRIPLE	DOBLE	INDIVID.	TRIPLE	INDIVID.	DOBLE	TRIPLE
HABANA LIBRE ****	196.200	226.700	—	247.900	292.200	—	237.300	273.000	—	16.900	21.300	—
BUNG.COMODORO****	166.900	184.700	—	203.400	230.000	—	203.100	223.900	—	11.800	14.800	—
VIEJO Y MAR ****	160.400	173.900	—	193.900	214.400	—	191.800	211.400	—	10.900	13.200	—
PALCO **** (1)	161.600	181.100	—	195.800	224.800	—	197.000	219.500	—	11.100	14.300	—
SEVILLA ****	161.400	184.600	—	195.000	224.900	—	196.200	223.400	—	11.100	14.900	—
VILLA EULALIA **	132.300	147.400	128.100	152.100	174.800	145.400	162.900	180.600	157.900	6.200	8.700	5.500
VILLAMAR **	130.500	140.400	128.100	149.200	171.900	145.400	160.600	172.400	157.900	5.900	7.600	5.500

(1) Hotel Sede del Evento

ESTOS PRECIOS INCLUYEN:

- Pasaje aéreo, de línea regular, en clase turista, ESPAÑA/LA HABANA/ESPAÑA, con 20 Kgs. de franquicia por persona.
- Traslados aeropuerto - hotel - aeropuerto.
- Estancia en el hotel elegido en régimen de media pensión
- Traslados a la Sede del evento (excepto Hotel Palco) y a las actividades del evento.
- Seguro de la Cía. Mapire.
- Bolsa de viaje.

INSTITUTO DE ESTUDIOS SOBRE EL DESARROLLO Y LA ECONOMIA INTERNACIONAL. UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO
NAZIOARTEKO EKONOMIA ETA GARAPENARI BURUZKO IKASKETA INSTITUTUA. EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA

Circular 3 CONTENIDO

- AVANCE DEL PROGRAMA
- PANELES TEMÁTICOS (PROVISIONAL)
- INFORMACIÓN GENERAL E INSCRIPCIONES

C O N G R E S O

Análisis de diez años de desarrollo humano

Límites y potencialidades para una estrategia de desarrollo

Bilbao, febrero de 1999

Avance del Programa

JUEVES, 18 de febrero

Sesión inaugural

Keith Griffin (Universidad de California):
Desarrollo humano: origen, evolución e impacto.

VIERNES, 19 de febrero

Mañana

Sesión I: Plenaria

Frances Stewart (Universidad de Oxford):
Crecimiento económico y desarrollo humano.
Comentaristas: Miren Etxezarreta (Universidad Autónoma de Barcelona) y Miguel Sánchez-Padrón (Universidad de La Laguna).

Sesión II: Paneles temáticos

Tarde

Sesión I: Plenaria

Bob Sutcliffe (Universidad del País Vasco):
El desarrollo humano y la muerte.
Lourdes Benería (Universidad de Cornell):
Género y desarrollo humano: aportaciones teóricas y prácticas.
Presidente: Dolores Juliano (Universidad de Barcelona).

Sesión II: Plenaria

Valpy Fitzgerald (Universidad de Oxford):
Economías vulnerables en un mundo incierto: el impacto de la inestabilidad financiera sobre la pobreza.
Comentaristas: José Antonio Alonso y Angel Martínez González-Tablas (Universidad Complutense de Madrid).

SABADO, 20 de febrero

Mañana

Sesión I: Plenaria

Ernesto Ottone (Secretaría Ejecutiva CEPAL, Chile):
La equidad en América Latina en el marco de la globalización: el desafío educativo.
Fernando Calderón (PNUD, Bolivia):
El Desarrollo Humano revisitado.
Presidente: Carlos Berzosa (Universidad Complutense de Madrid).

Sesión II: Paneles temáticos

Tarde

Sesión I: Paneles temáticos

Sesión II: Clausura

John Roemer (Universidad de California):
Igualando oportunidades para el desarrollo humano (en un país).
Palabras de clausura.

Paneles temáticos

- 1. El concepto de desarrollo humano**
Coordina: Rafael Grasa
(Universidad Autónoma de Barcelona)
 - Jesús Arpal (Universidad del País Vasco)
 - Jordi de Cambra (Universidad de Vic)
 - Chaime Marcuello (Centro Pignatelli, Zaragoza)
 - Isabel Royo (Universidad de Valencia)
 - Rafael Grasa (Universidad Autónoma de Barcelona)
- 2. Pobreza y desarrollo humano**
Coordina: José María Tortosa
(Universidad de Alicante)
 - Alfonso Dubois (Universidad del País Vasco)
 - Antonio Luis Hidalgo y María de la O Barroso (Universidad de Huelva)
 - Robert Tomás Calvo (Universidad Autónoma de Barcelona)
- 3. Desarrollo humano y sostenibilidad**
Coordina: Roberto Bermejo
(Universidad del País Vasco)
 - Pedro Arrojo (Universidad de Zaragoza)
 - Joseba Iñaki Arregi (Universidad del País Vasco)
 - Ignacio Ayestarán (Universidad del País Vasco)
 - Juan Carlos Miguel y Carlos Egia (Universidad del País Vasco)
 - Joan Pasqual y Guadalupe Souto (Universidad Autónoma de Barcelona)
- 4. Indicadores de desarrollo humano**
Coordina: Bob Sutcliffe
(Universidad del País Vasco)
 - Paloma de Villota (Universidad Complutense de Madrid)
 - Teresa García del Valle y Carmen Puerta (Universidad del País Vasco)
 - Marten Eizaguirre y Jokin Alberdi (Hegoa, Universidad del País Vasco)
 - Javier Martínez Peinado (Universidad de Barcelona)
- 5. Desarrollo humano, sociedad y política**
Coordina: Dolores Juliano
(Universidad de Barcelona)
 - Pedro Ibarra (Universidad del País Vasco)
 - José María Cabo (Universidad del País Vasco)
 - Raúl Lorente (Universidad de Valencia)
 - Carmen Ruidiaz (Universidad Pública de Navarra)
- 6. Desarrollo humano y globalización**
Coordina: José María Vidal Villa
(Universidad de Barcelona)
 - Miren Etxezarreta (Universidad Autónoma de Barcelona)
 - Koldo Unceta (Universidad del País Vasco)
 - Mikel Gómez Uranga (Universidad del País Vasco)
 - Raúl García-Durán (Universidad Autónoma de Barcelona)
- 7. Dimensión de género y desarrollo humano**
Coordina: Lourdes Benería
(Universidad de Cornell)
 - Begonia Arregi (Universidad del País Vasco)
 - Idoye Zabala (Universidad del País Vasco)
 - Clara Murguialday (Hegoa, Universidad del País Vasco)
- 8. Desarrollo humano en Asia**
Coordina: Carlos Berzosa
(Universidad Complutense de Madrid)
 - Pablo Bustelo (Universidad Complutense de Madrid)
 - Gemma Cairó (Universidad de Barcelona)
 - Tomás Moló (Universidad de Lleida)
- 9. Desarrollo humano en América Latina**
Coordina: Koldo Unceta
(Universidad del País Vasco)
 - Francisco Albuquerque (Consejo Superior de Investigaciones Científicas)
 - Joan Bou (Universidad de Vic)
 - José Déniz (Universidad Complutense de Madrid)
 - Iñaki Valencia (Hegoa, Universidad del País Vasco)
- 10. Desarrollo humano en África**
Coordina: Karlos Pérez de Armiño
(Hegoa, Universidad del País Vasco)
 - Por confirmar
- 11. Desarrollo humano y políticas de cooperación I: aspectos generales**
Coordina: José Antonio Alonso
(Universidad Complutense de Madrid)
 - Christian Freres (Asociación de Investigación y Especialización sobre Temas Iberoamericanos, AIETI, Madrid)
 - Roberto Monedo (Asociación de Investigación y Especialización sobre Temas Iberoamericanos, AIETI, Madrid)
- 12. Desarrollo humano y políticas de cooperación II: agentes**
Coordina: Jean-Paul Deler
(REGARDS-CNRS, Burdeos)
 - Tereasa Celaya (Universidad Pública de Navarra)
 - Jean-Paul Deler y Pierre Jean Roca (REGARDS-CNRS, Burdeos)
 - María del Mar Palacios (Universidad de Córdoba)
- 13. Desarrollo humano y políticas de cooperación III: estudios particulares**
Coordina: Christian Freres
(Asociación de Investigación y Especialización sobre Temas Iberoamericanos, AIETI, Madrid)
 - Alejandra Boni, Gabriel Ferrero, Rachid Milud, Pilar Baselga, Javier Ibáñez e Isabel Royo (Universidad Politécnica de Valencia)
 - José María Martínez y Oscar Javier Arce (Universidad de Burgos)
 - María Luz Ortega (Universidad de Córdoba)

Comité Científico

Presidente:

Bob Sutcliffe

Profesor de Economía del Desarrollo
UPV/EHU

Miembros:

José Antonio Alonso

Catedrático de Economía Aplicada
Universidad Complutense de Madrid

Lourdes Benería

Cornell University, Ithaca

Carlos Berzosa

Catedrático de Economía Aplicada
Universidad Complutense de Madrid

Jean Paul Deler

Director de REGARDS-CNRS, Burdeos

Valpy Fitzgerald

Director de Finance and Trade Policy
Research Centre, Universidad de Oxford

Rafael Grasa

Profesor de Relaciones Internacionales
Universidad Autónoma de Barcelona

Dolores Juliano

Profesora de Antropología
Universidad de Barcelona

José María Tortosa

Catedrático de Sociología
Universidad de Alicante

Koldo Unceta

Profesor de Economía Internacional
UPV/EHU

José María Vidal Villa

Catedrático de Economía Mundial
Universidad de Barcelona

Comité Organizador

HEGOA

Instituto de Estudios sobre el Desarrollo
y la Economía Internacional
Universidad del País Vasco
Euskal Herriko Unibertsitatea

Eduardo Bidaurrázaga

Alfonso Dubois

Luis Guridi

Koldo Unceta

Idoye Zabala

Patxi Zabalo

Secretaría Congreso

Carlos Askunze

Hegoa

Avda Lehendakari Agirre 83

48015 Bilbao

Teléfono: 944 797 400 (ex.7142)

Fax: 944 762 653

Correo Electrónico: bhzaselc@bs.ehu.es

Información general

Fechas y lugar de celebración

18, 19 y 20 de febrero de 1999

Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales
UPV/EHU

Lehendakari Agirre, 83 (Sarriko). Bilbao

Inscripción

-Plazo de inscripción: hasta el 10 de febrero

-Cuota de inscripción: 10.000 pesetas

Transferencia Bancaria, indicando el nombre, en la cuenta
de Bilbao Bizkaia Kutxa nº: 2095 0362 05 22-1200473-3

-La cuota de inscripción incluye:

-Documentación del Congreso

-Lunch de inauguración y comidas días 19 y 20

-Cafés entre sesiones

-Certificado de asistencia

Alojamiento

Para la reserva del alojamiento dirigirse a:

VIAJES IBERIA (indicando para Congreso de Hegoa)

Tfno. 944 272 220

Ficha de pre-inscripción

APELLIDOS _____

NOMBRE _____

PROFESIÓN _____

CENTRO O INSTITUCIÓN _____

DOMICILIO PARA CORRESPONDENCIA _____

LOCALIDAD _____

C.P. _____

PROVINCIA _____

TFNO. _____

FAX _____

E-MAIL _____

Enviar esta Ficha a la Secretaría del Congreso antes del 10 de febrero
acompañada de la copia del comprobante de la transferencia.

C O N G R E S O

Análisis de 10 años de desarrollo humano

Límites y potencialidades
para una estrategia de desarrollo

Facultad de Ciencias Económicas
BILBAO 18 al 20 de febrero de 1999

COMITÉ CIENTÍFICO

Presidente:

Bob Sutcliffe,
Profesor de Economía del Desarrollo
Universidad del País Vasco
Euskal Herriko Unibertsitatea

Miembros:

José Antonio Alonso
Catedrático de Economía Aplicada
Universidad Complutense de Madrid

Lourdes Benieria
Profesora de Planificación Urbana y Regional
y Estudios de la Mujer, Cornell University,
Ithaca

Carlos Berzosa
Catedrático de Economía Aplicada
Universidad Complutense de Madrid

Jean Paul Deler
Director de REGARDS-CNRS, Burdeos

Valpy Fitzgerald
Director de Finance and Trade Policy
Research Centre, Universidad de Oxford

Rafael Grasa
Profesor de Relaciones Internacionales
Universidad Autónoma de Barcelona

Dolores Juliano
Profesora de Antropología,
Universidad de Barcelona

José María Tortosa
Catedrático de Sociología,
Universidad de Alicante

Koldo Unceta
Profesor de Economía Internacional
Universidad del País Vasco
Euskal Herriko Unibertsitatea

José María Vidal Villa
Catedrático de Economía Mundial
Universidad de Barcelona

*D. ALFONSO DUBOIS MIGOYA, Presidente del Comité Organizador de
Congreso Análisis de diez años de desarrollo humano. Límites y
potencialidades para una estrategia de desarrollo,*

CERTIFICA:

*Que D. Jordi de Cambra ha presentado la ponencia "Desarrollo y
subdesarrollo del concepto de desarrollo: elementos para una
reconceptualización" incluida en el panel temático El concepto de
desarrollo humano, en el marco del Congreso ANÁLISIS DE DIEZ AÑOS
DE DESARROLLO HUMANO. LÍMITES Y POTENCIALIDADES PARA
UNA ESTRATEGIA DE DESARROLLO, celebrado en Bilbao, del 18 al 20
de febrero de 1999.*

*Y para que así conste y surta los efectos oportunos, firmo el presente en
Bilbao a veinte de Febrero de mil novecientos noventa y nueve.*

K O N G R E S U A

Giza garapenaren 10 urteko analisia

Garapenerako estrategien
ahalmenak eta mugak

Ekonomi Zientzien Fakultatea
BILBO 1999ko Otsailaren 18tik 20ra

Fdo.: Alfonso Dubois Migoya
Presidente del Comité Organizador

C O N G R E S O

Análisis de 10 años de desarrollo humano

Límites y potencialidades
para una estrategia de desarrollo

Facultad de Ciencias Económicas
BILBAO 18 al 20 de febrero de 1999

COMITÉ CIENTÍFICO

Presidente:

Bob Sutcliffe.
Profesor de Economía del Desarrollo
Universidad del País Vasco
Euskal Herriko Unibertsitatea

Miembros:

José Antonio Alonso
Catedrático de Economía Aplicada
Universidad Complutense de Madrid

Lourdes Benaría
Profesora de Planificación Urbana y Regional
y Estudios de la Mujer, Cornell University,
Ithaca

Carlos Berzosa
Catedrático de Economía Aplicada
Universidad Autónoma de Madrid

Jean Paul Deler
Director de REGARDS-CNRS, Burdeos

Valpy Fitzgerald
Director de Finance and Trade Policy
Research Centre, Universidad de Oxford

Rafael Grasa
Profesor de Relaciones Internacionales
Universidad Autónoma de Barcelona

Dolores Juliano
Profesora de Antropología
Universidad de Barcelona

José María Tortosa
Catedrático de Sociología
Universidad de Alicante

Koldo Unceta
Profesor de Economía Internacional
Universidad del País Vasco
Euskal Herriko Unibertsitatea

José María Vidal Villa
Catedrático de Economía Mundial
Universidad de Barcelona

D. ALFONSO DUBOIS MIGOYA, Presidente del Comité Organizador del Congreso Análisis de diez años de desarrollo humano. Límites y potencialidades para una estrategia de desarrollo,

CERTIFICA:

Que D. Joan Bou ha presentado la ponencia "Política económica nacional para un desarrollo humano en América Latina, una alternativa al neoliberalismo" incluida en el panel temático Desarrollo humano en América Latina, en el marco del Congreso ANÁLISIS DE DIEZ AÑOS DE DESARROLLO HUMANO. LÍMITES Y POTENCIALIDADES PARA UNA ESTRATEGIA DE DESARROLLO, celebrado en Bilbao, del 18 al 20 de febrero de 1999.

Y para que así conste y surta los efectos oportunos, firmo el presente en Bilbao a veinte de Febrero de mil novecientos noventa y nueve.

Fdo.: Alfonso Dubois Migoya
Presidente del Comité Organizador

K O N G R E S U A

Giza garapenaren 10 urteko analisia

Garapenerako estrategien
ahalmenak eta mugak

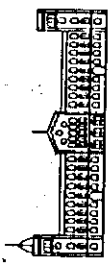

Ekonomi Zientzien Fakultatea
BILBO 1999ko Otsailaren 18tik 20ra

INSTITUTO DE ESTUDIOS SOBRE EL DESARROLLO Y LA ECONOMÍA INTERNACIONAL. UNIVERSIDAD DEL PAÍS VASCO • NAZIOARTEKO EKONOMIA ETA GARAPENAR, BURUZKO IKASKETA INSTITUTUA. EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA
Facultad de Ciencias Económicas • Avda. Lehendakari Agirre 83 • 48015 Bilbao • Teléfono 546 012 000 (ext. 7047)

Fundació
Solidaritat UB

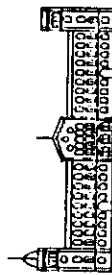

UNIVERSITAT DE BARCELONA
VICE-RECTORAT DE COOPERACIÓ EXTERIOR
I TERCER CICLE

Generalitat de Catalunya
Departament de Presidència
CIRIT

II Pla de Recerca
de Catalunya
1997/2000

UNIVERSITAT DE BARCELONA
FACULTAT DE CIÈNCIES ECONÒMIQUES

llibreria **Economista**
C/ OZZA 101 - 08034 BARCELONA

Inscripcions:

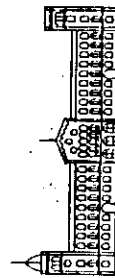
Facultat de Ciències Econòmiques
Avinguda Diagonal 690 - 08034 Barcelona
Tel. 93 402 43 25 - Fax 93 402 90 17
Email: msierra@eco.ub.es
5.000 pts.
(1.000 pts. estudiants de la UB i socis de Mòn-3)
places limitades

GLOBALITZACIÓ: QUIN FUTUR PER AL DESENVOLUPAMENT?

Cicle de conferències
GLOBALITZACIÓ,
CRISI I
DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC:
UNA PERSPECTIVA DES DEL SUD

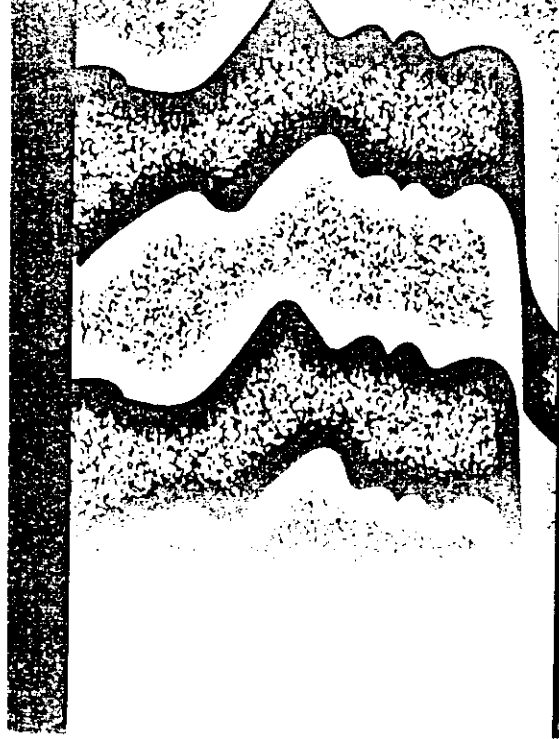
Seminari
GLOBALITZACIÓ,
AGENDA DE RECERCA I
XARXES INTERNACIONALS

Barcelona,
Facultat de Ciències Econòmiques
22 a 26 de febrer de 1999

UNIVERSITAT DE BARCELONA
DEPARTAMENT DE POLÍTICA ECONÒMICA I
ESTRUCTURA ECONÒMICA MUNDIAL
GRUP DE RECERCA SOBRE
ECONOMIA MUNDIAL

SEMINARIO EDUCACIÓN Y CAMBIO SOCIAL EN CUBA

Sala de juntes

Grup d'Estudis Sociològics
sobre la Vida Quotidiana i el Treball
(QUIT)

Departament de Sociologia
Facultat de Ciències Polítiques
i de Sociologia

Universitat Autònoma de Barcelona

24 de febrero de 1999

Grup d'Estudis Sociològics
sobre la Vida Quotidiana i el Treball
(QUIT)

Departament de Sociologia
Facultat de Ciències Polítiques
i de Sociologia

CONFERÈNCIA COL·LOQUI

TRANSFORMACIONS SOCIO-ECONÒMIQUES A CUBA

⇒ **Perspectives de l'economia cubana.**

Possibilitats d'inversió a Cuba

A càrrec del Sr. Antonio Romero. Catedràtic d'Economia a la Universitat de l'Havana i Director del Centre d'Investigacions d'Economia Internacional.

⇒ **Reformes i canvis sociològics en la societat cubana.**

A càrrec del Sr. Ernel González. Catedràtic de sociologia a la Universitat de l'Havana.

**Divendres 5 de març de 1999,
a les 8 del vespre**

A la Sala d'Exposicions de "la Caixa"

Organitza : AJUNTAMENT DE SANTA CRISTINA D'ARO

Col·labora : UNIVERSITAT DE VIC . Càtedra UNESCO
UNIVERSIDAD DE LA HABANA. Càtedra UNESCO

INVITACIÓ

CUBA: REFORMES ECONÒMIQUES I OPORTUNITATS D'INVERSIONS

Ponents:

Emel González Mastrapa

Cap del projecte de la Càtedra Unesco-Universitat de Vic i
Universidad de La Habana
Investigador de l'equip d'estudis rurals de la Univ. de La Habana

Antonio Romero Gómez

Director del Centre d'Investigacions d'Economia Internacional

Joaquim Montsant

Director de l'àrea d'Amèrica del COPCA

dijous, dia 11 de març a les 12 del migdia
a la Sala Sert de l'Edifici El Sucre de Vic

TAULA DE TREBALL

Conseil
Empresarial
d'OSONA

CÀTEDRA UNESCO
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSIDAD DE LA HABANA

Banc Sabadell

Consell Comarcal d'Osona

Informació i inscripcions:

Tel. 93 851 37 57

Fax 93 851 32 07

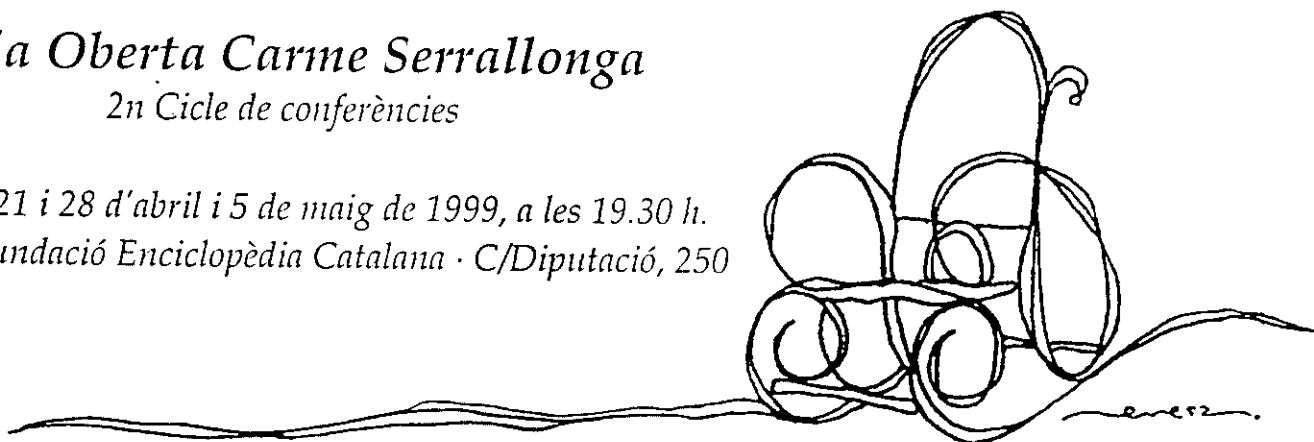

Organitza: Escola Isabel de Villena · Joan Miró, s/n · Tel. 93 371 85 98 · 08950 Esplugues de Llobregat

Aula Oberta Carme Serrallonga

2n Cicle de conferències

Dies: 14, 21 i 28 d'abril i 5 de maig de 1999, a les 19.30 h.
Auditori Fundació Enciclopèdia Catalana · C/Diputació, 250

Nuestra Diversidad Creativa

I CONGRESO INTERNACIONAL CULTURA Y DESARROLLO

El desarrollo cultural desde una perspectiva ética

Cuba, 1999
Año de la Cultura

Ciudad de La Habana, 15 de noviembre de 1998

Estimado colega:

Como ya hemos venido anunciando desde principios de este año, el Comité Organizador y las entidades auspiciadoras y coauspiciadores en representación de artistas, creadores e intelectuales cubanos, tienen el placer de convocarle a participar en el I Congreso Internacional Cultura y Desarrollo que tendrá lugar en el Palacio de las Convenciones de La Habana, del 7 al 11 de junio de 1999.

El Congreso se propone establecer un ámbito de reflexión y constituir un foro de aprendizaje colectivo que propicie el intercambio de ideas, experiencias, conocimientos y proyectos, invitando a todas aquellas personas e instituciones involucradas en los procesos culturales, a aprovechar lo común y lo diverso de nuestras culturas, para asumir los nuevos retos y trazar las estrategias que nos permitan entrar en el nuevo milenio, revalorizando el enfoque cultural desde el que deben partir las concepciones y las prácticas del desarrollo, en esta oportunidad con énfasis en la visión de "El desarrollo cultural desde una perspectiva ética".

Por la importancia que posee el diálogo entre los diferentes actores sociales sobre el tema, y la necesidad de brindar a este desafío una respuesta global que parta del reconocimiento de la diversidad, es que esperamos darle la bienvenida en La Habana, seguros de que su asistencia y participación, contribuirán al éxito del Congreso.

Cordialmente,

Dr. Rafael Bernal Alemany
Presidente Comité Organizador

I CONGRESO INTERNACIONAL "CULTURA Y DESARROLLO"

"El desarrollo cultural desde una perspectiva ética"
Palacio de Convenciones de La Habana, Cuba
7 al 11 de junio de 1999

Este Congreso convoca a:

- Autoridades gubernamentales y directivos de organismos y organizaciones internacionales.
- Creadores, técnicos, investigadores, críticos, promotores y agentes del desarrollo cultural.
- Profesores y maestros del universo artístico-cultural y humanístico.
- Especialistas y ejecutivos de instituciones, industrias y entidades gestoras de procesos culturales y de desarrollo económico.
- Y todas aquellas personas interesadas en los temas a tratar y en las actividades que se desarrollarán como parte del Programa del Congreso.

Acerca del Programa Científico

El Programa Científico del Congreso se estructurará sobre la base de 9 áreas temáticas definidas, a partir del eje central: "El desarrollo cultural desde una perspectiva ética".

Las sesiones de trabajo previstas se iniciarán con la presentación de Conferencias Magistrales o intervenciones especiales en plenaria, para las que han sido invitadas relevantes personalidades entre las que se destacan el **Dr. Federico Mayor Zaragoza, Director General de la UNESCO**; el **Sr. Javier Pérez de Cuéllar, Consejero especial para la Cultura y el Desarrollo**; el **Sr. Néstor García Canclini, Catedrático de la Universidad Autónoma de México**; el **Sr. Carlos Juan Moneta, Secretario Permanente del Sistema Económico Latinoamericano (SELA)**; **Abel E. Prieto Jiménez, Ministro de Cultura de la República de Cuba**; el **Dr. Armando Hart Dávalos, Presidente del Programa Nacional Martiano** y el **Dr. Roberto Fernández Retamar, Presidente de la Casa de las Américas de Cuba**.

Las áreas temáticas, sesionarán en comisiones que desarrollarán su labor a partir de conferencias, ponencias, comunicaciones, mesas redondas, clases magistrales, talleres, paneles y presentación de vídeos.

El programa incluirá, además, visitas a instituciones, a entidades y a proyectos de desarrollo comunitario, así como encuentros con prestigiosas figuras de la Cultura Cubana.

Áreas temáticas: estas temáticas se pueden abordar en el ámbito teórico conceptual y de las experiencias desde una perspectiva local, nacional o regional.

I. Políticas Culturales y Desarrollo

Políticas culturales y globalización. Políticas culturales e identidad. Las instituciones públicas y privadas en la implementación de las políticas culturales. Políticas culturales para el desarrollo ramal. Políticas culturales locales. Los programas de desarrollo como expresión de la política cultural.

Las intervenciones especiales dirigidas a los temas antes mencionados contarán con la presencia de especialistas nacionales y extranjeros entre los que se destaca el **Dr. Osvaldo Martínez, Director del Centro de**

VII. El ser humano: gestor del desarrollo cultural

Desarrollo humano. La gestión integrada de los recursos humanos en la cultura. Estrategias para la gestión y el desarrollo de los recursos humanos. La formación artística y cultural. La capacitación: gestión del cambio en las organizaciones culturales. El desarrollo de las capacidades gerenciales en la cultura. Las estructuras en las organizaciones ante el reto del desarrollo cultural. La cultura organizacional y los procesos de cambio.

Esta área trabaja en el diseño de diferentes propuestas entre las que se destacan la intervención especial sobre "La formación humanística y el desarrollo de la sensibilidad artística en las Universidades", a cargo de la **Dra. Graziella Pogolotti**, Vicepresidenta de la Unión de Escritores y Artistas de Cuba, y una Mesa Redonda con el tema "El agente del desarrollo cultural", a cargo de la **Dra. Nisia Agüero**, Directora del Teatro Nacional de Cuba, **Msc. Helmo Hernández Trejo**, Presidente de la Fundación Ludwig de Cuba y **Lesbia Ven Dumois**, Vicepresidenta de la Casa de las Américas de Cuba.

VIII. Dimensión cultural en los modelos de desarrollo turístico

Sustentabilidad del turismo. Estrategias integrales de desarrollo. Defensa y desarrollo de las identidades nacionales y locales: riesgos y oportunidades ante el incremento turístico. Comunidades receptoras y políticas de desarrollo turístico. Turismo y Patrimonio: preservación, conservación y promoción del testimonio de los pueblos. El turismo cultural: retos, riesgos y expectativas. La cultura como activo económico en el desarrollo turístico. Educación y formación para la calidad y eficiencia en el turismo. El capital humano en la industria turística.

Para el desarrollo de esta área temática se proponen entre otras, las intervenciones especiales de la **Sra. Gloria López Morales**, Directora de la Oficina Regional de la UNESCO para América Latina y el Caribe y de **Eusebio Leal Spengler**, Historiador de la Ciudad de La Habana.

IX. Integración y participación en el desarrollo comunitario

Integración. El desarrollo de proyectos sociales y económicos. Participación. Autogestión. Sustentabilidad del quehacer comunitario.

Metodología del trabajo comunitario. Formación de Agente de cambio. La dimensión artística del desarrollo comunitario. La diversidad: el respeto a lo diferente. La memoria de la comunidad: el conflicto tradición-modernidad. Cultura popular tradicional. Comunidad, escuela, universidad.

Los interesados en este tema podrán participar en la conferencia de **Miguel Barnet**, Presidente de la Fundación Fernando Ortiz, Cuba, así como de una Mesa Redonda que abordará el tema de "Comunidad, participación y desarrollo comunitario", en la que se prevé la presencia de especialistas de instituciones culturales, organizaciones no gubernamentales y otras entidades del universo sociocultural.

El Comité Organizador ha enviado invitaciones además a otras prestigiosas personalidades del arte y la cultura mundial y a representantes de instituciones, organismos y organizaciones internacionales entre los que podemos señalar: **Sr. Hernán Crespo Toral**, Subdirector General para la Cultura de la UNESCO; **Sra. Milagros del Corral**, Directora de Creatividad e Industrias Culturales de la UNESCO; **Sr. B. Von Drooste**, Director del Centro de Patrimonio Mundial de la UNESCO; **Sra. Christine Deschamps**, Presidenta de IFLA, Francia; **Sr. Francisco Jaraúta**, Catedrático y Vicepresidente del Patronato del Museo Reina Sofía de Madrid, España y **Rémi Sagna**, Secretario General de la Bienal de Arte Africano Contemporáneo DAK' ART de Senegal.

Se ha cursado invitación oficial a todos los Ministros de Cultura de América Latina, el Caribe y de países europeos, africanos y asiáticos, algunos de los cuales han confirmado su asistencia. Así mismo, se contará con la participación de directivos y representantes de los diferentes organismos y organizaciones auspiciadoras y coauspiciadoras.

También se espera la presencia de un numeroso grupo de reconocidos artistas, escritores y críticos de arte entre los que sobresalen: **Ticio Escobar de Paraguay**, **Oswaldo Guayasamin de Ecuador**, **Eduardo Galeano de Uruguay**, **Luis Camnitzer de Uruguay** y **Claudio Abbado de Italia**.

Además se contará con la asistencia de las más destacadas figuras del arte cubano en las diferentes manifestaciones: música, danza, teatro, literatura, artes plásticas y cine, quienes realizarán disertaciones, clases magistrales y encuentros con los asistentes al Congreso.

Otras imágenes del universo de este Congreso

Área de Talleres de Desarrollo Sociocultural

La modalidad de desarrollo de esta área será de talleres, con carácter teórico-práctico, para el intercambio de experiencias en la promoción y animación cultural con los niños, adolescentes y jóvenes, entendiendo la cultura en su sentido más amplio, que incluye todo lo que el ser humano transforma y desarrolla para crecer como tal, con el objetivo de promover el intercambio de conocimientos y experiencias entre aquellos que trabajan con la población más joven, desde el arte y la literatura, para contribuir a la formación integral.

Temática de los Talleres

- Promoción, animación y prevención sociocultural.
- Desarrollo de la creatividad.
- Promoción de la lectura.
- Libre expresión artística: plástica, musical, teatral, danza, corporal.
- Arte-terapia.
- Lenguaje de la imagen.
- Trabajo cultural con adolescentes.
- Grupo, juego y aprendizaje.

Los Talleres propuestos deben constituir experiencias realizadas con la población en forma sistemática y con buenos resultados, durante más de dos años; estar enfocados hacia el desarrollo de la creatividad y partir del principio de aprender haciendo, con el enfoque de la educación por el arte, sobre la base de los valores éticos y estéticos que contribuyan al desarrollo de los participantes.

Encuentro Iberoamericano de Editores

Durante el Congreso se realizará, en el Palacio del II Cabo, sede del Instituto Cubano del Libro, un Encuentro Iberoamericano de Editores que formará parte de las jornadas profesionales del evento y en el cual se podrán analizar e intercambiar experiencias sobre las problemáticas más actuales que afronta hoy la industria editorial iberoamericana y mundial, en el umbral del siglo XXI. El Encuentro proyectará una visión perspectiva del trabajo de edición, impresión, distribución y venta de libros ante el impacto de las nuevas tecnologías. Se espera la presencia del Sr. Alain Gründ, Presidente de la Unión Internacional de Editores (UIE), Suiza.

Exposición de la Cultura Cubana

Sobre un transparente y ágil montaje en un área aproximada a los 1200 metros cuadrados, se realizará, en el lobby del Palacio de las Convenciones de La Habana, sede del Congreso, una exposición panorámica del desarrollo de la cultura cubana en los últimos 40 años. El perfil temático abarcará el progreso educacional de base y universitario, elementos esenciales del avance de la ciencia y la técnica, la educación artística, la cultura comunitaria y la expresión de todas las manifestaciones artísticas a través de sus creadores y actos más relevantes.

Feria Cultural en La Habana

En uno de los espacios más hermosos del centro histórico de la capital cubana, la restaurada "Plaza Vieja", se realizará la Feria del Congreso que devendrá en escenario principal de la creación artística y la producción de bienes culturales. Esta actividad dispondrá de un variado y amplio programa de animación y extensión cultural como parte de las diferentes opciones artísticas representativas de las delegaciones participantes que se brindarán a los participantes en el evento y al público en general en diferentes locaciones de la Habana Colonial.

Para mayor información sobre el Encuentro Iberoamericano de Editores, la Exposición de la Cultura Cubana y la Feria Cultural usted podrá dirigirse además a:

Cámara de Comercio del Libro

Calle 15 No. 602, esquina C, Vedado
CP 10400, Ciudad de La Habana, Cuba
Télex: 511881 feria cu
Telf. (537) 3-6034 / 32-8829
Fax: (537) 33-3441

- El universo del turismo cultural.
Imparte: Lic. María Emilia Soteras. Profesora Auxiliar.
Institución: Instituto Superior de Arte. Cuba.
Duración: 12 horas.
Precio: 20,00 USD
- Método y técnicas de planeamientos en los procesos de gestión cultural.
Imparte: Dr. Mario Hernández. Profesor Titular.
Institución: Instituto Superior de Arte. Cuba.
Duración: 12 horas.
Precio: 20,00 USD
- Hacia una filosofía de la intervención cultural.
Imparten: Dra. Graciela Fernández Mayo. Profesora Titular.
Dra. Norma Gálves. Profesora Titular.
Msc. Alejandro Rojas
Lic. Yamile Deriche.
Instituciones: Instituto Superior de Arte y Centro de Superación para la Cultura. Cuba.
Duración: 12 horas.
Precio: 20,00 USD
- Elementos de gerencia aplicados a la actividad artística.
Imparte: Msc. Cristina Anaya Quincoces. Profesora Auxiliar.
Institución: Consejo Nacional de las Artes Escénicas. Cuba.
Duración: 12 horas.
Precio: 20,00 USD
- Estudios de las identidades individuales y sociales. Teoría y método.
Imparte: Dra. Carolina de la Torre Molina. Profesora Titular.
Institución: Centro de Investigación y Desarrollo de la Cultura Cubana Juan Marinello.
Duración: 8 horas.
Precio: 20,00 USD
- Forma y tradición en la artesanía popular cubana.
Imparte: Lic. Dennis Moreno.
Institución: Centro de Investigación y Desarrollo de la Cultura Cubana Juan Marinello.
Duración: 8 horas.
Precio: 20,00 USD

- Panorama de la música popular tradicional cubana.
Imparte: Lic. Marta Esquenazi Pérez. Investigadora Agregada.
Institución: Centro de Investigación y Desarrollo de la Cultura Cubana Juan Marinello.
Duración: 8 horas.
Precio: 20,00 USD
- Historia y tradición. Oralidad y fuentes orales.
Imparten: Dra. Ana Vera Estrada. Investigadora Titular.
Lic. María del Carmen Victori. Investigadora Agregada.
Institución: Centro de Investigación y Desarrollo de la Cultura Cubana Juan Marinello.
Duración: 8 horas.
Precio: 20,00 USD
- Alegría y tradición. Fiestas populares tradicionales cubanas.
Imparte: Dra. Virtudes Feliú. Investigadora Titular.
Institución: Centro de Investigación y Desarrollo de la Cultura Cubana Juan Marinello.
Duración: 8 horas.
Precio: 20,00 USD
- Los sueños como vía analógica para la creación actoral.
Imparte: Msc. Reynaldo León.
Institución: Centro Nacional de Escuelas de Arte. Cuba.
Duración: 12 horas.
Precio: 80,00 USD
- El circo, un arte milenario.
Imparte: Lic. José Felipe Rodríguez.
Institución: Centro Nacional de Escuelas de Arte. Cuba.
Duración: 12 horas.
Precio: 80,00 USD
- Arte en la Ciudad de La Habana.
Imparte: Lic. Nidia Berenguer.
Institución: Centro Nacional de Escuelas de Arte. Cuba.
Duración: 12 horas.
Precio: 120,00 USD.

Maqueta del Congreso

	Lunes 7	Martes 8	Miércoles 9	Jueves 10	Viernes 11
Mañana 10:00	Acreditación Cursos y Talleres pre-evento.	9:00 – 10:00 Conferencia Magistral.	9:00 – 10:00 Conferencia Magistral.	9:00 – 10:00 Conferencia Magistral.	9:00 – 10:00 Conferencia Magistral.
		10:00 – 1:00 Trabajo en comisiones: mesas redondas, paneles, intervenciones, ponencias.	10:00 – 1:00 Trabajo en comisiones: mesas redondas, paneles, intervenciones, ponencias.	10:00 – 1:00 Trabajo en comisiones: mesas redondas, paneles, intervenciones, ponencias.	10:00 – 2:00 Trabajo en comisiones: mesas redondas, paneles, intervenciones, ponencias.
1:00 2:00	Exposición y presentaciones artísticas RECESO				
Tarde	2:00 Cursos y Talleres pre-evento.	2:00 – 5:00 Trabajo en comisiones: mesas redondas, paneles, intervenciones, ponencias.	2:00 – 5:00 Trabajo en comisiones: mesas redondas, paneles, intervenciones, ponencias.	2:00 – 5:00 Trabajo en comisiones: mesas redondas, paneles, intervenciones, ponencias.	
2:00 5:00	Desarrollo de talleres.				
	4:00 Inauguración de la Feria	5:00 Visitas a la Feria, Instituciones y Proyectos. Libre	5:00 Visitas a la Feria, Instituciones y Proyectos. Libre	5:00 Visitas a la Feria, Instituciones y Proyectos. Libre	4:00 Clausura del Congreso
Noche	8:00 Acto de Apertura del Congreso. Actividad cultural		9:00 Concierto en el Teatro Anadeo Roldán		9:00 Fiesta de despedida

Cuotas de Inscripción

Delegados: \$150,00 USD

Incluye: acreditación, documentación, participación en las actividades científicas y sociales del evento.

Nota: en este caso esta cuota de inscripción se pagará en el Palacio de Convenciones en el momento de la acreditación.

Asimismo, el Palacio de Convenciones de La Habana con el interés de brindar el mejor servicio y los mejores precios a sus clientes, ha conformado un **precio de inscripción** global, atractivo y económico, que será ofertado a todos los participantes en los eventos por las representaciones y agencias de viajes que operan con el Palacio, cuya referencia aparece al final del folleto. Este precio de inscripción global incluye:

- alojamiento y desayuno durante el evento
- transfer in-out
- transfer a las actividades del evento
- acreditación
- documentación técnica del evento
- participación en las actividades profesionales del programa
- participación en las actividades sociales del programa
- certificado de participación
- servicios médicos y estomatológicos de urgencia en el Palacio
- 15% de descuento en el alquiler de autos de Palcocar
- 10% de descuento en los restaurantes del Complejo:
 - Restaurante El Rancho
 - Restaurantes del Hotel Palco
 - Restaurantes del Club Habana
 - Restaurante El Bucán
- 10% de descuento en la Galería Comercial del Hotel Palco
- Coctel de bienvenida y/o clausura

Las agencias de viajes y representaciones del Palacio de Convenciones de La Habana también ofertarán **precios de inscripción** para los acompañantes.

REPRESENTANTES DEL PALACIO DE CONVENCIONES DE LA HABANA / REPRESENTATIVES OF THE HABANA INTERNATIONAL CONFERENCE CENTER

- **ALEMANIA/GERMANY:** Sol y Son -- Tel. (49-69)91309831, Frankfurt. Tel.: (49-30)290664730 Fax: (49-30)290664731, Berlin E-mail: info@solysound.de Tropicana Touristik -- Tel. (49-30)8537041/8537042. Fax: 8534070, Berlin/Berlin. Sucursal Köln -- Tel. (49-221)2407944. Fax: 2407981.
- **ARGENTINA:** Donde -- Tel. (54-1)3217000. Fax: 321-7001, Buenos Aires. E-mail: donde@tournet.com.ar
- **BAHAMAS:** Havana Nassau -- Tel. (1-242)3947195 al 98. Fax: 3945196
- **BELGICA/BELGIUM:** Havanatur Benelux -- Tel. (32-2)5020700. Fax: 5023475, Bruselas/Brussels. Sol y Son -- Tel. (32-2)6402050/3560 Fax: (32-2)6400810, Bruselas • BOLIVIA: Ideal Tours. Tel.: (591-2)371652. Fax: 376607. Telex 2541 byb.bv. La Paz. Sol y Mar Tours Tel. Fax: 591-4-250376
- **BRASIL/BRAZIL:** Cubatur Brasil -- Tel. (55-11) 2553388. Telefax: 2580617, São Paulo. Sanchat Tour Operator's -- Tel. 55-011259-6466. Fax: 55011258-8859. E-mail: sanchat@mandic.com.br Sol y Son -- Tel. (5511)2144571/2141686 Fax: (5511)2558660 E-mail: syson@vov.com.br
- **CANADA:** Caribe Sol -- Tel. (1-514)5226868/5220358. Fax: 5226858. Sol y Son -- Tel. (514) 8612897 Fax: (514)8612876, Montreal.
- **COLOMBIA:** Caribe Representaciones Ltda. -- Tel. (57-1)3363155/2866489. Fax: 2866427. Telex 45533 carpeco, Bogotá Havanatur -- Tel. 3471858/59-3457618/73. Fax: 3471871, Bogotá, E-mail: havanatur@andinet.com Cielos Abiertos -- Fax: 6223296, Bogotá E-mail: cielosab@openway.com.co CIC Turopropador -- Tel. (571)6368601/122324. Fax: (571)6368589, Bogotá E-mail: ciclida@colomsat.net.co C.M. Tropicana -- Tel. 2810993/2810775/2811810. Fax: 2811443 E-mail: ciclida@cc-net.net Gente de Viajes -- Fax: 6010141, Bogotá E-mail: gentevia@colomsat.net.co Global Charters -- Tel. 3125177/3450476 Fax: 3450487, Bogotá E-mail: tualvuel@colomsat.net.co Sol y Son -- Tel. (571)618-4519/45674483. Fax: (571)610-5800 E-mail: solysoni@colomsat.net.co Super Excursiones -- Tel. 8806556/8806693/8806947. Fax: 8806895, Cali E-mail: superexc@colomsat.net.co
- **COSTA RICA:** Tikal Tour -- Tel. (506)223 2811. Fax: 223-1916/223-3750, San José. E-mail: orbewh@solraccsa.co.cr Sol y Son: Tel. (506)2201500/2904594. Fax: (506) 2905101 E-mail: solysoni@raccsa.co.cr
- **CHILE:** Guarnatur-Chile -- Tel. (56-2)2230844/ 2331383/2341106. Fax: 2341276/ 2821473, Santiago de Chile. E-mail: guarnatur@netcup.cl
- **DINAMARCA:** -- Tel. (44-170)7665570. Fax: 7663139
- **ECUADOR:** Yoruha S.A. -- Tel. (593-2)504006/547510/548650. Fax: 503997. Telex 21250 Yoruha ED, Quito. Havanatur Ecuador -- Tel. 526792/506778/546380 Fax: 593(2) 506779 Quito. Sol y Son: Tel. (593-2)227454. Fax: (593-2) 27463, Quito. Tel. (593-4) 289911. Fax: (593-4) 3907227, Guayaquil. E-mail: solysoni@cna.net.ec
- **EL SALVADOR:** Latino's Tours -- Tel. (503)225-0524. Fax: 226-9371, San Salvador. E-mail: cubabusines@salnet.net Contactos -- Tel. (507)263-3033 Fax: (507)263-3570 E-mail: adenty@sinfo.net
- **ESPAÑA/SPAIN:** Caribe Internacional Tours -- Oficina en Madrid/Madrid office: Tel. (34-91) 563.07.31/563.07.91. Fax: 563.59.49. E-mail: caribe@caribe.crossinf.com Oficina en Barcelona/Barcelona office: Tel. (34-93)4559848. Fax: 4350185.
- **ESTADOS UNIDOS/UNITED STATES:** Marazul Tours Inc. Tel. (1-201) 319-3900. Fax: 319-9009, New Jersey. E-mail: marazul@igc.org Internet: www.marazultours.com
- **FRANCIA/FRANCE:** Soleil de Cuba -- Tel. (33-1)45384100 Fax: (33-1) 45384101, Paris Objectif Plus -- Tel. 01-41-720410 Fax: 0148187512 E-mail: obplus@club-internet.fr
- **GUATEMALA:** Corporación Junior, s.a. -- Tel. (502)591-4609/599-3523/599-3533/ 599-3543. Fax: 591-3183. E-mail: junior@infovia.com.gt Contacto -- Tel. (507)263-3033 Fax: (507)263-3570 E-mail: adenty@sinfo.net
- **HAITI:** Citadelle, S.A. -- Tel. (509)225900. Telex 20141. Fax: 221792.
- **HONDURAS:** Kaliko, S.A. -- Telefax: (504)2311854, Tegucigalpa.
- **HOLANDA/ THE NETHERLANDS:** Havanatur Benelux -- Tel. (31-10)4112444/ 4114749. Fax: 4114749.
- **IRLANDA:** Cubatravel -- Tel. (353-1)6713422. Fax: 6798006.
- **ITALIA/ITALY:** SO.CO.MI. -- Sisto V -- Tel. (39-735)659537/751238. Fax: 659537. E-mail: socomi@jth.it Internet: http://www.jth.it/socomi/ SOL y MED, s.r.l. Tel. (39-06)3070764. Telefax: 636 700. E-mail: choal@yahoo.com SOL y SON -- Tel.: (396)44702320/2329 Fax: (396) 491 877 Roma. E-mail: solysoni@tel.it
- **JAMAICA:** Caribe Air Services Ltd. -- Tel. (1-876) 9520116/9799387. Fax: 9520981/ 9793421. Sol y Son -- Tel. (1876)978-3410/3411. Fax: (1876) 978-3406 Kingston.
- **JAPON/JAPAN:** Trans Orbit Co. Ltd. Tel. (81-3) 55686874. Fax: 55686877.

- **MEXICO:** Viajes Tours, S.A. -- Tel. (52-5)208-9900. Fax: 208-3704/208-9727, México, D.F. E-mail: jmcclis@spin.com.mx Internet: vintur81@mail.internet.com.mx Oficina en Guadalajara/Guadalajara office: Tel. (52-3) 817-2055. Fax: 817-22983. Oficina en Cancun/Cancun office: Tel. (52-98)840326. Fax: 840396. E-mail: adiel@cancun.rec.com.mx
- **NICARAGUA:** Solitours -- Tel. (505-2)663913/663914/664513. Fax: 661591, Managua. E-mail: solitours@mx.com Contactos -- Tel. (507)2633033 Fax: (507) 2633570 E-mail: adenty@sinfo.net
- **NORUEGA:** Tel. 01707665570. Fax: 01707663139.
- **PANAMA:** Atlantis Tours -- Tel. (507)264-446671/75. Fax: 264-8370/2234487. E-mail: pegaus@sinfo.net
- **PARAGUAY:** Intertours -- Tel. (595-21)211-747579 Fax: 211-870. Telex PY 22142, Asunción.
- **PERU:** PALCOTOURS -- Tel. (51-1)2221471/2221041. Fax: 2221041/4219835, Lima. E-mail: palcotours@ddm.com.pe.
- **PORTUGAL:** Brotour-Viagens e Turismo Ltda. -- Tel. (351-1) 8885636. Fax: 8885760 Lisboa/Lisbon. E-mail: fonsaca@brotour.com Internet: www.brotour.com
- **PUERTO RICO:** Viajes Antillas -- Tel. (1-787)7637280. Fax: 7518133. Viajes Carely -- Tel. (1-787)758-4800. Fax: 7583217. Pa Cuba La Caridad/Valisan Tours -- Tel. (1-787) 273-0030/273-6390/273-8337. Fax: 273-8559, Rio Piedras. Viajes Varadero -- Tel. 787-7816683. Fax: 787-7928222
- **REINO UNIDO/ UNITED KINGDOM:** Havanatur UK -- Tel. (44-170) 7665570. Fax: 7663139. Sol y Son -- Tel. (44-171)7341165 Fax: 4370681, Londres
- **REPÚBLICA DOMINICANA/ DOMINICAN REPUBLIC:** Emely Tours -- Tel. (1-809)687-7114. Fax: 686-0264/686-0941/686-1091. Telex 6820264/4955430 Emetur, Santo Domingo. Internet: HTTP://www.emelytours.com Sol y Son -- Tel. 809-4735618. Fax: 809-4735849
- **RUSIA:** Moscú Rusia -- Telefax: (7-095)1964 775. Fax: 2436672. E-mail: fgarciga@nsk.ru. Sol y Son -- Tel. 237-1901/238-0223 Fax: 237-8391, Moscú.
- **SUECIA:** Tel. (44-170)7665570. Fax: 7663139.
- **URUGUAY:** Servicios Integrales -- Tel. (598-2) 9002120/9013782. Fax: 9020421, Montevideo. E-mail: siur96@adinet.com.uy
- **VENEZUELA:** Ideal Tours -- Tel. (58-2) 793 0037/6005/18227458/6902/61307666/ 5156/6902/ 4755/5706. Fax: 7828063, Caracas. E-mail: idealtours@cantv.net

ASSOCIACIÓ
AMICS DE TOSSA
CLUB UNESCO

L'ASSOCIACIÓ AMICS DE TOSSA- CLUB UNESCO
ES COMPLAU CONVIDAR-VOS A LA PRESENTACIÓ
DE LA PUBLICACIÓ DE:

«ACTES DEL II SIMPOSI INTERNACIONAL COSTA BRAVA»

Intervenien en l'acte:

Manuel Dobaño, Secretari General de la Federació Catalana
d'Associacions i Clubs de la UNESCO.

Dr. Jordi de Cambra, Titular Càtedra UNESCO de la Universitat
de Vic.

Universitat de Vic - Universitat de la Havana pel desenvolupament
humà sostenible.

Tossa, 1 de Juliol a les 18h. Sala d'Actes «LA NAU» Ed. Termini

O que é a Rede Temática de Docência ORTUDES?

A Rede ORTUDES articula as atividades de três universidades espanholas (Vic, Girona e Murcia) e três universidades latinoamericanas (UNIJUL - Brasil, UNaM - Argentina, Columbia - Paraguai) na área temática do ordenamento territorial sob a ótica do turismo. Financiada pela Agência Espanhola de Cooperação Internacional - AECI, através do Programa de Cooperação Interuniversitária, a rede visa consolidar a cooperação científica interinstitucional, qualificar as atividades docentes e orientar a formação de profissionais capazes de dinamizar o turismo.

Como é o funcionamento da Rede ORTUDES na UNIJUL?

Ao longo de três anos (1999 a 2001) a Rede ORTUDES ministrará quatro módulos docentes, com 72 horas letivas por módulo, perfazendo um total de 288 horas. Cada módulo se constituirá num curso de extensão universitária.

Ano 1999, Módulo 1 - Desenvolvimento sustentável e ordenamento territorial sob a ótica do turismo: Políticas de desenvolvimento, exploração e manejo de recursos.

Ano 2000, Módulo 2 - Métodos e técnicas de análise e gestão do território sob a ótica do turismo (I): Desenvolvimento social, realização de projetos e análise de impacto ambiental.

Ano 2001, Módulo 3 - O patrimônio ambiental sob a ótica do turismo: Análise de modelos e experiências.

Ano 2001, Módulo 4 - Métodos e técnicas de análise e gestão do território sob a ótica do turismo (II): Aplicações no território missioneiro.

As datas e os conteúdos dos módulos 2, 3 e 4, serão divulgadas posteriormente.

Promoção:

UNIJUL/Departamento de Ciências Sociais

Financiamento:

AECI - Agência Espanhola de Cooperação Internacional/Programa de Cooperação Interuniversitária - Resolução de 3 de julho de 1998. B.O.E. n.º 178 de 17 de julho de 1998.

Rede temática de docência ORTUDES - "Ordenación Territorial: turismo, patrimonio cultural y desarrollo sostenible"

Universidades Participantes:

Espanha:

- Universidade de Vic (coordenação espanhola)
- Universidade de Murcia
- Universidade de Girona

Brasil

- UNIJUL - Universidade Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul (coordenação latinoamericana)

Argentina

- UNaM - Universidad Nacional de Misiones

Paraguai

- Universidad Columbia

CURSO DE EXTENSÃO UNIVERSITÁRIA

OBJETIVOS

1. Conhecer e debater o tema "desenvolvimento humano sustentável", contemplando aspectos ambientais, sociais, econômicos, territoriais e de políticas públicas;

2. Qualificar, através de conhecimentos teóricos e atividades práticas, profissionais e cidadãos interessados no desenvolvimento do turismo.

PÚBLICO-ALVO

Comunidade acadêmica e profissionais dos setores público e privado que atuam ou pretendem atuar no setor turístico.

MÓDULO 1 - Desenvolvimento sustentável e ordenamento territorial sob a ótica do turismo: Política de desenvolvimento, exploração e manejo de recursos.

DISCIPLINAS

• POLÍTICAS DE DESENVOLVIMENTO

Conteúdo: Desenvolvimento e subdesenvolvimento. Desenvolvimento desigual. Desenvolvimento humano. Medição do desenvolvimento humano. Análise macroeconômica das políticas públicas. Organismos internacionais. Políticas econômicas para um desenvolvimento humano.

• RECURSOS E SUA EXPLORAÇÃO

Conteúdo: Recursos e desenvolvimento sustentável. Localização. Manejo sustentável de recursos naturais. Manufatura local. Comercialização e controle. Exploração e equilíbrio territorial. Capacidade de carga do território.

• GEOGRAFIA SUBTROPICAL I

Conteúdo: Geografia física e humana. Demografia e desenvolvimento sustentável. Migração e desequilíbrios territoriais. Recursos.

• GEOGRAFIA SUBTROPICAL II

Conteúdo: Biótipos. Equilíbrio natural. Novos cultivos

CORPO DOCENTE

Prof. Dr. Joan Bou - Universidade de Vic, Espanha
Prof. Dr. Xavier Pauero - Universidade de Girona, Espanha
Prof.ª Dr.ª María Dolores Marcos - Universidade de Murcia, Espanha
Prof. Dr. Aurélio Ceballos - Universidade de Murcia, Espanha

CARGA HORÁRIA E DURAÇÃO

O curso é de extensão universitária e será ministrado num total de 72 horas, no período de 23 a 31 de julho de 1999, com aulas nos turnos da manhã e da tarde. Ao final do curso, será conferido certificado de extensão universitária aos alunos que completarem frequência mínima de 85%.

LOCAL, VAGAS E VALOR DO CURSO

O curso será desenvolvido na UNIJUL, Campus-Ijul. A oferta é de 100 vagas, preenchidas conforme ordem de inscrição.

Será cobrado uma taxa de inscrição no valor de R\$ 60,00 (sessenta reais), que poderá ser paga junto a Tesouraria da UNIJUL ou no Banco do Brasil, Agência 0371-9, Conta n.º 2214-4, em favor da FIDENE.

INSCRIÇÕES E INFORMAÇÕES

Inscrições de 01/06/99 à 10/07/99
Secretaria do Departamento de Ciências Sociais Campus Ijul - Prédio Beta, com Liane.
Fones (055) 3320454 (manhã)
Fone/Fax (055) 3320459 (tarde)
E-mail: dcs@unijul.tche.br

U.Na.M. A.E.C.I. CURSO DE EXTENSION UNIVERSITARIA DE LA RED TEMATICA DE DOCENCIA ORTUDES

28 de Julio al 5 de Agosto de 1999

RED ORTUDES:

Esta red, articula las actividades de tres Universidades españolas VIC, GIRONA y MURCIA y tres Universidades latinoamericanas UNIJUI (Brasil), U.Na.M (Argentina) y COLUMBIA (Paraguay). Financiada por la Agencia española de Cooperación Internacional A.E.C.I. a través del programa de Cooperación Interuniversitaria.

El objetivo es consolidar la cooperación científica interinstitucional, cualificar las actividades docentes y orientar la formación de profesionales capaces de dinamizar el turismo.

A lo largo de tres años (1999 - 2001) la red ORTUDES desarrollará cuatro módulos de 72 hs. lectivas por módulo, cada uno de los mismos se constituirá en un curso de extensión universitaria. Para ello está previsto el intercambio de docentes de las universidades que integran la red.

DESTINATARIOS:

Profesionales y Docentes interesados en el tema. Alumnos avanzados de las carreras de Guía y Licenciatura en Turismo (Averiguar requisitos en el Depto. de Turismo).

VALOR DEL MODULO 1:

Treinta pesos \$ 30 por participante.
Cupo máximo 100 personas según orden de inscripción

Se extenderán certificados a los participantes que cumplan el 85% de asistencia.

PREINSCRIPCIONES:

Hasta el 8 de Julio de 1999

CONTENIDO DE LOS MODULOS DOCENTES:

MODULO 1:

Año 1999 Desarrollo Sustentable y Ordenamiento Territorial desde la óptica del Turismo.

Políticas de Desarrollo: Desarrollo y subdesarrollo. Desarrollo desigual. Desarrollo humano. Medición del desarrollo humano. Análisis macroeconómico de las políticas públicas. Organismos internacionales. Políticas económicas para un desarrollo humano. *Dictado por el Prof. Joan Bou - Universidad de VIC, España.*

Recursos y su explotación: Recursos y desarrollo sostenible. Localización. Manejo sostenible de recursos naturales. Manufactura local. Comercialización y control. Explotación y equilibrio territorial. Capacidad de carga del territorio. *Dictado por el Prof. Xavier Paunero - Universidad de GIRONA, España.*

Geografía Subtropical I: Geografía física y humana. Demografía y desarrollo sostenible. Migración y desequilibrios territoriales. Recursos. *Dictado por la Prof. María Dolores Marcos - Universidad de MURCIA, España.*

Geografía Subtropical II: Biotopos. Equilibrio natural. Nuevos cultivos. Paisajes agrícolas. Los recursos energéticos. Localización de actividades. Desarrollo sostenible y territorio. *Dictado por el Prof. Aurelio Cebrián - Universidad de MURCIA, España.*

LUGAR:

Facultad de Humanidades y Cs. Sc. - Tucumán 1946 - Posadas Misiones.

HORARIO:

Del 28 al 30 de Julio de 08 a 12 Hs.
y de 14 a 19 Hs., el 31 de Julio de 08 a 12 Hs.
Del 2 al 5 de Agosto de 08 a 12 Hs.
y de 14 a 19 Hs.

Los contenidos de los módulos 2, 3 y 4 serán divulgados durante el desarrollo del Módulo 1

CONSULTAS y PREINSCRIPCIONES:

Facultad de Humanidades y Cs. Sc. - Secretaría de Extensión Tucumán 1946 - C/P: 3300
Posadas Misiones Tel.: (03752) 425641 internos 29 y 33 - Fax: (03752) 427519 (a nombre del Dpto.
de Turismo) E-mail: eventos@fhycs.unam.edu.ar

¿QUÉ ES LA RED TEMÁTICA DE DOCENCIA - ORTUDES?

La Red ORTUDES articula las actividades de tres universidades españolas: (Vic, Girona y Murcia) y tres universidades latinoamericanas: (UNIJUÍ-Brasil, UNAM-Argentina, Columbia-Paraguay) en el área temática del ordenamiento territorial desde la perspectiva del turismo. Financiada por la Agencia Española de Cooperación Internacional- AECI, a través del Programa de Cooperación Interuniversitaria, la red aspira consolidar la cooperación científica interinstitucional, cualificar las actividades docentes y orientar la formación de profesionales capaces de dinamizar el turismo.

¿CÓMO ES EL FUNCIONAMIENTO DE LA RED ORTUDES EN LA UNIVERSIDAD COLUMBIA DEL PARAGUAY?

A lo largo de tres años (1999 a 2001) la Red ORTUDES administrará cuatro módulos docentes, con 72 horas cátedra por módulo, totalizando 288 horas. Cada módulo se constituirá en un curso de perfeccionamiento profesional.

- Año 1999, Módulo 1 - Desarrollo sustentable y ordenamiento territorial desde la perspectiva del turismo: Políticas de desarrollo, exploración y manejo de recursos.
- Año 2000, Módulo 2 - Métodos y técnicas de análisis y gestión del territorio desde la perspectiva del turismo (I): Desarrollo social, realización de proyectos y análisis de impacto ambiental.
- Año 2001, Módulo 3 - El patrimonio ambiental desde la perspectiva del turismo: Análisis de modelos y experiencias.
- Año 2001, Módulo 4 - Métodos y técnicas de análisis y gestión del territorio desde la perspectiva del turismo (II): Aplicaciones en el territorio paraguayo.

ORGANIZA

UNIVERSIDAD COLUMBIA DEL PARAGUAY/
Facultad de Turismo y Hotelería.

COOPERA

AECI-Agencia Española de Cooperación Internacional - Programa de Cooperación Interuniversitaria -Resolución del 3 de julio de 1998. B.O.E. nº 178 del 17 de julio de 1998.
Red temática de docencia **ORTUDES** - "Ordenación Territorial: turismo, patrimonio cultural y desarrollo sustentable".

UNIVERSIDADES PARTICIPANTES

España:

- Universidad de Vic (coordinación española)
- Universidad de Murcia
- Universidad de Girona

Brasil:

- UNIJUÍ - Universidad Regional del Noroeste del Estado de Río Grande del Sur (coordinación latinoamericana)

Argentina:

- UNAM - Universidad Nacional de Misiones

Paraguay:

- Universidad Columbia del Paraguay.

CURSO DE PERFECCIONAMIENTO

PROFESIONAL - OBJETIVOS

1. Conocer y debatir el tema desarrollo humano sustentable, contemplando todos los aspectos ambientales, sociales, económicos, territoriales y de políticas públicas.

2. Cualificar, a través de conocimientos teóricos y actividades prácticas, profesionales y ciudadanos interesados en el desarrollo del turismo.

DESTINATARIOS / AS

Comunidad académica y profesionales de los sectores público y privado que actúan o desean actuar en el sector turístico.

CONTENIDO

• POLÍTICAS DE DESARROLLO

Desarrollo y subdesarrollo. Desarrollo desigual. Desarrollo Humano. Medición del desarrollo humano. Análisis macroeconómico de las políticas públicas. Organismos internacionales. Políticas económicas para un desarrollo humano sustentable.

• RECURSOS Y SU EXPLOTACIÓN

Recursos y desarrollo sostenible. Localización. Manejo sostenible de recursos naturales. Manufactura local. Comercialización y control. Explotación y equilibrio territorial. Capacidad de carga del territorio.

• GEOGRAFÍA SUBTROPICAL I.

Geografía física y humana. Demografía y desarrollo sostenible. Migración y desequilibrios territoriales. Recursos.

• GEOGRAFÍA SUBTROPICAL II.

Biotipos. Equilibrio natural. Nuevos cultivos. Paisajes agrícolas. Recursos energéticos. Localización de actividades. Desarrollo sostenible y territorio.

EQUIPO DOCENTE INTERNACIONAL

- Prof. Dr. Joan Bou - Universidad de Vic, España
- Prof. Dr. Xavier Paunero-Universidad de Girona, España.
- Prof. Dr. María Dolores Marcos - Universidad de Murcia, España
- Prof. Dr. Aurelio Cebrián - Universidad de Murcia, España.
- Prof. Dr. Josep Burgaya - Universidad de Vic, España.

EQUIPO DOCENTE NACIONAL (Apoyo)

- Lic. Mara Ball
- Arq. Luis Hernáez
- Dr. Roberto Melgarejo
- Arq. Gloria Cusmanich

CARGA HORARIA Y DURACIÓN DEL CURSO

Tiene una duración de 72 horas cátedras, en el periodo del 2 al 12 de agosto de 1999, con clases durante la mañana y la tarde. Al final del Curso se otorgará un certificado de participación a los alumnos que completen una asistencia del 85%.

LUGAR, PLAZAS Y COSTOS

Universidad Columbia, Sede B, Av. España casi Padre Cardozo.

Inscripciones abiertas hasta cubrir las plazas disponibles.

La matrícula es de 120.000 guaraníes para profesionales y 90.000 guaraníes para estudiantes.

INFORMACIONES E INSCRIPCIONES

UNIVERSIDAD COLUMBIA DEL PARAGUAY,
Facultad de Turismo y Hotelería.

Oficina de Admisiones Sede B, en los horarios de 9 a 12 y 15 a 21 horas, de lunes a viernes.

Tel. 206-526 / 206-527 / 208-715 Fax. 222-266..

E-mail: rud@columbia.edu.py

Av. España 1239 casi Padre Cardozo.

Asunción - Paraguay.

CONSULTAS:

UNIVERSIDAD COLUMBIA DEL PARAGUAY, Carrera de Turismo y Hotelería.
Av. España 1239 casi Padre Cardozo. Asunción - Paraguay

ANNEX 9

RECULL DE PREMSA

14.3.98

OSONA

**Nueva cátedra Unesco
en la Universitat de Vic**

Vic. – El director general de la Unesco, Federico Mayor Zaragoza, anunció ayer en Vic la creación de la cátedra Unesco de la Universitat de Vic, dedicada al desarrollo humano sostenible. Mayor estimó "indispensable" que los pueblos y lenguas tengan representación en la Unesco, aunque "hay que valorar si ésta es permanente o no". – X. B.

A partir del curs vinent, la Universitat de Vic (UV) tindrà una càtedra de la Unesco sobre desenvolupament humà sostenible, que

compartirà amb la universitat de l'Havana (Cuba). Federico Mayor Zaragoza, director general de la Unesco, ho va anunciar oficial-

ment divendres, en la seva primera de les conferències del cicle organitzat per l'UV sobre la universitat en el món actual.

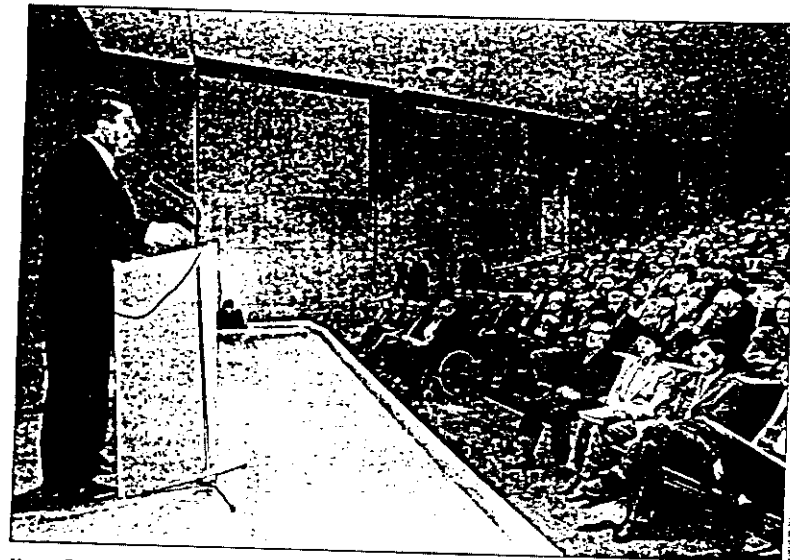
Les universitats de Vic i l'Havana compartiran una càtedra Unesco

Treballarà sobre el desenvolupament humà sostenible i funcionarà el curs vinent

JORDI VILARRODÀ

Vic Igualtat, participació i drets humans són els aspectes en què treballarà la nova càtedra Unesco de l'UV, que es posarà en marxa a partir del proper curs. Inicialment, es tracta d'un projecte compartit entre Vic i l'Havana, però més endavant és previst que s'hi afegixin la Universitat Autònoma de l'Estat de Mèxic i la de Managua, a Nicaragua. En una segona ampliació, hi podrien entrar altres països sud-americans, com Brasil, Argentina o Paraguai. La Unesco impulsa la creació d'aquestes càtedres en el marc del programa *Unitwin*, que té dos objectius principals: consolidar les relacions entre universitats d'Europa i l'Amèrica Llatina, i facilitar l'accés a l'educació superior —amb costos reduïts— als països amb vies de desenvolupament. Això ha de permetre una ràpida transferència de coneixements i de tecnologia cap a aquests països", va dir Mayor Zaragoza a l'Ajuntament de Vic, en la seva compareixença davant dels mitjans de comunicació.

El projecte implicarà la facultat de Ciències de l'Educació, la de Ciències Jurídiques i Econòmiques i l'Escola Politècnica de l'UV. Per part de la Universitat de l'Havana, hi intervindran els departaments de Sociologia i Micro-Macroeconomia. Es treballarà en els camps de l'antropologia, la sociologia, l'economia, el medi ambient, la geografia o el turisme. El mateix

Mayor Zaragoza, a la sala Maria Vilella d'Abadal del Sucre, en la conferència de divendres

Mayor Zaragoza va precisar què significa el nom de la nova càtedra: "Es treballarà amb països que han dit de forma molt clara que el desenvolupament humà sostenible no és tan sols el medi ambient". El primer objectiu és social, "la lluita contra la pobresa".

La càtedra Unesco de l'UV serà la primera que es crearà a Catalunya fora de l'àrea de Barcelona. Actualment, les universitats catalanes tenen 7 d'aquestes càtedres, que treballen en temes tan diversos com la investigació matemàtica o la pau i el desarmament. Totes han sorgit de la col·laboració de la Unesco amb

el Comissionat per a Universitats de la Generalitat. A nivell mundial, hi ha 26 càtedres, que Mayor Zaragoza considera com "una de les iniciatives de més èxit" de l'organització que presideix.

LA INSPIRACIÓ POÈTICA
DE MIQUEL MARTÍ I POL

Federico Mayor Zaragoza va aprofitar la seva estada a Vic per conèixer personalment Miquel Martí i Pol, amb qui es va trobar abans de la seva conferència. A l'inici d'aquesta, va confessar que el poeta de Roda de Ter és una de les seves

"fonts d'inspiració". Mayor Zaragoza —reconegut lector de poesia i autor ell mateix d'alguns llibres— va afirmar que "els guies del món han anat perdent la visió global, la tensió humana pròpia dels poetes", de qui va recomanar la lectura "abans de prendre grans decisions".

El director general de la Unesco va ser obsequiat per l'UV amb una col·lecció completa dels 70 números de la revista de poesia *Reduccions*, que publica l'editorial Eumo. Després de la conferència i la visita a l'Ajuntament, Mayor Zaragoza va dinar al Palau Bojans.

La universitat: educació per a tothom i durant tota la vida

IV.

Vic Un espai per a l'educació on es pugui anar a qualsevol moment de la vida, obert a tothom qui tingui el mèrit (no els diners), que estimuli el potencial creador de l'home, que sigui independent... Així va dibuixar Mayor Zaragoza la universitat del futur, en la conferència que va pronunciar divendres a Vic, davant d'un públic integrat majoritàriament per professors i estudiants de l'UV.

Mayor Zaragoza va donar un to marcadament humanista al seu discurs. Va posar el dit a les nafes de la desigualtat, de l'armamentisme, dels homes convertits "en espectadors permanents"... La Universitat, davant d'això, ha de formar "ciutadans del món", esperits crítics, creadors que són "la gran esperança de la humanitat". La comunitat universitària és, segons el director general de la Unesco, "una força enorme de progrés capaç de canviar l'evolució". No va deixar de banda el paper de la universitat en la defensa "de la identitat de cada poble i cada persona", i en aquest sentit va dir que "part del futur de Catalunya" depèn que això es posi en pràctica.

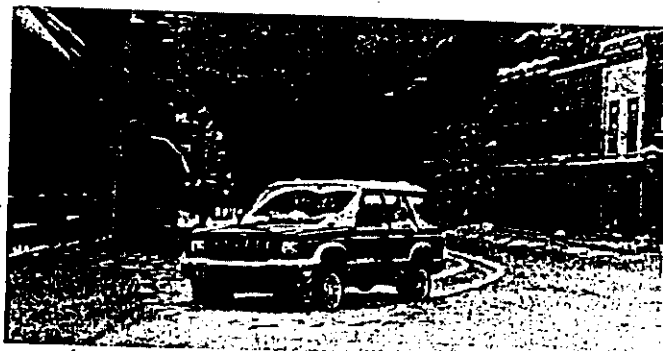
El cicle de conferències sobre *La Universitat en el món actual* continua demà dimarts amb la intervenció del president de la Generalitat, Jordi Pujol.

ANTES DE SALIR
vea el mapa del tiempo.
O vea el Jeep Cherokee
en su Concesionario Oficial.

JEEP CHEROKEE. Venga a ver sus motores de 2.5 y 4.0 litros gasolina y 2.5 Turbo Diesel, su sistema 4x4 exclusivo de Jeep, la tracción del diferencial trasero Trac Lok, el interior totalmente rediseñado, incluyendo doble airbag, y la carrocería monocasco más rígida y ligera, y olvídense del mapa del tiempo. Desde 3.521.400 ptas.

Jeep

SOLO HAY UNO

PENTA STAR, S.A.

C/ Alfama IV, 29. 08400 GRANOLLERS. Tels: 879 34 50 / 870 64 62
C/ Palademan, 34, 36. 08400 GRANOLLERS. Tels: 879 34 50 / 870 64 62

Una finestra al món

LES CÀTEDRES UNESCO, A LES QUALS S'AFEGIRÀ VIC EL 1999, FOMENTEN LA RECERCA I L'INTERCANVI EN FAVOR DEL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Ricard Torrents, rector de l'UVV, escolta Federico Mayor Zaragoza, divendres de la setmana passada, en un acte a Vic.

Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura. Aquestes són les sigles i la filosofia de la UNESCO. Fa una setmana, el seu director general, Federico Mayor Zaragoza, va ser a Vic per anunciar que la universitat d'aquesta ciutat impartirà a partir del curs vinent la vuitena càtedra UNESCO que tindrà Catalunya. Com les altres, a favor del desenvolupament cap a un món més just.

Entre les moltes maneres possibles de diferenciar un pessimista d'un optimista hi ha la que, davant d'un fet concret, fa dir al pessimista que la situació és desastrosa mentre que, per l'optimista, tot i arribar a admetre que no és precisament satisfactoria, podria ser encara molt pitjor. L'exemple és del director general de la UNESCO, Federico Mayor Zaragoza, i el va citar quan se li va demanar pel paper de "consciència crítica" que li toca fer a la seva institució en un món massa pendent de l'economia i massa poc d'allò que genèricament s'engloba dins de l'"humanisme". Mayor Zaragoza va ser a la Universitat de Vic (UVV) divendres de la setmana passada per participar en el cicle de conferències del seu primer aniversari i presentar-hi una nova càtedra UNESCO, la

vuitena de Catalunya, en col·laboració amb la Universitat de l'Havana (Cuba). L'objectiu d'aquestes càtedres és, precisament, treballar per la transmissió i intercanvi de coneixements en un marc universal com és el món actual, tenint molt present el paper que els països considerats rics han de tenir davant dels subdesenvolupats. "No es tracta d'entendre la solidaritat en el sentit caritatiu", puntualitza Josep Burgaya, degà de la facultat de Ciències Jurídiques i Econòmiques de l'UVV. La càtedra "busca també l'intercanvi i l'aportació d'idees noves que evitin a les universitats tancar-se en la seva pròpia torre d'ivori". La càtedra UNESCO de Vic, que se centrarà en el desenvolupament humà sostenible, ha tingut com a redactor l'economista Joan Bou, professor de la mateixa facultat, i neix amb la col·laboració del Centre UNESCO de Catalunya i la Generalitat, que n'assumeix el finançament. Bou destaca el seu caràcter "multidisciplinari", ja que els programes acadèmics i activitats que pugui impulsar connectaran les facultats d'economia, educació i d'estudis políticis, sobretot per "incentivar cursos de tercer cicle i orientats cap a la recerca". Això inclou, per exemple, que professors i alumnes cubans puguin participar en cursos específics a Vic, i a la inversa. És previst que la càtedra, que a hores d'ara

encara té per definir el seu organigrama, es posi en marxa coincidint amb el canvi d'any.

Al marge de la vessant acadèmica, la càtedra també té per objectiu obrir a la societat aquells aspectes que ajudin a sensibilitzar-la davant del procés inparable de mundialització que afecta, ja a hores d'ara, tots els àmbits del desenvolupament. En aquest sentit, exemples precedents com la càtedra UNESCO sobre Pau i Drets Humans, amb seu a l'UAB, o la de Tecnologia, Desenvolupament Sostenible, Desequilibris i Canvi Global, que la UPC té a Terrassa, ja han fet un treball important de conscienciació a partir de l'impuls de fòrums de debat, conferències i un treball coordinat amb altres universitats d'arreu del món.

L'ECONOMIA COM A AMENÇA

Quan es parla de desenvolupament humà sostenible "volem dir que el creixement econòmic no és suficient per ell mateix", assenyala Joan Bou. Segons ell, paral·lelament al creixement econòmic hi ha d'haver la possibilitat que es puguin desenvolupar "les capacitats humanes amb tota la seva dimensió". Això vol dir equitativitat —"està demostrat que si no hi ha un creixement equitatiu el propi sistema s'autodestruïx"—, igualtat de drets a l'hora d'accedir als recursos i que aquests estiguin més ben distribuïts. En un altre nivell, "desenvolupament humà també vol dir participació i compromís en els àmbits econòmic, polític i social, de cara a construir un futur millor per a les noves generacions".

El director general de la UNESCO es va referir, durant la seva conferència a Vic, al risc que representa pensar en un desenvolupament mundial que es vertebri exclusivament al voltant de l'economia. I en aquest sentit va comentar el mateix procés de construcció europea: "Malament si és només la unió econòmica la que justifica Europa; ens calen també ideals". I la universitat, segons Mayor Zaragoza, ha d'exercir un paper determinant en aquest camp. El mateix concepte de desenvolupament també necessita una reflexió. Mayor Zaragoza posava com a exemple un dels seus viatges a l'Àfrica, quan un president li va demanar què l'havia sorprès dels empleats d'un hotel i de les tripulacions de la companyia aèria del país: "Que tots eren estrangers". La relació entre les universitats de Vic i l'Havana s'expliquen pels contactes que fins ara ja havien existit entre professors dels dos centres. Segons Bou, una càtedra UNESCO "ha de quedar al marge de connotacions polítiques" i "no ha

LA REVISTA D'OSONA

27.3.98

RAMON CUNILL

Federico Mayor Zaragoza saluda el poeta Miquel Martí i Pol.

MAYOR ZARAGOZA ANUNCIA QUE LA UV TINDRÀ UNA CÀTEDRA DE LA UNESCO

El director general de la Unesco, Federico Mayor Zaragoza, va anunciar en la seva visita a la capital d'Osona, el passat divendres 13 de març, que la Universitat de Vic tindrà una càtedra de la Unesco que compartirà amb la Universitat de l'Havana. La càtedra, que es posarà en funcionament el proper curs, tracta sobre el desenvolupament humà sostenible i fa referència a aspectes tan importants com són la igualtat, la participació i els drets humans. Mayor Zaragoza va aprofitar la seva visita a Osona per conèixer personalment el poeta Miquel Martí i Pol.

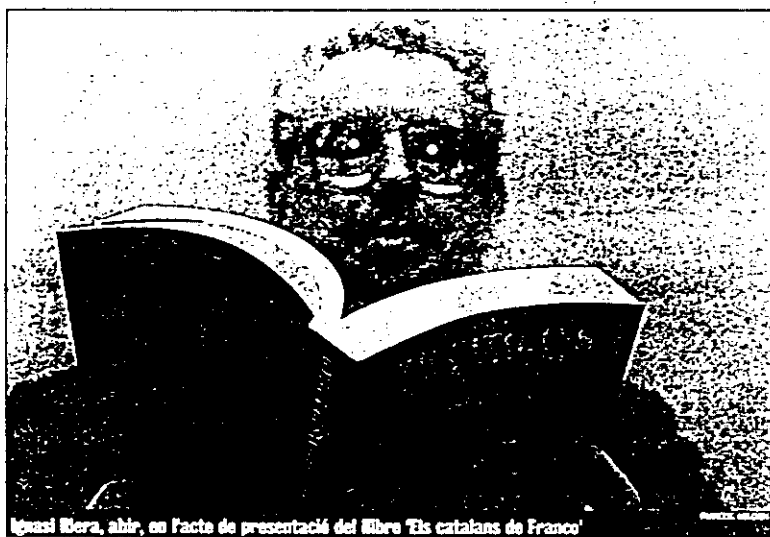
CULTURA I ESPECTACLES

El còmic fet a Barcelona

Flotats rep ofertes de treball

Ignasi Riera publica un 'diccionari' dels catalans de Franco

Ignasi Riera, ahir, en l'acte de presentació del llibre 'Els catalans de Franco'

Ignasi Aragay
BARCELONA

El polític i escriptor Ignasi Riera ha picotejat d'aquí i d'allà per confeir el llibre 'Els catalans de Franco', una mena de diccionari dels qui van col·laborar amb el règim dictatorial.

L'editorial Plaza & Janés llança aquesta obra en una edició de 15.000 exemplars amb la lucrativa pretensió de convertir-la en un dels títols estrella de Sant Jordi. En aquesta data també haurà sortit la versió castellana. En la presentació ahir als mitjans de comunicació, Ignasi Riera ja feia pràctiques de firmar dedicatòries. L'obra, en efecte, farcida de noms il·lustres, pot atraure l'atenció d'un bon grapat de lectors, una altra cosa és que després a alguns els passi com a l'escriptura

Marta Pessarrodona, segons la qual a Riera "li ha sortit l'educació jesuítica" perquè ha fet un llibre "tan necessari com misericordiós".

Segui com sigui, ben recolzat per l'editorial, l'autor confia en la bona acollida d'una treball a través del qual ha volgut divulgar recerques que han passat desapercebudes al gran públic. El seu llibre està estrictament basat en textos publicats, com s'encarrega de remarcar ell mateix: "Aquest no és un llibre d'historiador, no he volgut practicar l'intrusisme", diu un Riera carregat d'advertències i justificacions a l'hora d'explicar el perquè i el com d'Els catalans de Franco.

Cap mena de persecució

D'entrada, assegura no voler iniciar "cap mena de persecució: simplement vaig néixer el 1940 i voldria saber amb qui he estat convivint". També diu que no es tracta d'un text amb pretensions d'exhaustivitat i convida els professionals de la recerca històrica a millorar-lo i aprofundir-lo. Per exemple, insinua que resta molt material intocant al Govern Civil de Barcelona o que pot resultar reveladora la lectura atenta dels diaris de les

Corts. Això pel que fa als papers. Per temes, Riera fa notar la necessitat d'estudiar a fons el síndic vertical -"l'invent teològic més gran que va fer Franco i el franquisme per anular la lluita de classes"- i l'actuació de l'Església catalana -"institució que, tret d'honorables excepcions com Vidal i Barraquer, va constituir el gran suport ideològic a la sublevació feixista amb personatges clau com els cardenals Gomà i Pla i Deniel".

La crida a perfeccionar l'obra va ser atesa ahir mateix amb celeritat pel periodista Josep Maria Huertas. Huertas, que avui presentarà el volum acompanyat d'Heriberto Barreira i Manuel Campo Vidal en un acte a l'Ateneu Barcelonès (19.30 hores), hi ha trobat a faltar més atenció a tres franquistes rellevants: el nou ric Julio Muñoz Ramonet, el falangista Pepe Ribas Seva i Manuel Bravo Montero.

I bé, el llibre no respon explícitament a la pregunta clàssica: ¿qui són els hereus polítics del franquisme? "Aparentment ningú", contesta un Riera que amb aquest torrencial diccionari de noms i cites ha volgut donar claus perquè cada lector en tregui les seves pròpies conclusions.

Noms que sonen

Joan Antoni Samaranch

Ignasi Riera es dedica a recordar "les vinculacions de Samaranch amb el règim del general Franco, al qual va fer aportacions inqüestionables i del qual va obtenir beneficis també inqüestionables". El retrata com un "oportuniste que usa per primer cop el català el 21 de novembre de 1975, en els paràgrafs finals del discurs commemoratiu de la figura de Franco, que acaba de morir".

Fabià Estapé

"Se'm fa difícil qualificar Estapé de 'català de Franco', potser perquè es tracta d'una persona tan amb innegables vinculacions amb un règim que va tractar de modificar des de dins."

Francisco García Valdecasas

Pare de l'actual delegada del govern a Catalunya, va ser rector de la Universitat de Barcelona de 1955 a 1958. "El 1957 ja es distingí, com a vicedirector, en la repressió contra els estudiants."

Carlos Godó Valls

Ignasi Riera recorda, entre d'altres coses, com el propietari de La Vanguardia i pare de l'actual propietari i comte de Godó, va ser procurador a Corts per designació de Franco.

Josep Gomis

L'actual delegat del govern de la Generalitat a Madrid va ser alcalde de Montblanc al final del franquisme i procurador a Corts.

José Manuel Lara

Sobre l'amo de l'editorial Planeta, Riera es limita a mencionar que va rebre la Cruz del Orden del Mérito Militar.

Laureà López Rodó

L'autor usa una cita de Vázquez Montalbán del 1977 per definir-lo: "L'home que a partir de 1956 rearmà administrativament la dictadura totalitària del general Franco, l'home que dirigí a distància la dictadura totalitària del general Franco substituint la Guàrdia Pretoriana blava per la blanca tecnocràcia."

Manuel Ortíz

L'economista i polític tarradellista i antipujolista, a les seves memòries, "explica i justifica la seva vinculació amb el règim del general Franco" a través de l'exercici d'alts càrrecs industrials i financers.

Lluís Pascual Estivill

De l'Inclit Jutge, Ignasi Riera fa memòria dels temps en què movia cel i terra per ser procurador a les Corts franquistes.

Frederic Mayor Zaragoza

L'actual director general de la UNESCO, el 1971 va ser nomenat president del Consell Superior d'Investigacions Científiques.

Carles Sentís

"Segur que hi ha poques figures amb tanta capacitat d'adaptació als nous aires", escriu Riera, que fa memòria dels càrrecs periodístics que va tenir durant el règim dictatorial: director de l'agència Efe, de 'Tele/Express' i de Ràdio Barcelona.

Josep Vergés

De l'editor de 'Destino', el falangista José Fontana n'escriu: "Siempre enfundado en su uniforme azul y negro, fue uno de los más valiosos i eficaces elementos burocráticos de la Falange Catalana".

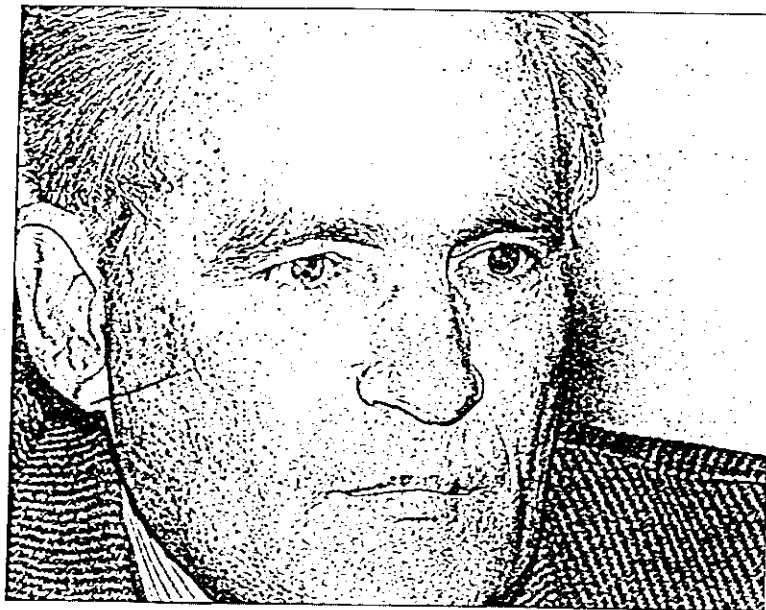
17.4.98

«Cuba sempre s'ha obert a tothom que ha respectat el seu projecte econòmicossocial»

El cònsol cubà, Manuel Hermida, va pronunciar una conferència, dimecres a Vic, després de visitar la Universitat i l'Ajuntament

El cònsol de Cuba, Manuel Hermida va ser dimecres a Vic per participar en diferents actes que van començar amb una visita a la Universitat. Després de ser rebut a l'Ajuntament i al Consell Comarcal, Hermida va pronunciar una conferència al Museu de l'Art de la Pell.

R.R.
Vic

LA MARXA

El cònsol de Cuba en el decurs de la roda de premsa que va oferir a Vic.

El rector de la Universitat de Vic, Ricard Torrents, va rebre dimecres el cònsol de Cuba a Barcelona, Manuel Hermida. Així començava una apretada agenda d'actes per aquest funcionari cubà que resideix a Catalunya des de fa sis mesos.

A la universitat vigatana, Hermida es va entrevistar amb Joan Bou, responsable de la càtedra de la UNESCO que estableix un intercanvi de coneixements amb la Universitat de La Habana. En la trobada es van avaluar les perspectives que s'obren amb aquesta col·laboració. L'intercanvi serà bàsicament tecnocientífic, i això inclou la possibilitat de traslladar professors d'una universitat a l'altra.

El cònsol cubà va ser rebut per diferents autoritats municipals, a l'Ajuntament i al Consell Comarcal. A la tarda, el diplomàtic va visitar l'Associació Humanitària Doctor Trueta.

Manuel Hermida va explicar, en roda de premsa, que la seva feina de cònsol comporta primerament atendre la colònia de 5.000 cubans que resideixen a Catalunya, l'Aragó, les Illes i Andorra. En segon lloc, «activar iniciatives per al

desenvolupament dels vincles entre Espanya i Cuba».

Manuel Hermida va defensar el projecte econòmicossocial del govern de Fidel Castro, tot i reconeixent les dificultats existents per portar-lo a terme. Les conseqüències de la caiguda del mercat cubà, aquests últims anys, s'han vist reforçades pel bloqueig extern, «que ja dura més de 37 anys».

PRESÈNCIA ESTRANGERA

Respecte a la llei Helms-Burton, aprovada pel govern nord-americà per sancionar les empreses estrangeres que invertissin a Cuba, Hermida va afirmar que «no ha estat suficient per desestimar el capital forani». El cònsol va qualificar la llei de «mesura criminal d'extraterritorialitat que va en contra de la llibertat dels estats». A la postura contrària de la comunitat internacional s'hi ha sumat, recentment, la

veu del Vaticà, amb la visita al país del Papa Joan Pau II.

Manuel Hermida va remarcar que l'obertura de Cuba a l'estranger no és una novetat sinó que «sempre ha estat disposat a establir vincles mentre no fos sota xantatges i pressions».

L'economia cubana va pujar l'any passat un 2,5%, seguint una tendència ascendent que es manté des del 1994. La producció va augmentar a la major part de sectors, tret de la indústria del sucre. Sota el nom de *recuperación cañera*, el govern cubà vol recuperar els nivells de producció que s'havien assolit el 1989, quan més del 85% de camps estaven mecanitzats. Hermida va reconèixer la importància del turisme per a l'economia cubana. En els últims cinc anys ha augmentat entre un 12 i un 19%. L'any passat van visitar el país 1.800.000 persones.

LA REVISTA D'OSONA

octubre 1998

Per al desenvolupament humà

Els dirigents polítics nacionals i internacionals solen estar fascinats pels aspectes quantitius del creixement econòmic, sense tenir en compte la seva estructura i qualitat, i donen lloc a:

- Creixement sense ocupació, on l'economia creix globalment però sense que augmentin les oportunitats d'ocupació.
- Creixement sense equitat, on els fruits del creixement econòmic beneficien principalment els rics, i deixen milions de persones sotmeses a la pobresa cada cop més profunda.
- Creixement sense veu de les comunitats, en la major part dels països, on el creixement econòmic no ha anat acompanyat d'un enfortiment de la cultura i pràctica democràtica o de la potenciació de la gent.
- Creixement sense arrels, que provoca la desaparició de la identitat cultural dels pobles.
- Creixement sense futur, en què les generacions actuals malbaraten els recursos que necessitaran les generacions futures.

És, doncs, evident, que aquestes pautes de creixement amb què es perpetuen els desequilibris anteriors no són ni sostenibles ni dignes de ser sostingudes. És necessari un nou paradigma que situï l'ésser humà al centre del desenvolupament, consideri el creixement econòmic com un mitjà i no com un fi, projecti les oportunitats de vida de les generacions actuals i futures, i respecti els sistemes naturals, dels quals depenen els éssers vius: fonaments bàsics de la **Càtedra UNESCO** Universitat de Vic-Universitat de l'Havana.

JOAN BOU

Doctor en CCEE i Empresarials. Prof. Dep. Economia UV

LA VANGUARDIA

Una declaración de la Unesco señala que la universidad no es un derecho gratuito

UNIVERSIDADES

■ Lionel Jospin señala en la conferencia mundial sobre enseñanza superior que la universidad debe adaptarse al mercado sin estar determinada por él

JOAQUÍN LUNA
Corresponsal

PARÍS — La enseñanza superior no es un derecho indiscriminado, sino que debe basarse en el mérito del individuo, según el borrador de la conferencia mundial sobre la educación superior, organizado por la Unesco en su sede parisina con la presencia récord de 115 ministros de Educación. "No es un derecho gratuito", matizó el secretario general, Mayor Zaragoza, en la presentación del acto, que termina el jueves. En el discurso inaugural, el primer ministro francés, Lionel Jospin, prosiguió su particular "contrarreforma" del liberalismo al señalar que la universidad "debe adaptarse" al mercado, pero no debe "estar determinada por el mercado".

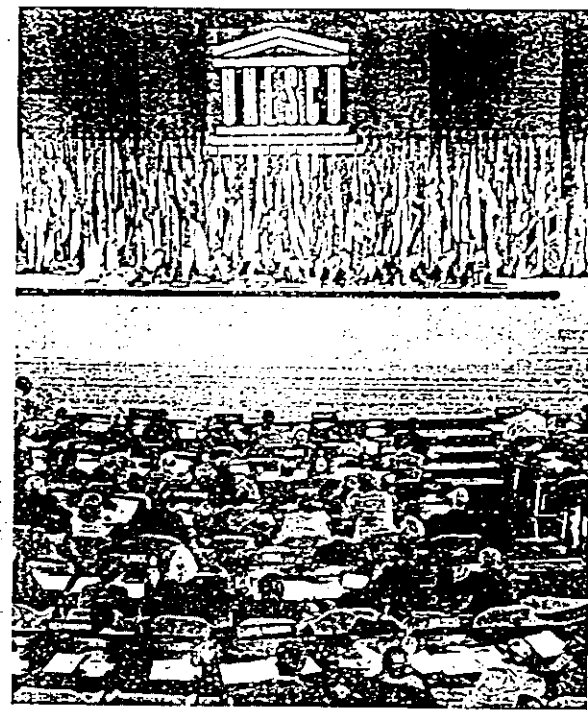
Época de expansión

Según la Unesco, la segunda mitad del siglo XX pasará a la historia de la educación como la época de la expansión más espectacular de la enseñanza superior: de los 13 millones de alumnos en 1960 se ha pasado a 82 millones en 1995, es decir seis veces más. La "mala noticia", destaca el ex presidente de la comisión europea, Jacques Delors, en su ponencia, es que "en el África subsahariana hay un alumno de enseñanza superior por cada mil habitantes, mientras que en América del Norte el porcentaje es de uno por cada cincuenta. Los gastos reales por alumno son diez veces más elevados en los países industrializados que en los países menos adelantados".

La conferencia pretende sentar criterios para la universidad del siglo XXI, aunque las disparidades económicas de los países explican los malabarrismos latentes en el bo-

rrador de la "declaración mundial", que será aprobada de aquí al jueves. Sobre la universidad del primer mundo, la Unesco recuerda que la educación superior no es un derecho sin peaje, como ya dice implícitamente la Declaración Universal de los Derechos del Hombre, sino que requiere méritos del individuo.

Un punto claramente "ideológico" y donde se prevén mayores discusiones se refiere a la contribución de la empresa privada. "Tiene el derecho y el deber de financiar la universidad", el borrador de la declaración estima que "la diversificación de las fuentes de financiación se debería seguir reforzando", aunque añade: "No obstante, el apoyo público sigue siendo fundamental". El ministro francés de Educación, Claude Allègre, manifestó ayer que "una diversificación (de la financiación) puede ser buscada pero, como todos los europeos, yo tengo apego al servicio público de la educación, de ahí el papel esencial del Estado —garante de la igualdad de oportunidades— en la financiación". Poco

Sesión inaugural de la conferencia mundial de educación en París

antes, el primer ministro francés, Lionel Jospin, señaló en el discurso inaugural que "el mercado es un instrumento y no la razón de la democracia".

En un aspecto del borrador menos dirigido al primer mundo, la Unesco reivindica la "discriminación positiva", un concepto a la baja en los centros estadounidenses (ya fue "liquidado" hace un par de años en campus pioneros como Berkeley, en parte por la ofensiva conservadora, en parte porque lejos de estimu-

lar a las minorías provocaba lo contrario). La Unesco estima que se debe facilitar "activamente" el acceso a la educación superior "de algunos grupos específicos, como las minorías culturales, los grupos socialmente desfavorecidos y los discapacitados". Otra cuestión importante será cómo ampliar la formación permanente. En determinadas áreas de conocimientos, la vigencia de estos se ha acortado considerablemente a causa de la rapidez de los avances. ■

Hernández prefiere una "diada" al día mundial de los docentes

■ El conseller de Ensenyament, Josep Xavier Hernández, sorprendió ayer a los miembros del Consell Escolar con la propuesta de celebrar una "diada de l'Educació" en Cataluña, cuyo objetivo principal sería el de mejorar la percepción social del profesorado. Un portavoz de CC.OO. mostró su extrañeza ante la propuesta del conseller, toda vez que la hizo ayer, día 5 de octubre, fecha instituida hace cuatro años por la Unesco para celebrar el día mundial de los Docentes. Este sindicato realizó la semana pasada un llamamiento para que esta celebración sirviese como estímulo y mejora de la situación profesional del profesorado, pero no logró que Ensenyament organizase ningún acto informativo y la fiesta pasó absolutamente inadvertida.

La ministra Esperanza Aguirre aludió a esta celebración durante la inauguración de un colegio en Vilecas para pedir a los padres y a la sociedad en general "un mayor apoyo y reconocimiento a la labor del profesorado".

En el Consell Escolar de ayer, el conseller Hernández se mostró dispuesto a iniciar un debate sobre la integración de la diversidad, aunque estuvo muy reticente a plantear una modificación del decreto de matriculación, dado que constituye una normativa básica. También señaló que este curso se abrirá otro debate sobre la ampliación de la escolarización para el período de 0 a 3 años —que hasta ahora no se consideraba prioritario—, si bien añadió que es una responsabilidad de todas las administraciones públicas.

EDUCACIÓN

El PP pide medidas a la Generalitat para elevar el nivel de castellano

BARCELONA. (Redacción y agencias.) — Juan Carlos Guerra Zúñunegui, portavoz de educación del PP, pidió ayer a la Generalitat que "tome medidas" tras conocerse el informe del Consell Superior d'Avaluació que concluye que los estudiantes de 14 y 16 años tienen peor nivel de castellano que de catalán, tanto de lengua como de literatura. El diputado del PP declaró a Servimedia que ese test prueba que "el bilingüismo parece que significa saber más lengua y literatura en catalán que en castellano". Guerra recordó en ese sentido las reiteradas quejas que ha expresado la ministra Aguirre sobre la calidad del castellano que se enseña en Cataluña, y la contrariedad que eso supone tanto para los escolares castellanolablantes como catalanolablantes.

También Aleix Vidal-Quadras, presidente de la comisión de Educación del Senado, se sumó a las quejas y dijo que este estudio avala la "preocupación" que tienen el PP y el Ministerio de Educación sobre la enseñanza del castellano en Cataluña. El senador del PP dijo que el estudio publicado ayer por este diario pone en evidencia "la política reduccionista, doctrinaria e irracional" de CiU. "Están empujando Cataluña", agregó Vidal-Quadras, quien considera que la situación que se vive en Cataluña es tan "absurda" que el futuro la terminará corrigiendo, pero hasta que eso ocurra, "se habrán quemado varias generaciones de catalanes".

El Departament d'Ensenyament se negó ayer a entrar en valoraciones sobre estos resultados. Fuentes oficiales se limitaron a señalar que "se trata de un estudio más, que únicamente marca tendencias de utilidad para los técnicos y que, de todos modos, indica que el nivel de conocimiento del catalán y del castellano es bastante equilibrado". Pese a esa afirmación se sabe que los dos estudios publicados por el Consell d'Avaluació, el que reflejaba el desencanto de un 30 % del profesorado y éste, no han gustado en el departament, donde se han procurado silenciar. ■

Paris last week. David Jobbins reports on how participants saw their role

Anti-market leaders French prime minister Lionel Jospin told delegates that higher education must adapt to the market but not be determined by it

France welcomes 120,000 foreign students every year.

He called for a policy of solidarity and increased North-South exchanges, while warning that those countries risked a brain

drain if their students did not return home after their studies.

Speaking in advance of the closing ceremonies, Mr. Mayor said that consensus had been reached on almost everything, and that it

proved there was a political will. "Because this political will exists, we will be able to say a few years from now that we found a new way in higher education."

Andre Smolov, conference presi-

dent and Senegalese education minister, said the central concern was the need for more cooperation. Colin Power, Unesco assistant director-general for education, said the declaration "cop-

ied governments and institutions

are insisting, and we are insisting, that higher education is part of a seamless web," said Mr Power. "Education is a system of interlinking paths and it is only as strong as its weakest link; you cannot develop primary education without good teacher training, without good research, and involvement of higher education in the improvement of education throughout."

Matteo Antonio Dias, director of Unesco's higher education division, said that only a form of higher education that helped solve problems, ranging from the environment to exclusion to peace-building, could be considered one of quality.

Georges Haddad, conference steering committee chairman and honorary president of University of Paris I, told participants that the process was "of permanent vision and action to ensure higher education will be a pivotal issue at the dawn of the 21st century."

Suzanne Halimi, former president of University of Paris III who acted as rapporteur-general, summed up: "Our world conference has brought together political personalities, specialised expertise, democratic participation and expressions of diverse cultural sensitivities around four major axes — pertinence, improvement of quality, management and funding of higher education with concern for justice and equality and, finally, international cooperation."

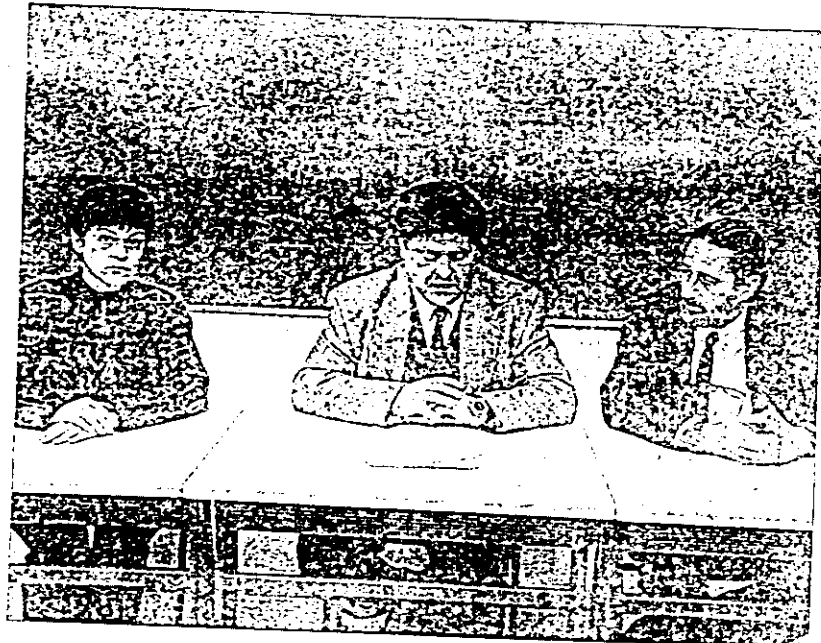
'Amèrica Llatina a debat en un congrés a la Universitat de Vic

La màxima atracció és la presència, aquest divendres, del cubà Hèctor Hernández. Aquest mes quedarà constituïda la Càtedra UNESCO la UV i la Universitat de l'Habana

d'aquest dijous al matí i a divendres al vespre la ciutat de Vic acull el III Congrés sobre l'Amèrica Llatina, organitzat pel Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina de Catalunya, que actualment té la seu a Vic i que està constituint la Càtedra UNESCO sobre desenvolupament humà.

A.E.
Vic

Hèctor Hernández Pérez-Pardo és la principal atracció del III Congrés sobre l'Amèrica Llatina que té aquestes dies a la Universitat de Vic i es organitza pel Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina de Catalunya (CEALC). Hernández, especialista en ciències polítiques i actualment ministre conseller de Cuba davant l'UNESCO a París. Té una trajectòria en l'ensenyament superior al seu país, ha participat en molts seminaris i fóruns internacionals i té una gran experiència en política internacional. A divendres al migdia farà una ponència, a les 3-4 de la UV, titulada "La política social en Amèrica Llatina". El CEALC, té actualment la seva seu a Vic, després d'haver estat a Barcelona i Casp. Aprofitant el març de la Universitat de Vic, l'UNESCO per al Desenvolupament Humà Sostingut per la UV i l'Institut de l'Habana. Precisament aquesta càtedra que s'està constituint aquest mes de desembre amb una signatura que tindrà lloc

Emma Martinell, coordinadora de taller, Xavier Paunero i Jordi de Cambra, titular de la càtedra UNESCO.

segurament a París.

El Centre d'Estudis d'Amèrica Llatina té actualment un centenar de socis, entre professors, investigadors i periodistes. Segons el seu president, el professor de la UdG Xavier Paunero, els principals objectius són oferir serveis a aquests socis mitjançant els seminaris, la recerca, la docència i el foment de les disciplines americanistes a Catalunya. La seva seu es mantindrà segurament a Vic durant uns anys, sense que això hagi de ser definitiu, ja que des dels orígens ha tingut un caràcter rotatiu. En aquests moments, el secretari és Joan Bou, pro-

fessor de la Universitat de Vic. L'entitat té plantejats alguns projectes en comú amb la Càtedra UNESCO, que comportaran intervencions en països com Mèxic, Cuba i Guatemala.

El Congrés, que es divideix en diversos tallers i compta amb la participació de professors de diverses universitats, tindrà lloc en diverses aules. En principi, estava obert tant als estudiants de la Universitat de Vic com a professors d'instituts. Tanmateix, l'obertura, aquest dijous al matí, va estar marcada per la poca assistència, la qual cosa va obligar a suspendre l'acte oficial d'inauguració,

en el qual havia d'intervenir el rector Ricard Torrents. Els organitzadors estaven convençuts que la participació augmentaria durant el dia i que seria més important la segona i última jornada, aquest divendres. Les causes d'aquests problemes inicials es poden basar en la pluja abundant que va caure a tot el país i que va provocar col·lapses de trànsit. Els quatre tallers en què es divideix el congrés són "Veus d'Amèrica", "Medi Ambient i desenvolupament al Brasil", "Desenvolupament humà a l'Amèrica Llatina" i "Drets humans a l'Amèrica Llatina".

La UV ja és la més triada pels estudiants osonenics

Vic.- La Universitat de Vic és la que més estudiants osonenics han escollit aquest curs en primera opció, segons dades de l'Oficina de preinscripció de la Generalitat de Catalunya que va fer públiques la setmana passada la secretaria general de la UV, Montserrat Vilalta. Concretament, 210 dels 630 estudiants que van fer la selecció van triar la UV, la segona preferida pels osonenics de la Universitat Autònoma, amb 202 opcions, seguida de la UB, amb 167, la UdG, amb 122, la UPC, amb 84, i la UPF, amb 27. Per dur-ho tot ha les universitats de Lleida, i Rovira i Virgili, amb 2. D'altra banda, dels 630 estudiants osonenics que aquest any han començat a anar a la universitat, 84 han escollit magisteri, 46 turisme, 37 ciències empresarials, 37 fisioteràpia, 36 ciències de la salut, 21 ciències de la comunicació, 21 direcció d'empreses, 21 infermeria, 21 psicologia, 21 dret, 23 periodisme, 22 biologia, 21 medicina i la resta altres carrers.

Conferència del sociòleg educatiu Andy Hargreaves

Vic.- Andy Hargreaves, sociòleg de l'educació i catedràtic d'administració educativa a l'Institut d'Estudis Educatius d'Ontàrio (Canadà), serà el proper dimecres a la Universitat de Vic per pronunciar la conferència titulada "Pràctica docent i avaluació. L'acte és organitzat per la Facultat d'Educació i tindrà lloc a la sala d'actes de la Facultat de Ciències Humanes. Traducció i documentació. Hi haurà servei de traducció simultània i places limitades, per la qual cosa demanen confirmació de l'assistència.

ILIARI • DECORACIÓ • INTERIORISME

REGALS

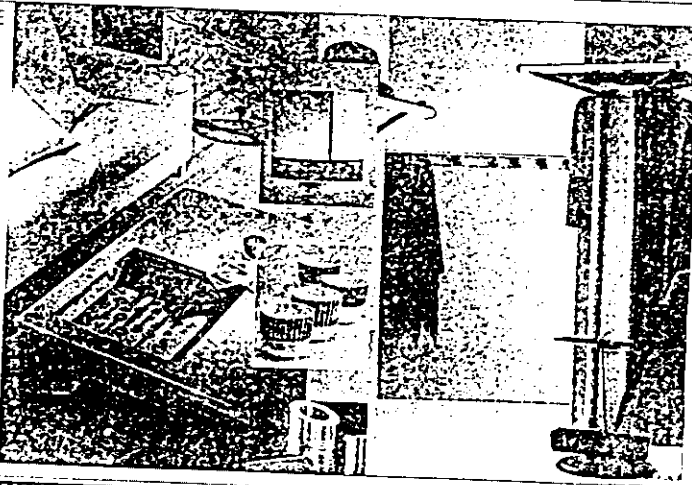
SI NO SAPS QUE REGALAR, NOSALTRES T'AJUDEM.
Obrim un espai nou dedicat als objectes de regal.
Vine a veure la més gran exposició de propostes per regalar.

COMPLEMENTES

C. Jaume I, 20 - C. Noufeu, 46 - Tel 93 886 01 08

ES DE NOCES • MENAGE • MOBLE AUXILIAR

ARREU 535

DE DESAMARÇ DE 1992

«La legitimitat del règim cubà rau en l'ampli suport democràtic que té»

Héctor Hernández, ministre de Cuba davant la UNESCO, va visitar divendres passat la Universitat de Vic «La situació és explosiva si el nord no entén que ha de recolzar profundament al desenvolupament del sud»

L'historiador cubà Héctor Hernández González-Pardo, ministre del seu país davant de la UNESCO, va ser divendres passat a la Universitat de Vic per donar suport a la Càtedra per al Desenvolupament Humà Sostenible i per participar en el Congrés sobre l'Amèrica Llatina. I va aprofitar una estona per reflexionar en veu alta, en aquesta entrevista, sobre el món i sobre el seu país.

Albert Esposa
Vic

-Quina és exactament la seva vinculació amb la Càtedra Unesco per al Desenvolupament Humà Sostenible, que promouen les universitats de Vic i l'Havana?

-En primer lloc, com a professor universitari que sóc, i que a més procedeix de la Universitat de l'Havana, i actualment pel meu càrrec de ministre conseller de Cuba a la UNESCO, la meua presència aquí vol ser l'expressió d'un suport a la creació d'aquesta càtedra. Vull estimular una iniciativa que penso que donarà a la Universitat de Vic un nou element d'energia. Ara, la meua visita em permet establir una vinculació que farà possible que en el futur pugui seguir donant suport a les seves activitats, aquí o a la UNESCO. La meua doble condició és, en aquest sentit, privilegiada.

-Per què pot servir aquesta càtedra?

-Hi ha una idea molt sàvia, segons el meu parer: que les idees tinguin una concreció en el terreny. És a dir, es tracta no només de desenvolupar línies d'investigació, sinó que aquestes produeixin. El que tenim al davant és un dels projectes més ambiciosos que jo he vist, en el millor sentit de la paraula, i a l'hora expressa l'entusiasme amb que la Universitat de Vic i la seva gent han acollit la idea.

-En un moment en què es parla tothora de globalització, però que al mateix temps creixen els desequilibris, com és possible un desenvolupament humà just i sostenible?

-La globalització és un fet irreversible, i oposar-s'hi és com oposar-se a la llei de la gravetat, perquè forma part del desenvolupament mateix de la societat. De fet, quan una tribu, a l'Edat de Pedra, es va trobar amb una altra la globalització va començar, i avui és més gran que mai perquè hi ha més intercomunicació, i des del punt de vista econòmic hi ha una relació cada vegada més estreta entre el treball, el capital i la producció. Ara bé, tot i ser irreversible, aquest fenomen tal com s'està produint no

és la globalització que necessita el món, perquè fa a molta gent més pobre i concentra cada vegada més les empreses en poques mans, al mateix temps que ataca el benestar present i futur de la humanitat perquè deforesta els països, acaba amb la riquesa petroliera i permet que els nens del sud siguin la força de treball més barata. Per tot això, se li ha de canviar el contingut, però jo no tinc solució per al problema: aquest, simplement, és present, i s'hi ha de pensar.

-Segurament els països desenvolupats haurien de començar per canviar la seva mentalitat i la seva manera de viure...

-Pot ser. Això els toca pensar-ho als que viuen en aquests països. El que sí que tinc és la convicció d'una cosa: que el model dels països del sud no pot ser el del nord, consumista, malgastador. Aquest no pot ser el model del vuitanta per cent de la població mundial que es concentra en els països pobres: si 800 milions d'Índies i 1.000 milions de xinesos tinguessin cadascun un automòbil s'enfonsaria el planeta en menys de tres setmanes.

-Vostè és optimista, malgrat tot?

-Tinc confiança en la joventut. El món avança cada cop més cap a problemes cada cop més grans, i quan una societat entra en crisi la salvació està en els joves. I la joventut ja està pensant, fins i tot als llocs, com Europa, on hi ha el suposat estat del benestar.

-Hi ha una contradicció en el fet que els països suposadament democràtics siguin els mateixos que viuen gràcies a la misèria del vuitanta per cent de la humanitat. Això no és, d'entrada, un problema de concepte?

-Efectivament, sembla que la clau de la qüestió està en el sistema. En realitat, penso que farà falta una nova mentalitat, una manera de veure i fer les coses diferent, i això no ha d'anar en la direcció d'una solidaritat caritativa. La situació és explosiva si els governants del nord no entenen que han de recolzar seriosament i profundament el desenvolupament del sud si no volen tenir pro-

Héctor Hernández elogia la Càtedra Unesco que promouen les Universitats de Vic i l'Havana.

blemes als seus propis països. I aquesta reflexió no pot partir, òbviament, de consideracions de caràcter econòmic.

-Permeti'm que li preguntï sobre el seu país. Quina és la legitimitat present del règim cubà?

-Penso que la legitimitat rau en primer lloc en el gran suport popular. A Cuba hi ha un procés electoral en què pràcticament no hi ha abstenció. La democràcia cubana poca gent la coneix a l'estranger, perquè desgraciadament se n'informa molt poc. Cuba és un estat de dret amb una constitució que estableix formes electorals per decidir quins són els representants del poble en les circumscripcions, en les alcaldies, i en els parlaments provincials i en el parlament nacional, i al president, actualment Fidel Castro, se'l renova cada sis anys. I una cosa encara més important: els candidats no són proposats per cap grup polític sinó per les assemblees de veïns. Però independentment de tot això hi ha una cosa encara més essencial: l'expressió de la legitimitat del procés revolucionari cubà rau sobretot en el fet que encara existeix la revolució cubana. I això és molt sig-

nificatiu per a un territori que ha patit quaranta anys de bloqueig per part del país més poderós i ric del planeta, i que després d'haver sortit d'un subdesenvolupament socioeconòmic es va quedar de cop sense el mercat dels països de l'est, amb els quals tenia una relació justa.

-Però hi ha gent que se'n va travessant el mar...

-I se'n seguiran anant, perquè hi ha asfíxia econòmica, perquè el país és pobre i a més asfíxiat, i per això alguna gent prova de buscar una vida millor en altres llocs.

-A Cuba hi ha llibertat tal com l'entendem: d'expressió, de pensament, de manifestació...

-I tant! Allà prendre una decisió costa molt, perquè tot hom hi vol intervenir. A Cuba se l'ha d'entendre en el context polític en què està: és una fortalesa assetjada. Es contracten mercenaris i s'envien al país perquè tirin bombes, i a mi em crida l'atenció que a als que molta gent anomena presos polítics en altres llocs els anomenarien terroristes. Tot plegat té molt a veure amb la imatge que es vol donar del país, pel gran desig que hi ha de distorsionar les coses. Jo et puc assegurar que tothom pot

dir a Cuba el que vulgui i no passa res, però una altra cosa és que hi hagi cubans que es prestin a una acció de guerra contra el seu propi país, que apareix explícitament reconegut en la Constitució nord-americana com a enemic. Durant molts anys es va cometre la fallàcia de dir que Cuba era un satèl·lit de la Unió Soviètica. I ara? De qui és satèl·lit? Per què mantenir contra ella aquesta política tan hostil, tan absurda i tan criminal? Una de les coses a què s'oposen els cubans és que el que s'hagi de fer al seu país es decideixi als Estats Units.

-Després de tot el que s'ha dit, no té sentit que li preguntï si hi ha esperances d'una transició a la democràcia...

-Aquella democràcia on les minories exerceixen el poder és minvada, i en canvi la verdadera democràcia és aquella en què decideixen les majorïes, i jo crec que a Cuba, en aquest sentit, hi ha democràcia. Que no tinc cap dubte que pot ser perfeccionada, i que estic segur que serà millor demà. Mira: Cuba no és Alicia al país de les meravelles, però tampoc l'Infern de Dante. És un lloc on es lluita per una societat cada vegada més justa.

Neus Carbonell presenta una novel·la ambientada en el campus d'una universitat

En la roda de premsa va deixar clar que l'ambient descrit a la novel·la no té res a veure amb el de la Universitat de Vic sinó tot el contrari.

Neus Carbonell, professora de la Universitat de Traducció i Interpretació de la Universitat de Vic, va presentar la seva primera novel·la 'Alguna cosa més que tu' guanyadora del premi Valldaura de Novel·la Breu que anualment es dona a Cerdanyola del Vallès. La presentació va anar a càrrec de Francesca Bartina.

Ester Pascual
Vic

El llibre 'Alguna cosa més que tu' de Neus Carbonell va ser presentat aquest dimecres al matí a la llibreria La Tralla de Vic. Neus Carbonell és docent en Literatura Comparada i professora de la Facultat de Traducció i Interpretació de Vic. Aquesta és la primera novel·la que l'autora ha escrit i ha sortit al marcat com a guanyadora del Premi Valldaura de Novel·la Breu 1993 de Cerdanyola del Vallès. La presentació va anar a càrrec de Francesca Bartina, també professora de la Universitat de Vic.

En la presentació, Francesca Bartina va fer una anàlisi detallada amb la finalitat última d'estimular la lectura de la novel·la entre els oients. Bartina va qualificar 'Alguna cosa més que tu' com una magnífica obra prima i va anar desglossant tots els elements que l'fa feien especial. Segons ella es tracta d'una obra híbrida tant en el gènere com en la temàtica, perquè no és ni una novel·la ni un conte i toca temes diversos i aquest sol fet ja la fa molt interessant.

Moment de la presentació del llibre, aquest dimecres a La Tralla.

'Alguna cosa més que tu' té el principal al·lucinant de ser una novel·la d'intriga i suspens en què una jove professora d'una universitat anglesa investiga, a Barcelona, la mort del professor amb el qual havia de fer un intercanvi. A més, però, segons va destacar Francesca Bartina la novel·la està plena de temes com l'amistat, la discriminació, la premissa de la sexualitat i d'altres. Entre altres motius, va destacar com una presa de posició a la tolerància.

Seguidament, Neus Carbonell va expressar la seva gratitud tant per les paraules de la seva companya com per la generosa acollida que li havien demostrat els responsables del

Premi Valldaura. L'autora va explicar que l'escriptura en un principi no era pensada per publicar-se, però que guanyar el premi, reconeixent així la novel·la, ha estat un incentiu imparable per seguir escrivint.

Finalment, l'autora va voler acabar donant les gràcies a tots els seus companys de la Universitat de Vic pel seu suport i va destacar l'ambient relaxant que es respira en el centre com el principal factor que li ha fet possible que ella es dediqués a la redacció de la novel·la. Aquest ambient el contraposava amb el que descriu a la novel·la que és ple d'interessos, gelosies i baralles.

Jordi de Cambra va acompanyar les dues professores cubanes.

Dues professores de la Universitat de l'Havana van parlar aquest dimarts a la UV

Redacció
Vic

Aquest dimecres van ser a la Universitat de Vic les professores cubanes Graciela González i Lourdes de Urrutia. La seva visita va tenir lloc en el marc d'una col·laboració que prendrà caràcter plenament oficial amb la signatura, abans de finals d'any, del conveni de creació de la Càtedra UNESCO que promouen conjuntament la UV i la Universitat de l'Havana.

Davant d'un reduït grup d'estudiants, González i de Urrutia van parlar, respectivament, de la situació de la dona i de l'emigració a la Cuba dels anys noranta. Les acompanyava el titular de la càtedra, Jordi de Cambra, que va parlar dels canvis que s'han produït en l'estructura social del país caribeny, també, durant aquests darrers anys, que estan marcats fonamentalment per l'aparició dels primers treballadors per compte propi, un fenomen que pot comportar l'aparició d'una nova petita burgesia, i que a mitjà termini donarà canvis en el sistema polític.

Tot i que encara no se sap amb exactitud ni el dia ni el lloc en què tindrà lloc la constitució definitiva de la Càtedra UNESCO, la comissió de Ciències Socials d'aquest organisme ha emès un dictamen plenament favorable al projecte.

Lliurament dels diplomes del Curs d'Especialització en Educació Especial

L'organització era de la UV i de la Fundació Universitària del Bages

Redacció
Vic

La Universitat de Vic i la Fundació Universitària del Bages han lliurat aquesta setmana els diplomes als estudiants del Curs d'Especialització en Educació Especial, de 540 hores, que ha tingut lloc des del desembre del 1997 fins al desembre del 1998. El curs suposa la pri-

mera iniciativa conjunta de les dues entitats universitàries existents a Catalunya central.

Celebrat paral·lelament a Vic i Manresa, el curs ha comptat amb 69 alumnes, 30 a Osona i 39 al Bages. Ha estat convocat per l'organització sindical USOC i organitzat per la UV i la FUB. Aquest programa formatiu ha estat seguit per mestres en actiu

que treballen en centres privats-concertats. A causa de les noves regulacions laborals, a aquests professionals de l'ensenyament els resultava imprescindible obtenir un títol d'especialització en educació especial que en el moment de cursar els seus estudis encara no s'oferia. Els diplomes es van lliurar aquest dilluns a Vic i l'endemà dimarts a Manresa.

Un conveni signat aquest dilluns permetrà l'accés dels universitaris catalans a internet

Redacció
Vic

Dilluns va tenir lloc l'acte de signatura d'un conveni de col·laboració entre la Fundació Catalana de Recerca, el Comissionat per a Universitats i Recerca, el Consorci Centre de Supercomputació de Catalunya i la Fundació Retevisión. Mitjançant aquest conveni, la Generalitat de Catalunya i la Fundació Retevisión faciliten als estudiants uni-

versitaris catalans l'accés generalitzat als serveis d'internet, juntament amb d'altres prestacions ofertes a la comunitat universitària. A la signatura hi van assistir el president de la Fundació Catalana per a la Recerca i president del Consorci Centre de Supercomputació de Catalunya, Xavier Trias, el Comissionat per a Universitats i Recerca, Joan Albaigés, i el president de la Fundació Retevisión, Pedro de Torres.

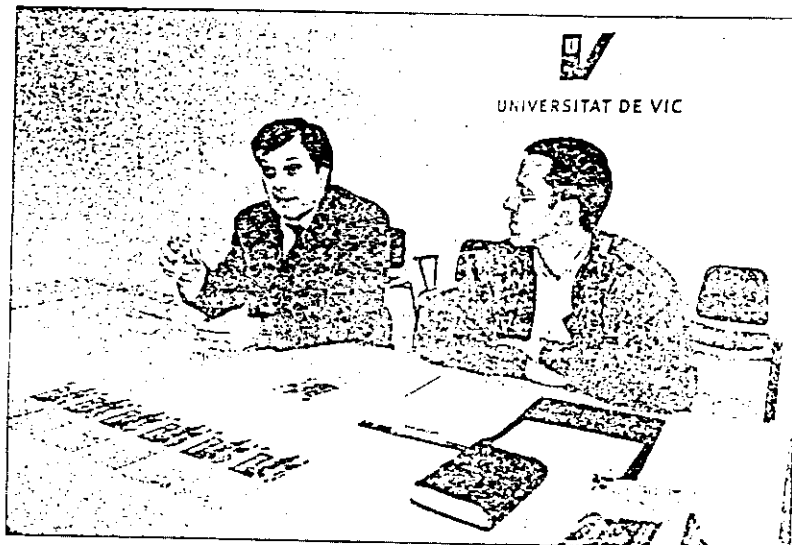
Entre els ponents hi ha Miquel Roca, Raimon Panikkar i Salvador Cardús

L'UV organitza un curs sobre els canvis polítics de finals de segle

A.A.

Vic A les acaballes del segle i del mil·lenni és un bon moment "per fer balanç d'on estem i cap on anem". Amb aquesta filosofia, la Universitat de Vic (UV) i la Fundació Vivàrium, han decidit posar en marxa un curs sobre *El concepte de la política a finals de segle*. El curs, obert a tothom, començarà el proper 16 de febrer i tindrà de ponents personatges com ara l'advocat i polític Miquel Roca i Jorjant, els filòsofs Josep M. Terricabras i Raimon Panikkar, el sociòleg Salvador Cardús i l'ecòleg Joanandreu Ros, entre altres.

El curs convoca a fer una reflexió sobre el canvi i el paper de la política a l'actualitat, però des d'una òptica multidisciplinària. Per això es tractarà des de camps tan diversos com l'economia, el medi ambiental, els mitjans de comunicació i l'ètica, entre altres aspectes. Ramon Sanmartí, coordinador del curs i membre de Vivàrium -fundació amb seu a Tavernet, promoguda per Raimon Panikkar-, explica que des d'aquesta fundació "som conscients dels problemes que hi ha al món" i una manera de no desentendre's en és parlant-ne. Sanmartí conclou dient que "no podem ser només observadors" i pensar que el que passa fora de casa "no

Ramon Pinyol, a l'esquerra, i Josep M. Sanmartí, a la dreta, en la presentació del curs

ens afecta".

El concepte d'*aldea global*, la transformació del rol de l'estat i la cessió del poder cap a baix, el desgast del discurs de l'esquerra tradicional i el relativisme en el pensament seran alguns dels eixos al voltant dels quals giraran les sessions. Unes sessions que es faran cada dimarts de set a nou del vespre a l'UV i que s'acabaran el dia 28 d'abril. L'últim dia es farà una taula rodona moderada per Raimon Panikkar "perquè hi pu-

gui haver un diàleg obert" entre tots els assistents. Tot i que el curs està obert a tothom, per als estudiants que assisteixin com a mínim al 80% de les sessions els equivaldrà a dos crèdits.

Ramon Pinyol, vicedirector de l'UV, va destacar durant la presentació que és la primera vegada que Universitat i Fundació Vivàrium organitzen un acte conjuntament. Per al vicedirector, "no ha estat un curs fàcil de fer", per la rellevància de les

persones que s'han convidat al curs, totes "d'un notable pes intel·lectual". Tot i així, Pinyol va animar a participar-hi, ja que al final s'ha dissenyat un curs suficientment "atractiu".

La primera conferència, anirà a càrrec de Joan Botella, catedràtic de Ciència Política de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i tractarà el tema *Política: una pluralitat de conceptes*. Les persones que s'hi vulguin inscriure s'han d'adreçar a l'UV.

La càtedra Unesco organitzarà un congrés a Vic i un altre a Cuba

EL 9 NOU

Vic La càtedra Unesco organitzarà als propers mesos dos congressos sobre desenvolupament, un a Vic i un altre a Cuba. El primer tindrà lloc el proper mes de maig, i girarà entorn de la mateixa matèria que dona nom a la càtedra Unesco: *Desarrollando la cultura sostenible*. El segon congrés serà sobre *Desarrollando la cultura sostenible* i tindrà lloc el juliol.

A banda d'aquests dos congressos, hi haurà altres professors que hi estan vinculats tenen una presència activa en congressos internacionals. La setmana passada, els professors Jaime Carbonell i Isabel Carrolier, de la Facultat d'Educació, van ser a l'Havana per presentar ponències en un congrés de pedagogia. Del 18 al 20 d'aquest mes, el titular de la càtedra Unesco, Jordi de Cambrà, i el seu cap d'estudis, Joan Bou, seran a Bilbao en un fòrum sobre *Análisis de 10 años de desarrollo humano*.

El proper dia 15 arriben a Vic els professors Enel González i Antonio Romero, responsables de la càtedra Unesco a l'Universitat de l'Havana, per continuar treballant en el projecte. Durant la seva estada es farà la presentació oficial de la càtedra a Vic (a Cuba, va tenir lloc al passat mes de gener).

Eumo publicarà textos catalanistes del segle XIX

EL 9 NOU

Vic L'editorial Eumo ha iniciat la publicació d'una sèrie de tres volums que aplegaran textos significatius del catalanisme vuitcentista. El primer volum està dedicat al catalanisme cultural, i recull textos elaborats per autors que no s'inscrivien en els corrents dels partits polítics de l'època. Les dues institucions que aglutinaven gent d'aquest tarannà eren els Jocs Florals i l'Associació Catalana d'Excursions Científiques. L'objectiu dels escrits era, més que la reivindicació política, l'anys de normalització.

L'edició de l'obra ha estat a cura de Pere Anguera (Reus, 1953), catedràtic d'Història Contemporània a la Universitat Rovira i Virgili (URV) de Tarragona.

Més estudiants de Secundària, fent pràctiques a l'UV

EL 9 NOU

Vic Entre els dies 25 de gener i 1 de febrer, un nou grup d'estudiants de secundària van fer pràctiques als diferents laboratoris de l'UV i a la Planta Pilot d'Indústries Cànies. En total, han passat per aquestes instal·lacions 128 estudiants de primer i segon curs de Batxillerat i de quart d'ESO, acompanyats per nou professors. Pertanyien als instituts de Taradell, Centelles i Manlleu i a l'escola Casals de Gràcia de Manlleu.

L'activitat dels alumnes es va centrar en l'anàlisi i l'elaboració de productes cànies. Durant la Setmana de la Ciència, el novembre passat, es va fer una primera tongada de visites que s'ha ampliat amb aquesta altra, per la gran demanda que va haver-hi.

Un grup d'estudiants, a la Planta Pilot d'Indústries Cànies de l'UV

Presenten a l'UV una expedició de neteja de l'Annapurna

Vic El proper dimecres es presenta a l'UV una expedició muntanyenca que té per objectiu netejar de deixalles la principal ruta d'escaleta a l'Annapurna. Aquest pic de l'Himàlaia va ser el primer 8.000 que va aconseguir l'alpinisme català, el 1974. Amb motiu dels 25 anys de la gesta, Mountain Wilderness ha organitzat aquesta expedició, que tindrà a l'UV el seu centre receptor d'informació.

AGENDA UNIVERSITÀRIA

Dimecres, 10

• Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran. A les sis de la tarda, a l'auditori Maria Vila d'Abadal (El Sucre), conferència: *Marginalització, Presons, Ètica Social*, a càrrec d'Albert Gumi, psicòleg i col·laborador de la Universitat de Girona (UGG).

Està prevista una presentació oficial a Osona

La càtedra Unesco té previstes moltes activitats en els propers mesos a Vic i l'Havana

Redacció

La càtedra Unesco sobre "Desenvolupament humà sostenible: equitat, participació i educació intercultural", treballa a tot ritme des de la seva formalització oficial a finals del passat mes de desembre. Jordi de Cambra, titular de la càtedra, ha confirmat que d'aquí a poques setmanes tindrà lloc la seva presentació a Vic, tal com es va fer a l'Havana el passat gener. Des de la càtedra, s'organitzaran dos congressos internacionals a Vic, un pel maig i l'altre pel juliol.

El nom de la càtedra "Desenvolupament humà sostenible: equitat, participació i educació intercultural" donarà títol al primer dels congressos que se celebraran a Vic pel mes de maig i al qual assistiran especialistes de tot el món. El segon congrés "Desarrollo humano y sociedad humana: balance de fin de siglo", se celebrará a Cuba a principis de juliol.

A part d'organitzar aquests dos actes, membres de la càtedra i professors vinculats, participen o participaran en altres congressos arreu del món. En aquests moments (de l'1 al 5 de febrer), els professors de la facultat d'Educació

La UV ha promogut la càtedra Unesco.

Isabel Carrillo i Jaume Carbonell són a l'Havana per presentar les seves ponències al Congrés de Pedagogia. Del 18 al 20 de febrer, Jordi de Cambra i Joan Bou, titular i cap de projecte, respectivament, de la càtedra Unesco, participaran com a ponents en el congrés "Análisis de 10 años de desarrollo humano", que tindrà lloc a Bilbao, també està prevista la presència de Jordi de Cambra en el congrés "Cultura y desarrollo", del 7 al 11 de juny a l'Havana.

Grups de recerca

A part de la forta activitat congressual, la càtedra

Unesco està treballant en la creació de grups de recerca transdisciplinars i en el disseny d'un programa de doctorat i/o mestratge en desenvolupament humà. Pel dia 15 de febrer, tenien prevista la seva arribada a Vic Enel González, cap de projecte de la càtedra a la Universidad de l'Havana i Antonio Romero, coordinador de l'Àrea Econòmica de la mateixa càtedra, per tal de continuar treballant colze a colze amb Jordi de Cambra i Joan Bou.

En principi, estava previst que s'hi estiguin un mes, període dintre del qual està previst efectuar la seva presentació oficial a Vic.

Viatges © Alemany

SERVEI INTEGRAL PER A L'EMPRESA

CALENDARI DE LES PRINCIPALS FIRES
MESOS DE MARÇ, ABRIL I MAIG DE 1999

SECTOR	NOM	CINQAT	DATES
Moda femenina	ModiMilanovendemoda Milà		25 febr - 2 març
Alimentació	Tecnoolimentària	Barcelona	27 febr - 2 març
Automòbil	Auto Salón	Nuremberg	27 febr - 7 març
Agricultura	Sima	París	28 febr - 4 març
Ceràmica, sanitoris	Cevisama	València	02-03 març
Calçat	Micam-modacalzadura	Bolonia	04-07 març
Ferreteria	Internac. Ferreteria	Colònia	07-10 març
Calçat	GOS	Düsseldorf	11-14 març
Moda teixits	Première Vision	París	12-15 març
Mat. construcció	Saiedue	Bolonia	17-21 març
Adobats, pell	Mipel	Milà	18-21 març
Informàtica, oficina	Cebit	Hannover	18-24 març
Climatització	ISH	Frankfurt	23-27 març
Maquinaria agrícola	Fima	Saragossa	24-28 març
Calçat, pell	Modacalzadura (boripiel)	Madrid	29-30 març
Llibre infantil	Fira Internacional	Bolonia	03-11 abril
Construcció	Construmat	Barcelona	12-17 abril
Moble	Saló Internacional	Milà	13-18 abril
Regal	Giftconomy	Taipei	18-19 abril
TV, ràdio	NAB	Las Vegas	19-22 abril
Pell, adobats	Asia Pacific Leather 1	Hong Kong	20-23 abril
Agricultura	Agro Food Tech	Beijing	20-23 abril
Carniques	Meat Tech	Beijing	24-27 abril
Informàtica	Informatic	Barcelona	27 abril - 1 maig
Franquícies	Franquifira	Barcelona	28 abril - 1 maig
Joiaria	Internacional Basel	Basilea	28 abril - 6 maig
Moda pell	Lineapelle	Bolonia	5-7 maig
Maq. calçat i pell	Simac	Bolonia	5-8 maig
Maq. fusta	Interzum	Colònia	7-11 maig
Maq. textils	Jiam	Tokio	6-11 maig
Maq. fusta	Ligna	Hannover	10-15 maig
Electrònica	Computer	Hong Kong	13-16 maig
Electrònica	Intel	Milà	18-22 maig
Comunicació	Internet World	Berlin	18-23 maig
Alimentació	Semana Alimentación	Madrid	18-22 maig
Automòbil	Saló Internacional	Barcelona	20-22 maig

Viatges © Alemany

SERVEI INTEGRAL PER A L'EMPRESA

- * BITLLETS: avió, tren, vaixell, autocar.
- * Hotels, lloguer de cotxes.
- * Informació de fires.
- * Departament de viatges d'incentiu, grups...
- * Sistema electrònic de reserves.

Pl. Major, 10 Tel. 93 863 33 30 Fax 93 865 08 92 VIC
Centre Comercial V.C.-2 Tel. 93 865 55 20 Fax 93 865 53 89 VIC
C. Font, 10 Tel. 93 855 33 03 Fax 93 859 17 07 TORRELLÓ
C. Pont, 52 Tel. 93 851 33 55 Fax 93 850 62 39 MANLEU

Xavier Trias i Carod Rovira, convidats als debats del Consell Empresarial d'Osona

Redacció

El conseller de Presidència de la Generalitat, Xavier Trias, i el secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya, Josep Lluís Carod Rovira, han estat els darrers convidats al cicle de taules rodones organitzat pel Consell Empresarial d'Osona.

Aquestes trobades s'em-

marquen en un cicle amb els presidenciables dels partits catalans per a les properes eleccions autonòmiques. En l'edició de CiU, Trias va substituir Jordi Pujol.

Aquest cicle va ser encetat per Pasqual Maragall, i té prevista la presència d'Alberto Fernández (PP), Rafael Ribo (IC-V) i Angel Colom (Pi).

Carod Rovira (ERC).

luns 8 de març de 1999

L'UV s'apropa a la realitat de Cuba a través d'un cicle de conferències

Noi

La UV s'acostarà a la realitat social i econòmica de Cuba a través d'un cicle de conferències que tindran lloc dilluns i dimarts, durant la setmana organitzada per la Càtedra Unesco de Desenvolupament Humà, sota el lema "El poder social com a eina de canvi social", i amb el suport del rector de la Càtedra nesca, el professor de l'UV Adolfo Carbó, i dels dos professors de la Universitat de Havana que participaran en el cicle: professor Antonio Romero i Eniel González.

Les conferències d'aquest cicle començaran a partir de dijous, dia 4 de març, i continuaran fins a divendres, dia 5 de març, amb el títol de "La revolució cubana: la construcció de la seva identitat". El primer tema central a les conferències és "El poder social en la revolució cubana: la construcció social". D'aquí, les sessions començaran a les 10 hores del matí i s'hi tractaran els canvis socials operats a Cuba els anys 60 i 70, el cooperativisme agrari i l'autogestió i les perspectives de futur de l'economia del país.

Eniel González i Antonio Romero, coneguts del passat dia 15 de febrer, treballant en diversos aspectes relacionats amb la càtedra Unesco. Els dos professors han aprofitat aquesta oportunitat per realitzar diverses intervencions públiques explicant la situació actual de l'illa cubana.

UNIVERSITY MICROFILMS

Dijous es va acabar el cicle de conferències 'Cuba hoy'

Es conferenciant's van ser De Cambra, titular de la Càtedra Unesco, Enric Giménez cap del projecte i Antonio Romero coordinador d'economia.

[illegible]

1. $\frac{1}{2}$ of the population is female.

[illegible][illegible]

The first step in the process is to identify the problem. This involves gathering information about the situation and the people involved. Once the problem is identified, the next step is to analyze it. This involves breaking the problem down into its components and understanding how they are related. The third step is to develop a plan. This involves deciding on the best way to solve the problem and the steps that need to be taken. The fourth step is to implement the plan. This involves putting the plan into action and making sure that it is followed. The fifth step is to evaluate the results. This involves checking to see if the problem has been solved and if the plan was effective.

Les conférences es un procedimiento de trabajo

[illegible]

Après le premier cycle de conférences qui eurent lieu en 1967, les Américains ont organisé un second cycle de conférences, entre les universités de la Nouvelle-Angleterre et de la Nouvelle-Écosse, en 1970. Les participants de ce cycle ont été les professeurs de la faculté de la Nouvelle-Écosse et de la Nouvelle-Angleterre.

[illegible]

Dos tècnics cubans van fer una conferència sobre els canvis econòmics

Expliquen als empresaris les possibilitats inversores de Cuba

IARTI CASTELL S

rie Ben poc va cridar l'atenció els empresaris osonenes la convocatòria per conèixer les possibilitats i les fórmules per ensar a invertir a Cuba. La conferència convocada pel Consell Empresarial d'Osona, el Consell Comarcal, el Banc de l'abadell i organitzada per la redra Unesco de la Universitat de Vic, només va ser capaç d'atreure dues persones.

In tot cas, els conferenciant s'han facilitat prou informació i algunes dades per poder-se fer una idea de quina és la situació econòmica de Cuba, de com funcionen actualment els organismes financers i de quines són les condicions que s'ha de tenir compte si es vol establir un tipus de relació comercial amb l'illa caribenya.

El director del Centre d'Investigacions de l'Economia Internacional de la Universitat de l'Havana, Antonio Romero, va explicar que a Cuba s'està en un procés de transformació econòmica "molt interessant, encara que no segueixi un procés regular". Va enumerar els punts bàsics al voltant dels quals gira aquesta transformació. Primer va citar el canvi en tractar el paper dels empresaris. Segons Romero, els setanta i vuitanta van arribar quasi al 100% de propietat

D'esquerra a dreta Joaquim Montsant, Antonio Romero, Ramon Vallabona i Enel González

estatal. "Ara ja és diferent", afegeix Romero, però encara l'estat té molt pes.

El segon canvi estructural que assenyalava com a important és el que s'ha produït en l'ocupació i els mecanismes de contractació. Un altre canvi molt rellevant s'ha produït en el sistema econòmic. Després d'una economia totalment planificada s'ha passat a una obertura que ha deixat un sistema molt com-

plex. "però bastant descentralitzat". També hi ha hagut una modificació de l'estructura social que convergeix entre la causa i l'efecte d'aquesta transformació. I finalment Romero apunta el paper que hi han tingut les relacions exteriors. Com a exemple va dir que l'any 1990 només hi havia 49 empreses que tenien relacions comercials directes amb altres països. Ara aquesta xifra s'ha multiplicat.

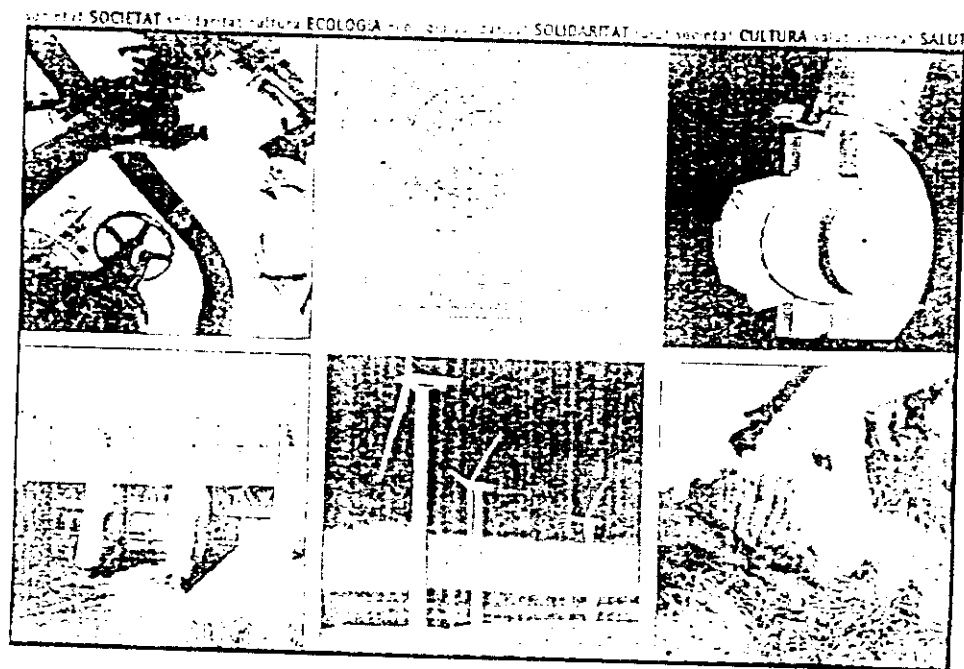
Entre les millores que darrerament s'han incorporat per fer més accessible l'entrada d'inversions i operacions estrangeres. S'ha eliminat el temps d'espera per tramitar els papers i s'ha fixat en només 60 dies i el màxim d'importació estrangera que s'hi podia fer que era del 20% s'ha reduït al 10%. En l'últim va afegir una bona part de la transformació que s'està fent a Cuba a la inversió estrangera.

Després va prendre la paraula Enel González, cap del projecte de la càtedra de la Unesco Universitat de Vic i Universitat de l'Havana. La seva intervenció va ser per desmentir a grans trets l'estructura de l'agricultura cubana. González va explicar que es tracta d'un sector primari amb "poca capacitat per entrar en el circuit dels mercats internacionals". Llavors es va referir a les necessitats que té el país i va fer notar que un dels subsectors que pot tenir una gran futur i una bona acollida és el de la construcció de maquinària agrícola perquè en tenen un deficit important.

Les va estendre una mica més assenyalant i donant detalls de la precarietat que pateixen els sectors agroalimentaris i de la indústria és molt minsa i que té bastantes dificultats per subsistir i tirar endavant per causa de la poca matèria primera que hi ha al país.

Enel González va explicar que, amb tot, "a mesura que es van associant amb empreses estrangeres", la situació es va recuperant. Segons González, al sector agroalimentari cubà hi calen empreses transnacionals que vulguin invertir i que estiguin capacitades i disposades a assumir la realització de tot el procés.

Finalment va intervenir Joaquim Montsant, director de l'àrea d'Amèrica del COFCA. Va assegurar que, segons la informació que recullen a la seva oficina, hi ha molt interès de les empreses catalanes per Cuba. Però va recalcar que hi ha un important deficit de relacions comercials amb l'illa. Va acabar amb un gran futur per als empresaris que invertiran a Cuba, i que actualment són molt pocs.

ma Alemany

Congrés de Desenvolupament Humà: per una redefinició més enllà de paràmetres econòmics i tecnològics

«Una setantena de ponents debaten i es discuteixen a Madrid un nou concepte de desenvolupament humà, de lèxic reduccionista que el limita actualment a criteris econòmics o tecnològics. Però això han introduït a la tan dual·lística expressió de desenvolupament amb el terme humà, convertint-se en desenvolupament humà sostenible, per la idea de dotar de tot un significat i potencialitat el terme desenvolupament. Això és possible gràcies al Congrés de Desenvolupament Humà que s'organitza dimarts a la Universitat de València, que és el primer fruit de la Catedra UNESCO que impulsa les universitats de València i Havana».

En paraules de Jordi de Cambrà, titular de la catedra, actualment impera «la concepció de l'expansió tecnològica com a motor de creixement, que no té cap altra cosa que el neoliberalisme dotat per les grans transnacionals». Se-

gons de Cambrà la globalització porta a «la sobreexplotació dels recursos i el deteriorament del medi ambient i de la diversitat cultural». En contrast amb l'actual model hegemònic de desenvolupament, un nou concepte ha de tenir en compte molts altres paràmetres, com ara els socials, els polítics, els ètics i els mediambientals. «assumint la problemàtica del poder donat l'alt contingut polític dels processos de desenvolupament».

Per la sotsdirectora general de les Ciències Socials i Humanes de la UNESCO, Francine Pournier, és necessària la formació d'una consciència planetària que, sota criteris de respecte, solidaritat i equitat, cerqui estratègies d'acció per a la unitat i alhora la diversitat del món. I en aquest sentit ressalta l'important paper de les universitats com a «catalitzador de la interacció entre tots els actors del desenvolupament i la veritable participació dels ciutadans en la presa de decisions».

Però queden per respondre moltes preguntes, com la formulada per Fèlix Martí, director general de la UNESCO a Catalunya: «Com és possible que amb l'enorme potencial científic i tecnològic del qual disposem, consentim amb formes tan consolidades i tan acceptades socialment de desigualtat i d'injustícia?». Segons Martí el nivell de prosperitat de les societats s'ha de comptar amb mesures que van més enllà de les econòmiques, i que tinguin en compte aspectes com ara les llibertats democràtiques, la cultura, l'entorn o l'accés a l'educació. Un altre element clau és el sistema de producció: «Hi ha un factor especialment determinant per a la prosperitat futura, aconseguir un nou sistema de producció industrial que s'ajusti als criteris de sostenibilitat ecològica i aconseguir nous hàbits de consum coherents amb la protecció del medi».

Després que planteja el desenvolupament humà sostenible, l'educació, la interacció, la participació ciutadana i la igualtat més enllà dels topics i les parades bones, Pournier porta a pensar en les alternatives de l'actual sistema econòmic. I a creure que el futur pot ser diferent i pot posar fi a una situació de la humanitat que en privilegia uns quants i margina la majoria.

Acaba amb èxit el primer congrés de Desenvolupament Humà a l'UV

ORDIARI ARSO / A

Me. Més de 300 persones van participar a l'UV, entre dimecres i divendres, en les sessions del primer congrés de Desenvolupament Humà. El Congrés ha editat, de més, en els temes en treballant la càtedra Unesco i les universitats de Viç i l'Havana, que es va presentar la primera posició.

Les sessions del congrés es van estructurar en cinc àmbits: Economia i Societat, Participació i Cooperació Nord-Sud, Salut i Qualitat de Vida, Sostenibilitat i Diversitat Cultural, i Educació intercultural. Al mateix temps, es van treballar sobre temes com Medi Ambient i Sostenibilitat. La majoria dels ponents van ser professors de l'UV i altres universitats catalanes, encara que també hi hi participaren de l'universitat d'Havana i l'UH.

Ordí de Cambra, titular de la càtedra Unesco, destacava di-
nides en la clausura que el congrés havia complert el seu

L'última sessió del congrés, divendres a la tarda, durant la presència del cubà Alain Basail Rodríguez

objectiu principal, "començar a treballar junts" amb l'UH entorn d'un nou concepte de desenvolupament no basat exclusivament en aspectes econòmics. El repte principal, segons De Cambra, és ara "posar en marxa la nostra contribució a la solució de problemes". Dit

al una altra manera, la càtedra Unesco no va "limitar-se a investigar", sinó també "interactuar amb la societat". Un document de treball que ha sorgit del congrés amb les principals conclusions de les ponències servirà de punt de partida per continuar treballant a partir

del mes d'octubre, "potser d'una forma més callada, sense la parafernàlia pròpia d'un congrés, però amb igual efectivitat". Enzel González, cap visible de la càtedra Unesco a l'Havana, definia també el congrés com "l'inici d'una col·laboració a llarg termini".

UNIVERSITAT

300 persones participen en el primer congrés que organitza la Càtedra Unesco

els ponents van ser crítics amb el model de desenvolupament vigent

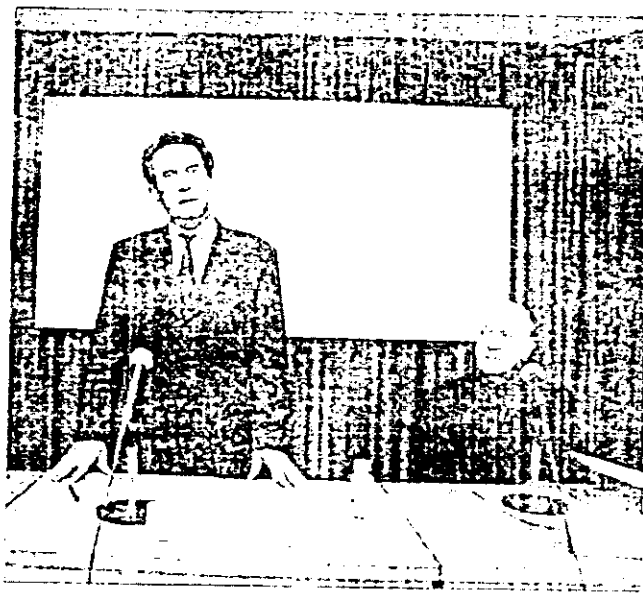
La Universitat de Vic es va convertir en un veritable forum de discussió sobre els models vigents de desenvolupament i les alternatives a aquests en el primer congrés que ha organitzat la Càtedra Unesco de Vic i la de l'Havana.

E.P.
Vic

Un total de 300 persones van participar en el primer Congrés sobre Desenvolupament Humà que es va fer els dies 19, 20 i 21 a la Universitat de Vic. A més, va participar Jordi de Cambra, responsable de la Càtedra Unesco, en la seva valoració final.

El congrés va iniciar-se just després de la presentació oficial de la Càtedra Unesco a Catalunya, acte que va comptar amb la presència destacada de Jeanine Fourrier, sotsdirectora per a les Ciències Socials i humanes de la Unesco. Jordi de Cambra va destacar la importància de la presència de la sotsdirectora com a mostra de significació que es donava al projecte des de l'organisme abast mundial.

Pel que fa al congrés, la finalitat d'aquest era reflexionar sobre el desenvolupament actual de la societat i presentar alternatives per un creixement més humà que tingui com a base principis com els de solidaritat i sostenibilitat. Al voltant d'aquestes idees es van

La Universitat va acollir el congrés que va començar el dimecres 19 de maig.

anar portant a terme totes les intervencions dels més de 70 ponents. El caràcter interdisciplinari del congrés va fer que tant es parlés d'economia i societat com de diversitat cultural i educació intercultural i va convertir la Universitat en un veritable forum de discussió.

En general els ponents del congrés es van mostrar crítics respecte al model de desenvolupament dominant que s'està produint d'acord amb els criteris neoliberals de globalització. Aquest fet va quedar clarament remarcant en les tres conferències inaugurals que donaven cos a tota la resta. Les ponències van anar a càrrec de

Jordi de Cambra, responsable de la Càtedra, Benjami Bastida, catedràtic de Política Econòmica de la Universitat de Barcelona, i John Cotes, assessor de Ciències Ambientals i exespecialista de la Unesco.

Mentre que de Cambra va centrar d'una manera general els conceptes de desenvolupament sostenible, noma cultural com a alternatives al desenvolupament dominant, Benjami Bastida es va centrar més en els aspectes econòmics i Celecia en els mediambientals.

Els pròxims actes previstos per la Càtedra es faran a Cuba els dies 7, 8 i 9 de juliol.